

D

ŞALOM

gi

Caanım

YUNAN ADALARI

GÜNÜ
YAKALAYAN
ADAM
**SAUL
BELLOW**

**RACHEL
WEISZ**
İRLANDA'DA
THE LOBSTER
ÇEKİMLERİNDE

ZİRVEDEN
DÖRT BİR
NOKTAYA
**VIKI
HABİF**

**GÖRKEMLİ
20'ler**

**LİDER ÖYLE
OLMAZ
BÖYLE OLUR**

ASMA
BAHÇELERİNDEN
AZAP ÇUKURLARINA

**YÜKSELEN
vintage**

**BAĞIŞIKLIĞI
ARTIRMANIN
YOLLARI**

Cannes
**SİNEMANIN
KALBİNİN
ATTIĞI YER**

faik sönmez

Mutluluğun bedeni yok!

online alışveriş:
www.faiksonmez.com

Türkiye ve Tüm Dünyaya
Hızlı Ürün Gönderimi

/faiksonmezmoda

/faiksonmezmoda

ŞALOM Dergi

**Gözlem Gazetecilik Basın
ve Yayın A.Ş. adına sahibi**

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

Ivo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Işık Sivil Karakoç

**Editör ve Yan Yayınlar
Koordinatörü**

Nelly Barokas

**Reklam Planlama
Koordinatörü**

İsak Behar

Sayfa Tasarımı

Semra Öner

Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Nelly Barokas, Gila Erbeş,
Tuna Saylağ, Aylin Yengin

İdari Koordinatör

Anet Pase

Yönetim Yeri

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6
Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salom.com.tr

Basıldığı Yer

Dünya Yayıncılık A.Ş.
"Globus" Dünya Basınevi
100. Yıl Mh. 34440 Bağcılar - İST.

T: (0212) 440 24 24

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

**ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR**

Editörden...

Sevgili okurlar, bu ayki yazıma, 13 Mayıs günü Manisa'nın Soma ilçesi kömür madeni ocaklarının karanlıklarında yaşamaları sönen 301 insanımızı yitirmenin üzüntüsünü halen duyumsadığımı belirterek başlamak istiyorum. Bu tür acıları bir daha yaşamayacağımızı umut ediyor, ölenlerin ailelerine sabır diliyorum. Bu sayımızda; İkinci Dünya Savaşı sonrasında, Amerikan edebiyatı ile Yahudi mizahını harmanlayan Yahudi yazarlar kuşağının en önemli temsilcisi ve Nobel Edebiyat Ödülü sahibi *Saul Bellow*'u tanıma olanağını buluyoruz.

"Bağdat /Asma bahçelerinden azap çukurlarına" başlıklı yazı, yazar Mona Yahia ile Bağdat'tan çıkış öyküsü ve sonrası üzerine bir söyleşiye yer verirken,

2600 yıllık geçmişe sahip Irak Yahudi cemaatinin 20. yüzyılın ikinci yarısında nasıl hızla yok olduğunun acı gerçeğini ortaya koymakta.

"Seyahat Tutkusu" köşemizin yazarı "Caanım Yunan Adaları" başlıklı yazısı ile okuru bu türden bir tatile özendiriyor. Yazıyı okurken, adalardaki rengârenk evleri, pırlı pırlı denizi hayal edecek, Yunan müziğini, "yassu" seslerini duyar gibi olacaksınız.

İstanbul'un yeraltını gezme fırsatınız oldu mu? İşte size fırsat... "Nova Roma - Konstantinopolis - İstanbul" yazısı ile mega kent İstanbul'un yeraltında yatan tarihini keşfetmeye ne dersiniz?

Bu ayki söyleşi konuğumuz *Viki Habif*. Doğan Burda Dergi Grubu'nun Reklam Grup Başkanı Viki Habif, iş hayatına nasıl atıldığını, bu alandaki başarı kriterlerini, dijital ve basılı medyanın geleceğine ilişkin görüşlerini, yaşam felsefesini okurlarımızla paylaşıyor.

Dekorasyon ve moda tarihine meraklı okurlarımız için; "Yükselen Vintage" yazısı geçmişin peşine düşenlerin son tutkusunu tanıtırken, "Modada Altın Yıllar / Görkemli 20'ler" başlığı altındaki yazı ise Birinci Dünya Savaşı'nın karanlık günlerinin ardından ortaya çıkan özgürlükçü akımları irdelemekte.

"Lider Öyle Olmaz Böyle Olur" adlı yazı ilginç bir kitabın tanıtımı... Yazarı Sevinç Engin bire bir yaptığı söyleşilerde, Türkiye'nin kendi alanında lider 119 ismine "Karakteristik liderlik nedir?", "Lider olunur mu, doğulur mu?", "İyi bir lider her zaman iyi bir yönetici midir?" gibi sorularına aldığı yanıtları bir kitapta topladı. İlginizi çekeceğine inanıyorum.

İyi bir yaz dönemi geçirmenizi dilerken, Şalom Dergi'siz kalmayın diyorum...

Nelly BAROKAS

nellybarokas@gmail.com

MAYIS 2014
SOMA FACIASI...

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

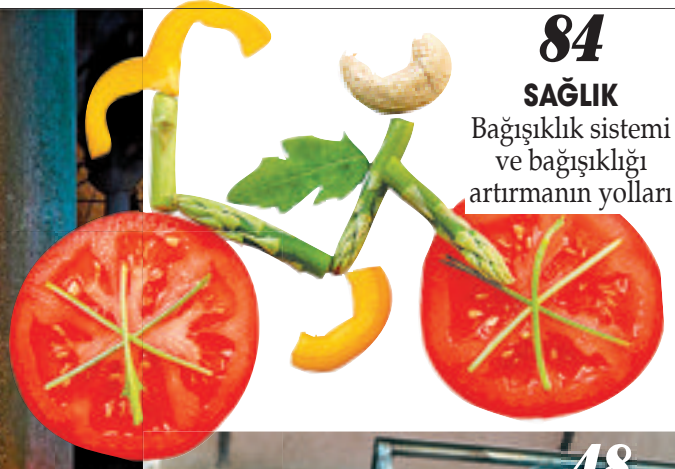

içindekiler

84

SAĞLIK

Bağışıklık sistemi ve bağışıklığı artırmanın yolları

48

14-21

GEZİ

Yeraltı

İstanbul'u...

Nova Roma-

Konstantinopolis-

İstanbul

58

DEKORASYON

Yükselen vintage

6

KİM/NEREDE/NASIL?

Rachel Weisz yeni filminin çekimi için İrlanda'da

70

ANI

Mayıs'ta sinemanın kalbinin attığı yer Cannes...

44

ARAŞTIRMA

Lider öyle olmaz böyle olur

24

KÖKLER

Babil, asma bahçelerinden azap çukurlarına...

62

NİTELİK-KİTAPLIK

Yenilikçi etkinlikler - ve sanat için yeni bir "çadır"

48

SEYAHAT TUTKUSU

Caanım Yunan Adaları

34

TEKNOLOJİ

Bilimin sınırı: Yapay Zeka

33

ASTROLOJİ

İletişim güçleri yüksek İKİZLER

22

YAŞAMDAN

Kalbin başkenti

36-42

PORTRE

Günü

Yakalayan

Adam

SAUL

BELLOW

64

STİL

Modada altın yıllar....

Görkemli 20'ler

24

90

SANAT AJANDASI

42. İstanbul Müzik Festivali ile yaza merhaba

SÖYLEŞİ

10-13 viki HABİF

Zirveden dört bir noktaya...

"Gabbah halıları sanattır. Kaşkaylı kadınlarının neşeli ve meraklı kalpleri doğanın harikalarından ilham aldıklarında tasarım teorisinden öte bir şey halılarıyla iç içe giriyor."

Hiroko Kataoka (Gabbah)

ZOLLANVARI

600 parça
Gabbah koleksiyonu
Hafta içi: 09.30-19.00 - Pazar: 12.00-17.00
Otoparkımız mevcuttur

100% Wool | Handmade | Natural Colored | Iranian Carpets

Zürich

Hamburg

New Jersey

Kobe

Cape Town

Shanghai

Istanbul

LABİRENT
KONSEPT

KİM, NEREDE, NASIL?

Nelly BAROKAS

DÜĞÜN EYLÜLDE

53 yaşındaki ünlü oyuncu George Clooney'nin 36 yaşındaki insan hakları savunucusu nişanlısı Amal Alamuddin ile sonbaharda hayatını birleştireceği belirtiliyor. Aktörün yakın bir dostu düğün tarihinin 12 Eylül olarak belirlendiğini söyledi. Düğünün Clooney'nin Como gölü kıyısındaki evinde mi veya küçük bir İtalyan kasabasında mı yapılacağı konusunda henüz kesin bir karar yok. İngiltere'de yaşamakta olan Lübnan asıllı Amal Alamuddin ile George Clooney yedi aylık birlikteliklerini nisan ayı sonunda nişanlanarak noktalamışlardı. Müstakbel gelinin parmağında yedi karatlık bir nişan yüzüğü taşıdığı söyleniyor.

CHARLIZE THERON - SEAN PENN MUTLU GÖRÜNÜYOR

'A Million Ways to Die in the West' adlı filmin prömiyerine birlikte giden Theron ile Sean Penn, böylece birlikte olduklarına ilişkin söylentileri doğrulamış oldular. Çiftin el ele dolıştığı Los Angeles'in Regency Village tiyatrosundaki etkinlikte, 38 yaşındaki Charlize, Christian Dior elbisesi, Louboutin ayakkabıları ve Cartier elmas küpeleleriyle ilgi odağı oldu.

BECKHAM'LARIN ÇALIŞKAN OĞLU

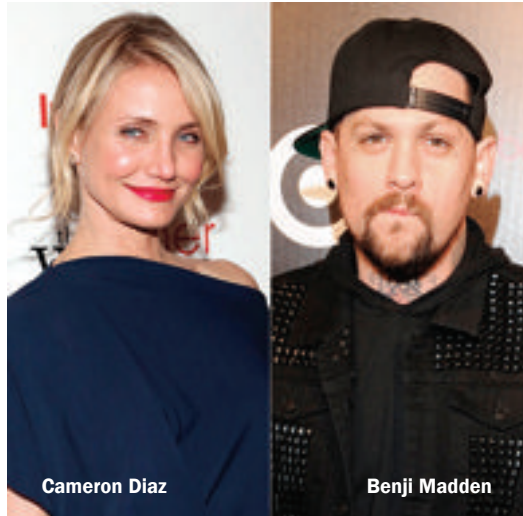
Brooklyn Beckham hafta sonları çalışmak üzere bir kafede iş buldu. The Sun gazetesinde yer alan habere göre 15 yaşındaki Brooklyn bu kafede garsonluk yapmaya başladı. Aynı haber kaynağında Brooklyn'in ebeveyni David ve Victoria Beckham'ın, oğullarına paranın değerini öğrenmesi amacıyla çalışma izni verdikleri belirtilmekte. Parmağını sallasa istediği her türlü lüksü elde edebilen Brooklyn'in çalışma hayatını öğrenmesi arzu edilmekte. Bu işinden önce modellik de yapan Brooklyn birkaç ay önce Man About Town dergisine de kapak olmuştu.

WINEHOUSE'LARDAN ESKİ DAMADA SUÇLAMA

Amy Winehouse'un annesi, kızının eski eşinin Yahudi mezarlığını ziyareti sırasında saygısızlık ettiğini ileri sürdü. Ölümünden bu yana, yaklaşık üç yıldır Winehouse'un mezarını ilk kez ziyaret eden müzisyen Blake Fielder-Civil'in, Londra'daki Edgwarebury Lane Yahudi mezarlığında başını örtmediği iddia edildi. Amy Winehouse'un mezarı başında gerçekleştirilen ve filme çekilen söyleşi sırasında Blake Fielder-Civil'in bir saygı ifadesi olarak 'Kipa' takmasının doğru bir hareket olacağını belirten anne Janis Winehouse, böyle kutsal bir mekanda söyleşi vermenin de saygısızlık olduğunu belirtti. Daily Mirror'a mezarlıkta verdiği söyleşide, Amy'nin ölümünden kendisini suçladığını ifade eden Fielder-Civil; "Amy benimle tanışmasaydı belki de uyuşturucu bağımlısı olmayacaktı" şeklinde konuştu.

DIAZ'IN YENİ İLİŞKİSİ BENJİ MADDEN

Cameron Diaz

Benji Madden

Cameron Diaz ile müzisyen Benji Madden Hollywood'un göze çarpan yeni ikilisi. 41 yaşındaki Diaz bir aydır birlikte olduğu 35 yaşındaki yeni sevgilisi Benji ile Los Angeles'in farklı yerlerinde fotoğrafçılar tarafından görüntüldü. İkiliiyi tanıstran kişi Benji Madden'in erkek kardeşi Joel ile evli olan Nicole Richie oldu. Geçmişte Justin Timberlake, Jared Leto and Matt Dillon gibi ünlülerle ilişkisi bulunan Cameron Diaz, son filmi 'The Other Woman'ın vizyona girdiği günlerde yeni bir erkek arkadaş aramadığını söylemişti.

Adam Sandler

Drew Barrymore

YENİ FİMLERİNİ TANITTIKLAR

Drew Barrymore ile Adam Sandler yeni filmleri 'Blended'in tanıtımı için 'The Ellen Degeneres Show' adlı TV programına konuk oldular. Sempatik ve samimi duruşlarıyla ABD halkının sevgisini kazanan 39 yaşındaki Drew ile 47 yaşındaki Adam bugüne dek birçok romantik komedilerde birlikte rol aldılar. Filmlerde iyi bir ekip oluşturan Drew ile Adam, gerçek hayatlarında her biri mutlu bir evliliğe sahipler.

Jane Fonda

KARİYERİNE YAZARLIĞI DA EKLİYOR

Oyunculuğu, siyasi eylemciliği, yardımseverliği ile tanınan Jane Fonda, geride bıraktığımız Cannes'da The Hollywood Reporter'a yaptığı açıklamada "Amanda's Secrets" adlı bir kitap yazdığını belirtti.

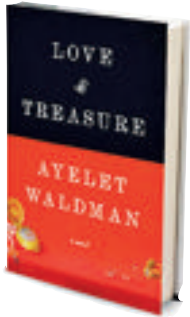
Verdiği söyleşide Jane Fonda; "Roman yazmak beni korkutuyordu. Hiç böyle birşey yapmamıştım. Düşündüm, taşındım, yazmaya karar verdim" dedi. Aslında Fonda yazmaya pek yabancı sayılmaz; 2005'te yayınlanan 'My Life So Far' ile 2011'de yayınlanan 'Prime Time' adlı anılar çok satanlar listesine girmişti.

Ayelet Waldman

AYELET WALDMAN'DAN YENİ ROMAN

ABD'li yazar Ayelet Waldman, son romanı 'Love and Treasure'in İbraniceye tercüme edilip yayınlanması vesilesi ile, Mayıs ayı ortasında Kudüs'te gerçekleşen Uluslararası Yazarlar Festivaline katıldı. Doğduğu ülkeye 22 yıl aradan sonra giden Ayelet Waldman,

Pulitzer ödülü sahibi eşi, yazar Michael Chabon ve dört çocuğu ile California'da yaşıyor. 'Love and Treasure' romanı, Naziler tarafından Macar Yahudilerinden çalınmış altın ve ziynet eşyasının taşındığı Berlin'e yol almakta olan bir trenin

Avusturya'da ABD askeri güçlerince durdurulmasını konu edinmekte. Yazar Ayelet Waldman, 1947'de Kanada'dan kutsal topraklara gelen ve bir kibbutzun kurulmasına öncülük eden bir babanın kızıdır.

JAKE GYLLENHAAL'IN SAKALINI KESMESİ DİKKAT ÇEKTİ

New York'un Soho bölgesinde görüntülenen Jake Gyllenhaal'ın sakal traşı olduğu dikkat çekti. Ünlü oyuncu rol gereği altı aydır sakal uzatmak zorunda kalmıştı. 33 yaşındaki oyuncu Everest filminin çekimleri süresince saçlarını ve sakalını uzatmıştı.

Jake Gyllenhaal

PALTROW YENİ BİR FİLME HAZIRLANIYOR

Her yıl sadece bir filmde oynamayı planladığı açıklamasını yapmasına rağmen Gwyneth Paltrow, Chiwetel Ejiofor ile birlikte rol alacağı 'The Secret in Their Eyes' film teklifini hemen kabul etti. Paltrow'un rol arkadaşı Ejiofor'u '12 Yıllık Esaret' filmindeki performansından hatırlıyoruz.

'The Secret in Their Eyes', geçtiğimiz mart ayında eşi Chris Martin ile yollarını ayırdığından bu yana Gwyneth Paltrow'un yer alacağı ilk proje olacak.

RACHEL WEISZ İRLANDA'DA

Rachel Weisz son ara çekimleri İrlanda'nın Dublin kentinde yapılmakta olan 'The Lobster' film projesinde rol alıyor. Önümüzdeki yıl ekranlara gelecek filmde Weisz'ın rol arkadaşı Colin Farrell. 'The Lobster' Yunanlı yönetmen Yorgos Lanthimos'un ilk İngilizce konuşmalı filmi olacak. Senaryosunu Lanthimos ile Efthimis Filippou'nun yazdığı 'The Lobster', kendine partner bulmanın yaşam veya ölüm sebebi olduğu bir gelecekte geçen bir aşk öyküsünü konu edinmekte. 45 gün içinde kendine partner bulamayan kişilerin hayvana dönüştürülüp ormana salındığı olağandışı bir dünya.

Victoria Beckham

VICTORIA BECKHAM'IN TÜYLÜ KIYAFETİ

Spice Girls ve pop dünyası ile ilişkisini kestiğinden bu yana Victoria Beckham moda tasarımı alanında kendini kanıtladı.

Tasarımda ünü uluslararası boyutlara ulaşan Victoria mayıs ayında koleksiyonunun tanıtımını yapmak üzere Singapur'a gitti. Koleksiyonunun tanıtıldığı defilede Victoria, giydiği beyaz tüylü kendi tasarımı bir kıyafetle ilgi topladı.

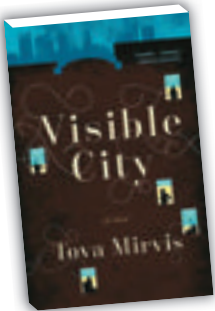

TOVA MIRVIS GİZLİLERİNİ AÇIĞA ÇIKARIYOR

ABD'li okurlar Tova Mirvis'i 'The Ladies Auxiliary' (1999) ve 'The Outside World' (2004) adlı romanlarından tanıyorlar.

Bu iki kitapta yazar, bir zamanlar ait olduğu Ortodoks Yahudiliğine yer vermezken, son kitabı 'Visible City' (2014), Manhattan'ın batısında geçiyor ve karakterlerin çoğunluğu Yahudilerden seçilmiş. Son on yılda boşanmak ve Ortodoks Yahudiliğini terk etmek gibi önemli

değişimler yaşayan Tova Miris için bu son kitap kendi gizlilerini açığa çıkarmak üzere açılmış bir pencere özelliğini taşımakta.

RACHEL BILSON, SAĞLIK DERGİSİ KAPAĞINDA

Çevirmekte olduğu 'Hart of Dixie' film setinden kısa süre için ayrılan Rachel Bilson, Health dergisinin haziran sayısına kapak olacak fotoğraflarının çekimleri için stüdyoya girdi. Çekimler arasında kendisine erkek arkadaşı Hayden Christensen hakkında sorulan sorulara da yanıt verdi. Yedi yıldır birlikte olduğu Christensen'in destek veren ve saygı gösteren bir kişi olduğunu belirten Rachel Bilson bu özelliklerin ileri yaşlarda daha da önem kazandığını söyledi. Derginin sağlıkla ilgili sorularını da yanıtlayan Bilson, Los Angeles'te geçen genç kızlık yıllarında kulüplerde her türlü içki ve uyuşturucuyu denediğini açıklamaktan kaçınmadı.

DÜNYANIN EN YAŞLISI BİR HOLOKOST KURTULANI

Geçtiğimiz ay dünyanın en yaşlı erkeği sıfatını kazanan 111 yaşındaki Alexander Imich, Nazi ve Sovyet kamplarından kurtulmasının ardından hayatı boyunca, ruhun (Yahudilikte 'neşama') bedeni terk ettikten sonra yaşamaya devam ettiğini kanıtlamaya çalıştı. Dünyanın en yaşlı erkeği sıfatını kazandığında 111 yıl ve 92 günlük bir yaşam süresine sahip olan Alexander Imich bu rekoru, 112 yaşında olmasından bir hafta önce İtalya'da ölen Arturo Licata adlı kişiden devraldı. Dünyanın en yaşlı erkeği olmasına rağmen Alexander Imich dünyanın en yaşlı insanı değil. Bu rekor Japonya'da yaşamakta olan 116 yaşındaki Misao Okawa adlı bir kadına ait. Okawa'nın yanısıra dünyada Alexander Imich'ten yaşlı 66 kadın yaşamakta.

**TEKTEKÇİ
NOKTASI
FLY INN**

14 Haziran'da
açılıyor

**TEKTEKÇİ
ALAÇATI**

**ÇEŞME'DE
HER
YERDEYİZ!...**

**TEKTEKÇİ
KUMSALDA
RAMO BEACH**

**TEKTEKÇİ
PORT ALAÇATI
6 HAZİRAN'DA
AÇILIYOR!**

tektekçi

+90533 774 74 60
www.tektekci.com.tr

ZİRVE'DEN
DÖRT BİR
NOKTAYA...

VİKİ HABİF

DOĞAN BURDA DERGİ GRUBU'NUN REKLAM GRUP BAŞKANI VİKİ HABİF, BİZE, İŞ HAYATINA NASIL ATILDIĞINI, BU ALANDAKİ BAŞARI KRİTERLERİNİ, DİJİTAL VE BASILI MEDYANIN GELECEĞİNİ, YAŞAM FELSEFESİNİ, CANNES LIONS ULUSLARARASI REKLAM FESTİVALİ'Nİ TÜM İÇTENLİĞİYLE ANLATTI. BUGÜNE DEĞİN YETİŞTİRDİĞİ BİREYLERLE BAŞLI BAŞINA BİR EKOL OLAN VİKİ HABİF, YOĞUN TEMPOSU İÇİNDE AİLESİNE VAKİT AYIRMAYI DA HİÇ İHMAL ETMİYOR, TEKNOLOJİYİ İYİ KULLANIYOR, HER DAİM ON-LIN E VE HER YERE YETİŞİYOR.

azetelerin web sitelerinden takip edilmesi ve yazılı basın geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Biz web ortamına yazılı basın demiyoruz; kendimizi çok büyük bir içerik sağlayıcı olarak tanımlıyoruz. Gazetelerde günlük haber akışı yer alıyor. Toplumdaki her türlü

bilgiyi kapsıyor. Ekonomik ve sosyal konuların teknoloji, magazin, spor, kısaca günlük bütün haberlerin taşındığı sayfalarıdır.

Benim ilgilendiğim dergiler ise, daha çeşitli, yani insanların ilgi alanlarına yönelik içerik üretiyoruz. Dergi tarafında çok içerik var, geniş bir yelpaze mevcut.

Basılı dergi, pek çok dergiye özel uygulamalar yapıyoruz. Örneğin, sağlık ve teknoloji gibi. Bu siteleri oluştururken illaki bizim dergi başlıklarının isimlerini kullanmak zorunda değiliz. Ama her dergimizin internet sayfası var.

Ben geleceği şöyle görüyorum. İçerik açısından, kral hangi formatta istiyorsa o formatta tüketir. Ben dergilerin ve gazetelerin kapanacağına inanan bir kişi değilim.

Bugün e-ticaret siteleri bile kendilerini off-line'da göstermeye çalışıyorlar. Buradaki amaç nedir? On-line satış. Ne ile gerçekleştiriliyor? Kredi kartı ile. Ürünü soft olarak yani sanal pazarda teşhir ediyor. Ama bu şirketler broşür basıyor. Tüketicilere gönderdikleri paketin içine bir broşür koyuyor. Bu broşürleri dergilerde insert olarak dağıtıyorlar. Demek ki her tanıtıma 360 derece ihtiyacı var.

Daha fazla örnek verelim. Migros'tan alışverişini yapıyor ama aynı zamanda on-line da sipariş verebiliyorsun. Dükkan da show room'da markayı tüketici ile buluşturuyor. Dergileri birer vitrin olarak kullanıyorlar. Dijital ortam ağırlık kazanıyor. Dergilerde, basılı tüm yayınlarda gelirlerin yüzde ellisinden fazlası reklam geliridir.

Ama tabii ki her derginin de bir satış geliri var. Yani bu gelir önemli. Reklamda daha çok dijital kayan büyük bir pasta var. Çünkü daha çok insana ve daha ucuza ulaşıyor. Dijital platformda maliyetler düşük iken basılı platformda maliyetler yüksek oluyor.

ABD'de, Japonya'da yaşanmış bir sürü tecrübe var. ABD'de bir buçuk milyon satan bir dergiye kapattılar, sadece dijital platforma taşıdılar; fakat kısa bir süre sonra dijitali de öldü. Yaşamıyor.

Dergilerimizin her biri bir marka. Bunların basılı ve dijital olarak hayatlarına devam edeceğini düşünüyorum. Çünkü esas olan, içindeki konsept ve içerik. Hangi formatta tüketilirse tüketilsin, içerik çok büyük önem taşıyor.

Dolayısıyla eğer kötü yönetilmezse, gelecekle ilgili para akışının iki platform arasında devam edeceğini düşünüyorum.

Daha kaliteli bir dergiye nasıl tanımlarsınız?

Daha kaliteli bir dergi diye bir tanım kullanmak istemiyorum. Ama size bu değer nasıl sağlandığından söz edebilirim. Bu değer tamamen, yapılan marka yatırımla alakalıdır. Tıpkı Coca Cola marka yatırımları neyse ELLE'in de marka yatırımları odur. Yatırım, yaratılan imajı sağlar. Neyi temsil ediyorsa onunla layıkıyla bağdaştırıyor musun, o markanın değerini karşılıyor mu? Ve son olarak da dergiye aldığı ilanları bile içeriğine göre seçiyorsun.

Yapılan yatırımlarla derginin değeri kazanıyor.

Grup dergilerinizden örnek verir misiniz?

Mesela 'Atlas' dergisine 21 yıldır yatırım yapılmış. Çok sadık bir okur kitlesi var. Standda durduğu vakit kapağı bile değeri kazanıyor.

Peki, markalar arasında yarış var mı?

Doğan Burda Grubu dâhilinde 24 tane aylık, 4 tane haftalık ve her ay 10 tane dönemsel dergi yayımlanıyor. Bunlar farklı içeriklerle farklı ilgi alanlarına sesleniyor. Atlas, keşif ve doğadan bahsederken; GEO, yakın gibi görünse de, daha fazla insana dair bilgiler içeriyor. Felsefe, teknoloji, doğa, tükenen nesillerden de bahsediyor. Başka ilgi alanlarında Form Santé, sağlık konusunu işlerken 37 yıllık dergi olan Elele, tüm şehirli kadınların dergisidir. Genel anlamda 9 lisanslı dergimiz var ve bunların ayrıca dönemseli var.

'ELLE', 'ELLE on the beach', 'ELLE Man', 'ELLE Fashion'

diye tek başına satılan dergileri var.

'Atlas' dergisinin ayrıca, 'Atlas Tarih', 'Arkeoloji', 'Fotoğraf' gibi markanın uzantıları olarak ayrı satılan dergileri de var.

Mart ayında da yeni çıkan 'Veggie' (Vejetaryen) dergisi var. 'Lezzet' dergisi, yemek grubunun asli dergisidir. iPad uygulaması da var. Video çekimleri yapıyor. İşte 'Lezzet'in içinde eminim ki vejetaryen okur vardır, ama ilgi artınca 'Veggie' dergisine yöneliyorlar. Yani yeni mix alanlar keşfediyorlar.

En çok satan derginiz hangisi?

'Hey Girl...' Tabii gençlerin çok büyük ilgisi var. 15 yıl önce bu dergiye oluşturanlar web'ini kurdu ve şu anda yanılmıyorsa bir buçuk milyon ziyaretçisi var. Bu dergi 60 bin satıyor.

“Reklamda daha çok dijital kayan büyük bir pasta var. Çünkü daha çok insana ve daha ucuza ulaşıyor. Dijital platformda maliyetler düşük iken basılı platformda maliyetler yüksek oluyor.”

Mesela 'Hey Girl'ün web sayfasında bir proje yapıyorsun. Koton dükkânına kombiner yap. Hangi bluzu hangi etek ile kullanayım diye sorunca, moda editörümüz linkini seçip, yarışma sonucu kazananı dergi içinde haber olarak kullanıyor. Dergi ile web'i birbiri ile çok ilintili olduğu için birbirinden koparamıyorsun. Sadece dijital formatta okuyan ve sadece dergi formatında okuyan insanlar da var.

'Hey Girl' gibi çok değerli bir diğer dergimiz 'Evim'.

Ben şahsen bu dergiyi çok seviyorum. Kolay taşınabilir boyutta evini güzelleştirebileceğin minik tüyolar var. Tabii ki 'Maison Française'de daha pahalı ilanlar var ama 'Evim'in daha cazip yanları var. Beyaz eşya, dekorasyon ve pratik fikirler içerikli dergimiz de 20 seneliktir. 'Maison Française' daha üst segmentte ve mimarlara yöneliktir. 'Tempo' ise genç entelektüellerin aktüalite dergisidir.

Kaliteli dergi nasıl olmalıdır?

Kalite tek başına bir sıfat değildir. İyi kalite ve bunun karşısı olan kötü kalite. Yaptığın her iş iyi kalite olmalı. İyi kalite iyi bir içerik demek, tıpkı hayatı sığ yaşayanlar ve derin yaşayanların farkı gibi.

Okur, konunun çevresindeki bilgileri toparlayarak tatmin oluyorsa, o kaliteli içerik oluyor. Müşterinin aradığını vermek zorundasın. Tıpkı her markada olduğu gibi. Müşterinin senden beklentisini, senin bu beklentiye nasıl karşıladığını, dergiyi satın aldığında 'mutlu' mudur sorularının cevabını vermelisiniz.

Mesela 'Atlas' dergisinin her ay çok sadık bir okur kitlesi var. İçeriği çok zengin. Editörleri geri bildirimlere çok önem veriyor. "Bu sayıda bu konuyu çok beğendim, beni şaşırtıyorsun" gibi mailler alıyor. Keşif konusunda başka yollardan okurları geziye ve yürüyüşlere götürüyorlar. Çok büyük bir etkinlik ise sponsor buluyoruz. Böylelikle daha büyük aktiviteler yapıyoruz.

Yapılan bu aktivitelerin dergi satışı ile ilişkisi nasıl?

Bu faaliyetler dergi satışlarını elbette artırıyor. Doğru konularda, imajına uygun olarak yapıldığını varsayarsak hedef kitleyi yakalıyoruz. Martta Uludağ Ekonomi Zirvesi'ni gerçekleştiriyoruz. İki bin şirketin patronu geliyor oraya. Paneller yapılıyor, yurt dışından gelen konuşmacılar var. Tüm bunlar 'Capital' ve 'Ekonomist' dergisinin organizasyonu. Bu ikisinin birleşiminden bir zirve çıkıyor. Kongrede yer alan tüm konuşmalar o ayın dergisinde yer alıyor. Materyal olarak kullanılıyor. Mesela bir holdingin yönetim kurulu başkanı bir konuşma yaptı. Şirketindeki herkes bu zirveye katılabilir mi? Peki onlar nereden takip edecekler bu konuşmayı? Tabii ki o ayın dergisinden veya canlı web'inden.

Bir kadın olarak geldiğiniz noktayı nasıl anlatırsınız?

Hiçbir zaman bir kadın ya da erkek olarak çalıştığımı düşünmüyorum. Çünkü bir insan olarak çalıştım. Emeksiz iş olmaz. Çalışmayı seven ve sevmeyen insanlar

var. Ben çalışmayı seven insanlardanım.

İş hayatına adım atmanız nasıl oldu?

Genç yaşta ilk iş hayatına girdiğimde Grafika'da başladım. Reklam ajansı tarafında yetiştim ve 25 sene reklam ajanslarında çalıştım. Sedat Bey'den bir şeyler öğrenmek için etekleri olsa eteklerini tutardım ama o pantolon giyiyordu. Uluslararası bir network'e bağlıydı. Hollandalı ortaklarından da, kendisinden de çok şey öğrendim.

"Kanal artı 1'i izlerken sözü geçen şeyleri tweet'ten okuyorum. O sırada bir portaldaki haberi de okuyorum. Aynı anda telefon, face time, Twitter ve haber portallarına bakabiliyorum. Teknoloji ile birlikte iş yapma sayısı artıyor."

Peki, gerginlik durumlarında nasıl bir tavır sergiliyorsunuz?

Haklı isen doğru bildiğini söyle. Ben bunu şu andaki iş hayatımda da uyguluyorum, herkes bana her şeyi söyleyebilir. Ben de söyleyebilirim. Herkesin amacı iyi iş çıkarmak olmalıdır.

Gerginlik olabilir ama bir iki dakikadan sonra oturup başka bir proje konuşabiliriz. Bildiğim bir şey var ki, benimle konuşurken birileri mutlaka benden bir şeyler öğreniyor. Öğrendikleri ile kalıyorlar. Hata kabul ederim. İnsani hata. Ben de yapıyorum. Herkes yapabilir. Projenin etrafında en iyiye ulaşmak için verdiğin zihinsel mesai, yeni fikir bulma çabası, o projeyi güzelleştirir.

Sınırları kaldırıyoruz. Yani şöyle; insanlara diyoruz ki, bu fikirlerin yarısı çöptür ama iyilerini ayırtmak için konuşmak gerekir, fikir tartışması yapmak gerekir. Farklı bakış açısını kim yakalar, içine değişik bir bilgi katarsa, o zaman istediğimiz proje ortaya çıkar.

Sonra da bu fikirleri iyi uygulamak lazım. Ortaya çıkan iyi uyarlamak lazım. Uygulayıcı tarafta da farklı insanlar var. Bunlar operasyonel insanlar. Bazılarımız iletişim, bazılarımız ise operasyona yatkın insanlar. Bu ekipte her türlü birey çalışıyor. Ben bundan çok mutluyum. Çünkü herkes bana benzeseydi ne kadar tekdüze olurduk. Geleneksel yapıdan gelen insanlar da var. Daha dijital, iletişimci ve yenilikçi yapıya uyum sağlayan insanlar da var. Daha tecrübeliler ve daha az tecrübeliler var. Mesela burada 26 yaşında bir kız var, o kadar rahat konuşuyor ki toplantıda; çünkü ben ona bu imkânı sağlıyorum. Her an yeni bir fikir üretiyor. Bundan daha doğal bir şey olabilir mi? Benim misyonum insanlara fikir üretici ortamı sağlamak.

Çok eleman yetiştiriyorsunuz, onları yöreklendiriyorsunuz? Peki, bu insanları nasıl seçiyorsunuz? Ekipte çalışanlarla iletişimi nasıl sağlıyorsunuz?

Evet, ben kalbimde çok insan biriktirdim. Artık farklılıkları bakarken görebiliyorum. Mutsuz olanları da hemen fark edebiliyorum. O anı yakalayıp onunla ilgileniyorum. Zaten yarım saat sonra unutup işine konsantre olabiliyor. Gözümünden kaçmadığını görüyorlar. Şöyle derim: Bu giriş

Viki Habif

Ağustos 2011'de Doğan Burda Reklam Grup Başkanı olarak göreve başlayan Viki Habif orta ve lise eğitimini Robert Koleji'nde tamamladıktan sonra Strasbourg Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi reklam bölümünden mezun oldu. Tel-Aviv Üniversitesi'nde 3 yıllık sinematografi eğitimini tamamladıktan sonra Türkiye'ye döndü. Viki Habif iş hayatına Grafika Lintas Reklam Ajansı'nda başladıktan sonra Güzel Sanatlar / Saatchi & Saatchi Ajansı'nda Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yaptı. Cenajans / Grey'de tüm müşterilerden sorumlu Başkan Yardımcısı olarak çalışan Habif, 1997-1999 yıllarında Sabah Gazetesi Medi Grup'ta Genel Müdür olarak görev aldı. 1999 yılından itibaren Doğan Grubunda çalışan Habif, Doğan Grubunda Simge Gazeteleri (Radikal, Posta, Fanatik, Finansal Forum) Reklam Grup Başkanı olarak görev yapmış olup, 2001 Şubat ayından itibaren bu grupta Milliyet, Simge Reklam Grup Başkanlığı ve İcra Kurulu Üyeliği görevini yürütmüştür.

cümle olmamış. Farklı bir şekilde anlatabilirsin... Bir yere ulaşabilmek için yolları gösteririm.

O yüzden mi bu kadar genç ve dinamik ruha sahipsiniz?

Ben genç fikirleri seviyorum. Gençleri de çok seviyorum. Cannes Lions Yaratıcılık Festivali'nin 14'üncü yılı. Türkiye temsilciliğini yürütüyorum. Mart ayının ortasında Reklamcılık Vakfı ile birlikte Young Lions'un seçmeleri yapıldı. Beş kategoride yapılıyor. Basın, açık hava, genç markalar, internet ve görseller.

28 yaş altı çok sayıda genç bu yarışmaya giriyor. Konuyu vakıf başkanı seçiyor. Kreatif jürileri seçiyor. Burada seçilen birincileri Cannes Festivali'ne dünya çapında katılmalarına fırsat tanıyoruz. Türkiye'den her yıl beş çift Cannes'a götürülüyor. Böyle bir serüveni 14 yıldır yapıyoruz. Cannes'da gençlere yönelik çok önemli programlar var. Dünyanın en önemli yaratıcıları oraya geliyor, seminerler, workshop'lar yapıyorlar. Bu çocukların hızlı yetişmesine yardımcı olan kişilerden bir tanesiyim.

Bu yoğunluğu nasıl kaldırabiliyorsunuz?

Akşamları eve gittiğimde uyuyamıyorum. Günde beş saat uyuyorum.

Güne kaçta başlıyorsunuz?

Ben işe çok erken gelmiyorum ama geç çıkıyorum. Yatış saatim geçtir. Her sabah 7:45'te kalkarım. Kaliteli bir uyku vardır. Tüm gazeteleri okuyorum, kahvaltımı yapıyorum, saat 9:00 gibi evden çıkıyorum.

Gazete okuma süreniz nedir?

Çok fazla gazete okurum. Şimdi biraz azalttım. Dijitalden de takip ediyorum. W.app, haber portalları ve Twitter'ı titizlikle takip ediyorum. İnsanın yeteneği artıyor. Bu devirde böyle olmak lazım. Kanal artı 1'i izlerken sözü geçen şeyleri tweet'ten okuyorum. O sırada bir portaldaki haberi de okuyorum. Aynı anda telefon, face time, Twitter ve haber portallarına bakabiliyorum. Teknoloji ile birlikte iş yapma sayısı artıyor. Tweet önce bilgi tohumunu atıyor. Merak uyandırıyor. Araştırıp daha derini okuyorsun. TV'den habere gözün takılıyor.

Peki, ne zaman kitap okuyorsunuz?

Seyahatlerde okuyorum.

Çok tatil yapıyor musunuz?

Hayır, ben hep kısa tatiller yapıyorum. Hafta sonu tatillerine gidiyorum. Senede 2 defa 6 gün için Amerika'ya giderim. Eskisi kadar kitap okuyamıyorum ama biriktiriyorum. Elimde okumam gereken 6 kitap birikti, 3 ayda tamamlarım. ■

GEZİ

Suzan Nana TARABLUS

YERALTI İSTANBUL'U

NOVA ROMA-KONSTANTİNOPOLİS-İSTANBUL

Şehrin görünen görkemini dışında,
görmek için çoğu kez zorlandığımız
mekânlara inmek ve geri tırmanmak
heyecan verici bir maceraydı...

Antoine Helbert'in çizimleri

ANTOINE HELBERT'İN İSTANBUL'U

Antoine Helbert - Fransız (Alsace bölgesindeki Ribeauvillé kentinden), grafikçi, ressam, tasarımcı, dekoratör... Aynı zamanda eski çağlar, antik dönemler tutkunu. Çok küçük bir çocuk iken annesi ona "Byzance" (Bizans) adlı bir kitap hediye ediyor. Böylece çocukluğunun ilk hayal dünyası bu isim, bu şehir, bu tarih çerçevesinde şekil buluyor. Kentimizin orta çağ dönemi onun odak noktasını oluşturuyor, hayranlıkların en kapsamlısı...

Sonra... Uzun yıllar sonra, 35 yaşında iken yolu İstanbul'a düşüyor. Çocukluk yıllarında zihninde

– ruhunda harmanladığı bu şehre geldiğinde tüm çalışmalarını kenara atıyor. Adanmışlığına iade ediyor kendini, sanatını. Çok öncelerinde sevdalandığı Bizans'a iade ediyor, kendini. Bizans kalıntılarını inceliyor, yüzlerce, binlerce fotoğraf çekiyor. Çekimlerini, vizörünün [1] odağundan ayrıldığında, hayal gücüyle yoğurarak hayata geçiriyor. O günlerde şunları söylüyor: "Sanki karşıma çıkan her şeyi daha önce görmüştüm, tüm o Bizans kalıntıları gözlerimin önündeydi ve bu sefer gerçekti!"

Antoine Helbert'in son çalışması, eski İstanbul'un, nam-ı diğer Bizans'ın Konstantinopolis'inin 1500 yıllık resimlerini hazırla-

mak. Bu görseller kentimizin tarihi yarımadasındaki Bizans eserleri... Ayasofya Katedrali... Hipodrom... Eski Saray... İstanbul Boğazı... Bu üç-boyutlu canlandırmalara imza atıyor.

Helbert, yaptığı çalışma – İstanbul çizimleri için şöyle konuşuyor:

"Bu bir arkeolog veya tarihçinin çalışmasından çok daha farklı... Benim bu yaptığım, var olanı çıkış noktası olarak alıp, hayal gücünü de katarak yeni bir benzerlik yaratmak." [2]

Kalabalık bir arkadaş grubu, İstanbul'u daha yakından, hatta diplerinden tanımak üzere yola çıktık. "Yeraltı İstanbul'u" turuna katıldık. Şehrin görünen görkemini dışında, görmek için çoğu kez zorlandığımız

Bir Osmanlı çeşmesi.
Çeşme başında hatunlar...

mekânlara inmek ve geri tırmanmak, bizler için heyecan verici bir macera oldu.

Süleymaniye’de, dedemin yaşadığı apartmanın dairelerinden biri idi, doğar doğmaz, ailecek adresimiz. Yıllar, yıllar sonra aynı yöreye arkadaşarımla ulaşmak çok anlam yükliydi... Adımladığım, önünden geçtiğimiz halde fark edemediklerimiz... Güzeli, anlamı, farkındalığı yakalamak... Tüm bunlar emek isterken... Hele – hele, araştırmak – keşfetmek! Antonina Turizm’in bu gezisine katılmak değerli bir fırsat yarattı. Bir kez daha şaşırttı beni, canım İstanbul’um – O’nu mistik bir bulut içinde muhafaza ettiğim zihnimde yeraltının da denli zengin olduğunu deneyimlemek ilginç bir serüven oldu, her birimize. Sanat Tarihçisi rehberimiz Dr. Arzu Toraman Işıkoğlu kentimizin bu vechesi hakkında şöyle söylüyor:

“Tarihi yarımada’nın geçmişinde, gözden kaçan çok sayıda eski eser bugün yeraltındadır. Kentin ani gelişimiyle yeni inşaat çalışmaları artmış ve düzenli arkeolojik kazılar yapılamamıştır. Bu nedenle de, sonraki zamanlarda çok sayıda özel mülk içinde yeraltı odalarının varlıkları karşımıza çıkmaya başlamıştır. Büyük bir kısmının tesadüfen günümüze ulaştığı bu yapıların, tesadüflere gerek kalmadan daha uzun yıllar korunmasını diliyoruz.”

Yerebatan Sarnıcı, Binbirdirek Sarnıcı gibi kamuya açık, kolayca girilebilecek yerler akla ilk gelenler... Tarihi Yarımada’daki pek çok özel mekânın,

binanın altında bulunan tünellere, mahzenlere girmek ise öyle pek kolay değil!

Ailem ile ilk ikametgâhım, ilk mahallem olan Süleymaniye’deyiz. Yoğun bir çalışma var buralarda. Eski, katmer-katmer yenilenme aşamalarının telaşı içinde. Muhafaza edilmeğe çalışılıyor geleneksel Osmanlı evleri. Tarihi yarımada’ya yakıştırılmağa çalışılıyor. Kimisi başarıyla restore edilmiş. Kimisi ise... Ne desem ki... Olmamış – belki de olamamış, kim bilir neden! Ama iyi niyeti izleyebilmek çokça olası!

Bir Osmanlı çeşmesi – çeşme başında hatunlar. Eve su taşıyacak çilekeş Süleymaniye’li kadıncıklar... Hala... Bu devirde. Sanırsın, bilmem hangi köyün çeşme başı! Ama bu bir Osmanlı yapıtı! Yaşamın yaman çelişkisi bir kez daha, burada!

SOĞAN AĞA İŞ MERKEZİ

Sekbanbaşı Yakup Ağa Camii’nin (1461) önünden geçiyoruz. Bizim hedefimiz Soğanağa İş Merkezi. Burada da önemli bir Bizans kalıntısı! Yol boyu tekstil dükkânları, perakendesi, toptancısı. İş merkezi de düzenli ofisler – mağazalar. Esnaf turizmciilik yapan kalabalık bir kadın grubunu hiç yadırgamıyor. Demek ki bu turu yapanlara alışmışlar, diyorum. Bu aşamada sözü sevgili rehberimiz Arzu Hanım’a bırakıyorum:

Soğan Ağa İş Merkezi’nin altında önemli bir Bizans kalıntısı yatıyor

PADIŞAH KONAĞI

İlerliyoruz. Süleymaniye’deki ilk uğrağımız: Bir KAFE! Adı, Padişah Konağı; nargile de içiliyor burada. Rehberimiz Arzu Hanım, siz, bu satırları takip eden sevgili okurumuz için söyle özetliyor bu noktayı:

“Süleymaniye Camisi’ne yakın bir noktada Padişah Evi Kafe. Süleymaniye ve Çemberlitaş arasındaki bölge, Bizans Çağı ve Osmanlı dönemini kapsayarak mezarlıkların olduğu bir alandır. Bunun bir örneğini de Bizans dönemindeki bir Mezar Odası-Anıtsal mimari örneği ise Martyrion ya da oda biçimli ise, Hipoje olarak bilinen bir yapı karşımıza çıkıyor. Bugün, KAFE’nin bodrum katında, daire biçimli bir oda olarak görülebilmektedir.”

İlerliyoruz. Aynı mahalledeyiz. Coğu yerde yanmış veya – yakılmış, inşa edilmeğe hevesli kömürleşmiş eski ahşap yapılar. Sokaklarda çocuklar. Sıkça yanı başımızdan geçen “Suriye plâkalı” otolar. Kimisi pahalı markalardan, bazısı da bagajı kaportaya halatlarla tutturulmuş. Tabii ki tezatlar diyarında, bir tezat daha! Beyazıt’a ulaşıyoruz adım, adım... Karşımızda İstanbul Üniversitesi! Tam tamına Edebiyat Fakültesi’nin karşısındayım. Yâd ediyorum yollarını arşınladığım günleri... O günlerde – 80’li yılların öncesinde terör zirve yapmıştı... Bir amfiye nasıl kapatıldığımızı, saatler boyu yaşanan tedirginliği nasıl unutturum ki! Rehberimizin anlatılarıyla bambaşka bir derinlik kazanıyor bu, aynı bölge. Anlamına anlam katıyor, şüphesiz. Roma – Bizans kalıntıları ana caddedeler. Yanlarından geçen geçene, fark edilmeksizin! Yaşlı bir amca yorgunluğunu gideriyor, tünerken bu kalıntılara. Yağız bir delikanlı çözülen ayakkabı bağına iki düğüm atıyor, yaşlanmış bir Roma sütununa.

Antik Otel inşaatı sırasında ortaya çıkan Geç Roma ve Erken Bizans dönemine ait bir sarnıcın kalıntıları

"Bugün Beyazıt-Gedikpaşa Mahallesi'ndeki Soğanağa İş Merkezi'nde bulunan bir yapı kalıntısı oldukça dikkat çekicidir. Bu bölgenin geçmişte anıtsal çeşmeler ve hamamlar için kullanıldığı bilinir. İki farklı han arasında kalan ve MS 4. yüzyıl kadar eski bir tarihe inen hamam yapısı karşımıza çıkar. Özel bir mülkün içinde bulunan bu parçalar, bulunduğu zaman da korunamamıştır. Çok tartışmalı bir karar ile üzerine sadece metal bir konstrüksiyon bindirilerek, yeni bir han inşa edilmiştir."

ANTİK OTEL

İlerlerken bir sonraki uğrağımız olan Antik Otel'e, Arnavut kaldırımli yollardayız.

Beyazıt'ta 1984 yılında, Antik Otel inşaatı için yapılan temel kazılar sırasında, yerin 12 metre altında tarihi bir eserin kalıntıları bulundu. Bu kalıntılar Geç Roma ve Erken Bizans dönemine ait (M.S. 450 – 500) bir sarnıcın kalıntılarıydı. Kazı çalışmaları durdurulup yenileme çalışmaları başladı.

Antik Otel'in binası, orijinal yapısı korunan bu sarnıcın üstüne yapılandırılmış. 1500 yıldır yeraltında kalmış olan bu tarihi eser kalıntıları Antik Sarnıç - "Cisterna" da farklı özel davetlere, etkinliklere, fotoğraf resim

ve heykel sergilerine ev sahipliği yapmak üzere tekrar hayata döndürülmüş.

Otel'in lobisi küçük bir müze adeta: İnşaatından çıkma Roma su künkleri, meşe ağacından temel kazıkları, Horasan-işi yaprak tuğlaları, kolon kaidelerinde kullanılan demir kamalar, cıva kabı, Erken Roma'ya ait mezar taşı... Yolunuz oralardan geçerse inanın çok başarılı bir sergileme çalışması yapılmış – çokça takdire değer!

Şerefiye Sarnıcı

SARNIÇ NARGİLE...

İlerliyoruz... Gedikpaşa'dayız! Burası SARNIÇ NARGİLE... Nargileler dizi – dizi poz vermiş, konuklarını bekliyorlar. Bodrum katına iniyoruz. Burada yüksek kemerler ve sütunların olduğu bir yapı kalıntısı olarak karşımıza çıkıyor. Sarnıç yapısının bir parçası olarak günümüze ulaşmış.

ÇARŞI KIRAATHANESİ

İstanbul Enstitüsü, Yahya Kemal Enstitüsü ve Müzesi'nin önünden geçiyoruz. Artık salt yüzeyi değil, derinleri de düşünüyoruz – yeraltlarını algılamaya çalışarak. Sonra da sırada Antakya Restaurant'ın yanı başındaki ÇARŞI KIRAATHANESİ. Çemberlitaş'ta bulunan bir kahvehanenin altında bulunan MS 4. yüzyıla ait bir sarnıcın, üst çatısından kalan kısım. Çemberlitaş civarlarındayız. Binbirdirek Mahallesi, Piyerloti Caddesi üzerindeyiz. İçine girilemeyen – sadece caddeden izlenebilen ve yakın zamana kadar pek bilinmeyen bir yapı – Şerefiye Sarnıcı. Belediyenin kararıyla yakın bir zamanda üzerindeki bina kaldırılıp sarnıç restore edilecek, üstü de yeşil alan olarak düzenlenecek. Bittiğinde (en azından biteceğine inanmak istiyorum!) "Yerebatan Sarnıcı" klasmında bir sanat eserine dönüşeceğini

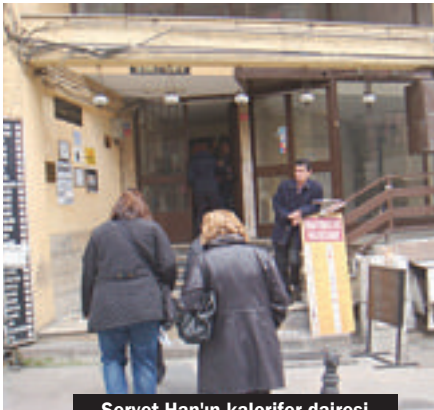
sanıyorum. Çalışmanın yer alacağı alanda üç çift sarı-ışçı çizmesi... Başkaca da bir alamet yok! Sadece tam karşısında bir kadın kuaför salonu – adı da manidar: “Sarıç Bayan Kuaför”.

SERVET HAN

Yol alıyoruz. Hep yaya. Güzellikler okşuyor gözleri. Osmanlı çeşmeleri. (Tabii yeraltında bunca sarnıç var iken...) Eski Peykhane Eczanesi (aslında Peykhane Sokağı'ndayız!) – yeni adıyla Servet Han'a vardık! Kapı girişinde “Keyf Giyim”... “Berk Ambalaj”... Avukat tabelaları... Bu noktayı Dr. Arzu Toraman Işıkoğlu şöyle özetliyor:

“Çemberlitaş ile At Meydanı-Hipodrom arasındaki bölgede kalan bir mezar odası ve Küçük Kilise-Şapel örneğidir. MS 4-5. Yüzyıl gibi bir dönemde, Bizans'ın Saray için çalışan soylu aileleri ve bazı yüksek kademedeki saray memurlarının kendilerine ait özel sarayları vardı. Bu sarayların içine zamanla aile mezarlıklarını da taşımaya başladılar. Mezar yapısı köşegen planlıdır ve bugün hanın kalorifer dairesini oluşturmaktadır.”

Servet Han'ın pejmürdeliğini takip eden hedefimizde içimize serinlikler serpiliyor... Onay veren kocaman gülümsemeler, yüzlerimizde. “Terzioğlu Group of Companies”

Servet Han'ın kalorifer dairesi olarak kullanılan bir mekan

– kısaca, Terzioğlu Halıcılık (girişteki levhasında 8 -9 şirket adı saydım!). Söz, öncelikle Arzu Hoca'da:

“MS 900'lere tarihlenen bir Şapel-Küçük Kilise-Mezar Odası temeli bulunmuştur. Dikkatli bir onarım yapıldıktan sonra yapının temeli temizlenerek içinden çok sayıda kandil ve cam eser çıkarılmıştır. Bugün, iyi onarılmış örneklerden biridir.”

Burası özel bir şirket! Randevu ile gruplara kapılarını açıyor. Yaptığı yenilemeyi, şirketinin temelinde keşfettiği tarihi, ziyaretçileriyle paylaşmaya hazır. Bölgeyle uyumlu, tamamen yenilenmiş bina mahallesinde bir bahar çiçeği gibi... Sergilenen el emeği – göz nuru halılar kalın şeffaf camların üzerinde. Alt katındaki “Şapel-Küçük Kilise-Mezar Odası” nı yukarıdan bile görebiliyorsunuz... Buluntu olan seramik – cam – demir ne var ise hepsi muhafaza altında... Ve tabii ki sergilenmekte...

Diyorum ki, “keşke bütün temeller böyle özen ve itina ile ele alınsa...” Sultanahmet Meydanı'ndayız şimdi de. Arzu Hanım elinde bir “Hipodrom” Haritası... Tarihte bir yolculuğa çıkarıyor grubumuzu. Doğu Roma'nın başkenti – Nova Roma (Yeni Roma), Bizans'ın ünlü İmparatoru I. Konstantin'in adına ithaf edilmiş adıyla başkent Konstantinopolis ve İstanbul'u payitahtı yapan Osmanlı İmparatorluğu'nun Fatih'i - II. Mehmet veya Fatih Sultan Mehmet... Her biri, bütün halkları bu

“Hipodrom”u, bu meydanı tanıdı – gezdi. Asırlar... Zaman yolculukları. Antoine Helbert'i düşünüyorum da: Çocukken annesi ona bir “Bizans” kitabı veriyor. İlham kaynağına yıllar sonra, zaman içinde uzun bir yolculuğun ardından kavuşuyor. Ve dünya medeniyetine, hayalini kentin silüetiyle bağdaştırıp harmanladığı görselleri armağan ediyor – üstelik bir Fransız!

Gezimizin lezzet noktası bir Osmanlı sofrası idi. Yorgunluk kahvelerimiz de içildikten sonra önce bir foto – gezimizin anısına. Allahtan bütün fotolar dijital yoksa çekmeceler yığılacaktı, tıka basa.

Tarihi yarımadanın en nezih noktalarındayız. Önünden geçtiğimiz, Yeşil Ev, Çelik Gülersoy'un armağanı. Muazzam dingin bir bahçesi var, Butik Otel aynı zamanda. Yeşil Ev

Servet Han'ın altındaki tüm buluntular muhafaza altında

bir huzur vahası... Atmosfer harika! Fransız şansonları çalıyor. Ağaçların ve kuşların fısıltılarına kulak verebiliyorsunuz...

Sultanahmet'in biblo gibi sokaklarında dayız. Vitrinlere kapılmamak mümkün değil. Tamam... Fiyatlar turistik ama kendi mahallede hiç rastlayamadıklarım orada – renkler – tasarımlar – sıra dışılıklar!

MEZAR ODACIĞI

Bir Turizm şirketindeyiz – Arzu Hoca anlatıyor KIRKİT VOYAGE'ı: “Bizans'ın en görkemli yapılarından biri olan Büyük Saray, Topkapı Sarayının olduğu taraftan başlayarak Sultanahmet Camisi ile Kadirga arasında uzanan büyük bir araziydi. Birbirinden bağımsız tören salonları, kabul salonları, odalar, Kiliseler vb yapılarla çevrelenmiştir. Bu bağımsız Kilise ve mezar odalarından bir tanesi de, Kırkit Voyage ile Sedir Halıcılık arasındaki alt katlardadır. Zemininde renkli mozaikleri, en alt taraftaki mezar odacıyla beraber çok ilginç yer altı yapısıdır.”

“Mezar odacı-İpoje içinde kalan duvar resim örneğidir. Meryem figürünün görüldüğü bir fresktir. Mezar odasının içine Şapel içinden geçerek gelinmesi de, önemli bir kişi ya da ailenin varlığına işaret eder.”

SATILIK SARAY

Takip eden ziyaretimiz Magnaura Sarayı hakkında İnternet'ten bir satış ilanına rastlıyorum: "SAHİBİNDEN SATILIK BİZANS SARAYI!"

"Pes!" "Bile bile!" "Sahipsizliğin daniskası..."

Ne isterseniz söylemek serbest! Milattan önce 337 ve 324 yılları arasında Bizans İmparatoru Birinci Konstantin'in, elçileri kabul edip, toplantılar düzenlediği Sultanahmet'te yer alan Magnaura Sarayı, 12 milyon Euro'dan satışa çıkarıldı. Eminönü eski Belediye Başkanı Tahir Aktaş'ın, sahibi olduğu Magnaura Sarayı'na özel müze, turistik tesis ve düğün salonu olarak kullanmak isteyenlerin ilgi gösterdi-

ği belirtiliyor. Bunun dışında saraya, Vatikan'ın da ilgisinin olduğu ifade ediliyor.

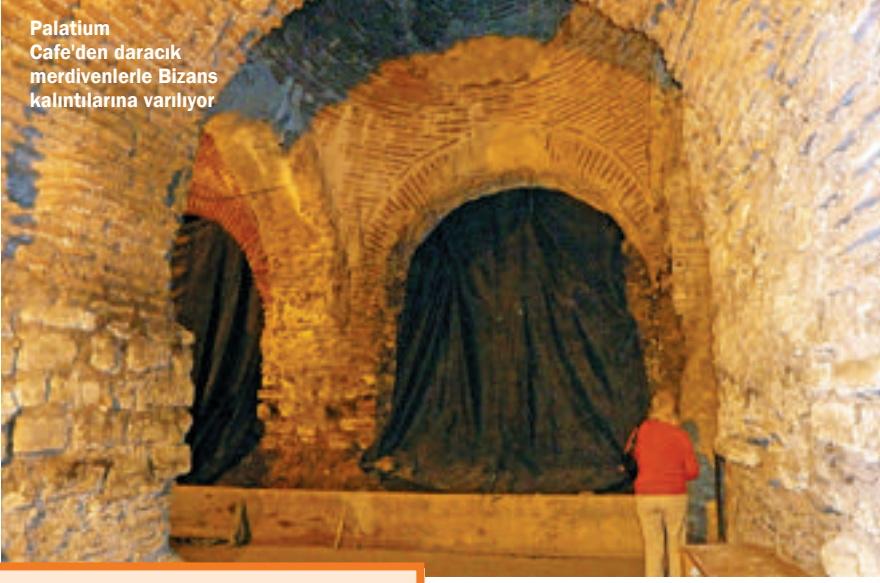
Tahir Aktaş'ın yaklaşık 18 yıl önce satın aldığı çorap fabrikasının altında çıkan Magnaura Sarayı, 1000 m² arazi üzerinde bulunuyor. Saray'ın kazı çalışmaları sırasında 3 bin 500 kamyon hafriyat çıkartıldı. Magnaura Saray'ı, Hipodrom'dan Four Seasons Otel'e kadar uzanan büyük sarayın önemli bir kısmını oluşturuyor.

Sultanahmet Kutlugün Sokak'ta yer alan eski çorap fabrikasının yıkım çalışmaları sırasında ortaya çıkan sarayın kazı çalışmaları sırasında, 13 metreye kadar inildi. Kazı çalışmalarının ardından ortaya çıkan bu 4 katlı sarayda yer alan tarihi eserler, Büyük Saray Mozaikleri Müzesi'ne teslim edildi. Ancak, Magnaura Sarayı'nın satılması durumunda bu tarihi eserlerin tekrar yerinde sergilenmesi mümkün olabilecek.

Birçok yatırımcıyla görüşülüyor: Sarayın satışını üstlenen Golden Royale Gayrimenkul'ün Yönetim Kurulu Başkanı Korhan Kongaz, sarayı özel müze, turistik tesis gibi

Seferikos Su Sarnıcı, Rezan Has Müzesi olarak ziyarete açıldı

Palatium
Cafe'den daracık
merdivenlerle Bizans
kalıntılarına varılıyor

PALATIUM CAFE

Sondan bir önceki durağımız da bir Kafe-Restoran idi. Cankurtaran Mahallesi'ndeki Palatium "Restaurant and Cafe"... Levhası böyle. Mekânın sahipleri, şüphesiz bir Bizans kalıntısının üzerinde olmanın bilinci içinde yerleştirmelerini yapmışlar. Bizler ise yine tek-tek, daracık merdivenlerden 1-2 kat aşağı sonra da yukarı. Ayrılmadan söyle bir de kahve keyfi. Dekorasyon, hafif keşmekeş... Türkiye coğrafyasını bir arada betimlemecesine! Olsun! Biz, kızlar mutlu ve doygun. Bayağı yorulduk, çünkü güzergâhımız hiç de "düzayak" sayılmazdı. Günün genelinde hep merdiven aşağı - yukarı, tek-sıra, askerî düzen içindeydi. Uyum - ahenk - düzen içinde ilerledik. Rastlanması güç görüntüler... Deneyimler... Ve işte neticede bu bizim kendi şehrimiz ve onun yeraltının görünümü idi - gün sonu muhasebemiz.

amaçlarla kullanmak isteyen yatırımcılarla görüştiklerini söylüyor. Magnaura Sarayı'nda gerekli tüm yenileme çalışmalarının tamamlandığına dikkat çeken Kongaz, "Büyük Saray aslında bütün Sultanahmet'in altını kaplıyor. Magnaura Sarayı ise bütünü küçük bir parçasını oluşturuyor. Sultanahmet'in etrafındaki tüm otellerin altı, bu sarayın bir parçasını

oluşturuyor. Hangisinin altı kazılsa Büyük Saray'ın bir bölümüyle karşılaşılıyor" diye anlatıyor.

Sarayın tapulu olduğunu ve satın alacak kişinin mülkü olacağına dikkat çeken Kongaz:

"Kanunen bir bina aldıktan sonra binanın altında eski bir yapı bulursanız, bu eski yapının mülkü de size geçiyor. Satışa çıkarttığımızda büyük ilgi gördük. Özellikle özel müze olarak kullanmak isteyenler oldu. Ayrıca, turistik tesis haline getirmek isteyenler de var. Pazarlıklarımız sürüyor," şeklinde bilgi veriyor. [3]

Ziyaret ettiğimiz Magnaura Sarayı, şimdilerde Başdoğan Halıcılık. Arzu Hoca şöyle özetliyor:

"Four Seasons Sultanahmet Oteline çok yakın bir noktadır. Büyük Saray'a bağlı olan başka bir bölüm, Magnaura Sarayı olarak bilinir. Tören salonları ile etrafını çevreleyen başka bölümlerin içine yıllar içinde toprak ve çöp dolmuştur. Gerek mekân sahipleri, gerekse de History Channel sponsorluğu ile içeride biriken toprak dışarı atılmıştır. Yeraltındaki oda ve galerilerin, temizlendikten ortaya çıkan durumu çok dikkat çekicidir."

KAYNAKÇA:

- Antonina - Tur Rehberimiz, Sanat Tarihçisi Dr. Arzu Toraman Işkoğlu'na teşekkürlerimle
[1] Vizör, fotoğrafçılıkta cismin görüntü karesinin çerçevesi ve gerekli ayarların yapılmasına yarayan mercek ya da elektronik ekrana denir. Film kameralarında çekilmiş olan filmi daha sonra vizör dediğimiz ekranda izleme imkânını verir.
[2] www.antoine.helbert.com, Hervé Levy, Magazine Poly, Kasım 2008 sayısı
[3] Hürriyet Emlak

SEFERİKOS SU SARNICI

Gezimizin en anlamlı vurgusu ise, son nokta uğraşımız, insan-onuruna yakışır, eskiden (2000'li yıllar öncelerinin) Cibali Tütün ve Sigara Fabrikası, şimdinin Kadir Has Üniversitesi merkez binası. Şimdilerde ikametgâh adresim Göktürk'te olduğundan, son yıllarda herhalde yüzlerce kez önünden geçtiğim Kadir Has Üniversitesi binası son derece özenli ve kapsamlı yenileme çalışması ve içinde yer aldığı tarihi çevrenin gelişimine katkısı nedeniyle 2003 yılında "Europa Nostra Ödülü"ne layık bulundu. Restorasyonu tamamlandıktan sonra Kadir Has Üniversitesi'ne dönüştürülen bu tarihi binanın alt kısmında yer alan Osmanlı dönemi hamam kalıntısı ve Bizans dönemi Seferikos Su Sarnıcı'nın gün yüzüne çıkmasıyla, mekân Rezan Has Müzesi olarak ziyarete açıldı.

Müze iki bölümden oluşuyor: Neolitik dönemden Selçuklu dönemine kadar geniş bir zaman dilimini kapsayan arkeolojik eser koleksiyonu müze katında. Ayrıca çok amaçlı bir sergi salonunda Türk Resim Sanatı konulu sergiler de düzenleniyor. Günlerinizden birini değerli kılmak isterseniz, hararetle tavsiye ederim... ■

Seferikos Su Sarnıcı'nın
onarımından önceki hali

KALBIN BAŞKENTİ

Göknehirin senfonisidir yağmur, dinliyor musun? Gidilmezliği anlatıyor sana, öğrenilmezliği bir de özgürlüğü (ölümü) anlıyor musun?

Uçarken özgürdür insan
Birde yağmurda koşarken
Ve öldüğünde ansızın
Islak bir düşken...

Hani gözbebeklerine kadar ıslanırsın, hasta olmaktan, yalnız kalmaktan korkarsın; sakın düşünme bunları ve damlalar içindeki kendinle ıslan. Hem koş hem senfoniye dinle; özgürlüğe doğru, gidilmezliğe, öğrenilmezliğe koş, durma! Korkuların zayıflıkların geride kalsın ardına bakma gerçeğe koş. Ölümünden öte; beklendiğin kendine varsın adımların! Okyanusta yaşayan balık olma, okyanus ol balıkları yüzdür içinde. Fakat sakın alışma sarındığın kefenine.

Ne demiştin hatırla! Islanmaktan korkmazsan ıslanmazsın, korkma ve kalabalıklaş kendinde ve ölümün yalnızlığıyla yüzleş! Unutma; yağmurun içine girersen yağmur içindedir artık. Korkma kalbine sığmaz diye damlalar. O zaman öyle büyür ki kalbin, içinde nice dünyalar yaşar; yeter ki kalbinden kopma. Sonra yaklaş uzaklaştığın kendine, yağmur ol ıslan alabildiğine... Ve özgürce... Anlıyor musun?!

Islanmanın da ıslatmanın da bir kaderi var dedim az önce. Gerçi ben kadere inanmam; sonuçta kader dediğimiz hiçbir şeydir. Ve her insan bir damladır; şu koca yağmurlar âleminde. (yağmurlar kalbimde) Farklı rahimlerde döllenirse de kaderleri; yağmanın da, ölmenin de duası aynıdır! Bense yine parça parça yağmalanıyordum her yağmurda. Ölüp ölüp yeniden ölmek üzere bağışlanıyorum.

Ey ölüleri dirilten İsa! Birazda; yeniden ölmek üzere olan kalbime anlatsınlar bu masalları. Tanrılarına selam söyleyinler! Kıyameti koparacaklarsa koparsınlar! Onlara hakkımı helal etmiyorum!!! Onları; Yağarak tükenenlerin ve dirilerek ölenlerin çıkmazından lanetliyorum.

Derken yine son buldu zaman; umudun parçalandığı yeni

bir zafer kazanmak üzere öldüm!!!

Beyaz bir bez parçasına sarınıp en derin çukura gömdüm kendimi, hiç yadırganmadım. Önce zifir geçmişim unutturdu, ardından adım. Sonra adım adım ilerledim ölümün ve yağmurun içinde. İlk kez konuşabiliyordum çamurun ve kalbimin diliyle. Çağlar bir çırpıda geçiyor yine de kapanmıyordu uykuya bağımlı gözlerim. Her şeyi görebiliyor, anlayabiliyordum. Bilinmeyen tarihin sayfalarından biriydim artık... Ölüler tarihinin... Birden uyandırıldım! Başka bir boyuttan kendime bakarken yakalandım. Hiç uyumamışlar gibi yorgundum artık...

Milyarlarca canlıyla birlikte nasıl öldüğümü, tek duanın bir kaçınızı nasıl kurtardığını hatırladım. Uçan bir gemiyle son şansımıza uğurlandık. Böylece zamanın esirleriydik artık!

Belki Tanrının kıyamete ayarladığı bir kronometreydi zaman, belki de zamanın kendinde patlattığı en büyük yalandı Tanrı. Yine de doğdum, öldüm, yağmurla yürüdüm. Derken vardım En büyük arenaya Evrenin içine...

Yaşam bir kurtuluş savaşı aldığımız nefes tek silah. Kaçamıyoruz ruhlarımızda tik tak prangalar; kaçmak kendini boğmaktır!

Savaşırken
Doğarak ölmeyi
ölerek doğmayı
Ve topraktan yeşermeyi öğrendik
... çoğaldık ...
Çoğaldıkça
Anlayamaz olduk ölümün dilinden
Oysa çoktan ölmüş
Masmavi kefenle örtünmüştük...

Kefene bile yağdık damla damla. Hem koştuk hem senfoniye dinledik. Ne ölümü ne yağmuru yalnızca kalbimizi yol bildik. Yoksa ne İsa diriltebilirdi ölüleri, ne Musa bulabilirdi uzak denizleri. Muhammedin de bilmediği bir yerdi, kalbin başkenti. Ne insan ne de Tanrı gidebilirdi... Sadece sevgi... (O da belki) ■

GÖKTÜRK / KEMERBURGAZ

YAZ OKULU

art therapy

yüzme

YAZ OKULUMUZDA BİRÇOK ALTERNATİFİ BİR ARADA BULUNDURMAKTAYIZ. ÇOCUKLARIMIZIN İLGI VE YETENEKLERİNİ ORTAYA ÇIKARTARAK KEYİFLE VAKİT GEÇİRMELERİNİ SAĞLAYIP, EĞİTİM VE EĞLENCEYİ BİR ARADA SUNMAK İLK HEDEFİMİZDİR.

sürpriz partiler

geziler

bahçe etkinlikleri

satranç

SU SPORLARI

ritmik jimnastik

MÜZİK

Okuma Saati

Drama

editsel grup oyunları

aşçılık

SERAMİK

Piknik

Binicilik

organik bahçede tarım

SIHİRLİ ORMAN
ANAOKULLARI

Göktürk Mah. Köprübaşı Cad. No:7/1-2 Göktürk Kemerburgaz

★ (0212) 227 64 25 ★ (0542) 894 18 95

Babil

Asma
bahçelerinden
azap
çukurlarına...

*“Babil nehirlerinin kıyısında
oturduk ve ağladık...”*

Mezmur 137

Irak kökenli, ödüllü yazar Mona Yahia, 500. Yıl Vakfı Türk Musevileri Müzesi’nden içeri adım attığında, zihnini bir süredir kurcalayan bir ikileme orada yanıt bulacağını bilmiyordu. 20. yüzyılın dört farklı dönemini konu alan üçüncü kitabının son ve belki de en can alıcı bölümünü, büyükbabası Haim (Yahia) Smeke’nin 1901 yılında Tıp Fakültesi’nden mezun olduğu İstanbul’da mı kurgulamalıydı, ya da oldukça geniş bir Irak kökenli Yahudi nüfusuna ev sahipliği yapan Londra’da mı? Tarihi fotoğraflardan

oluşan panoları dikkatle incelerken, bir fotoğraf karşısında gözleri hayretle açıldı: altında Hemdat İsrail Sinagogu yazan bu fotoğraftaki binanın merdivenli cephesi, babaannesini ile büyükbabası Nazli Mawas Smeke – Dr. Haim Smeke’nin 1901 tarihli düğün resmindekiyle aynıydı! O ana kadar aile büyüklerinin, her iki tarafın ailelerinin yaşamakta olduğu Şam’da evlendiklerini düşünmüş olan yazar, yoğun bir duygu seli yaşadığı Müze’den dışarı çıktığında, kararını vermişti bile: romanının son bölümünün İstanbul’da geçmesi kaçınılmazdı...

Nazli Mawas-Dr. Haim (Yahia) Smeke düğün töreni (1901; Kadıköy Hemedat İsrail Sinagogu)... Ailesinin bir kanadı Mısırlı, diğer kanadı Suriyeli olan Nazli Mawas, tıp tahsili için İstanbul'a yerleşen nişanlısı Yahia Smeke'yi, baba ocağı Şam'da tam yedi yıl bekler. Takiben Bayburt'a tayin olan Dr. Smeke, burada vali ile dostluk kurar; vali takip eden yıllarda tayin olduğu yerleşim merkezlerine Dr. Smeke ve ailesinin de gelmesine önayak olur: sırasıyla İskenderun, Kilis, Urfa ve Musul. Mona Yahia'nın babasının kendisine aktarmış olduğu bir aile anekdotuna göre, Dr. Smeke ve ailesi 1915 yılında Urfa'da Ermeni bir aileyi saklayarak tehcirden kurtarır.

**Mona Yahia, Arp
Museum-Bahnhof
Rolandseck,
Almanya (2008)**

Mona Yahia

1954 yılında Bağdat'ta, Yahudi bir ailenin ikinci çocuğu olarak dünyaya gelir. 1960'lı yıllarda, özellikle "6 Gün Savaşı" adıyla da anılan 1967 Arap-İsrail Savaşı sonrasında Irak'ta tırmanan antisemitizm ile birlikte yaşam, ülkenin göçler sonrası giderek erimiş Yahudi nüfusu için, kelimenin tam anlamıyla bir kâbusa dönüşür. Mona 1970 yılında anne ve babası Violet ve Jack Yahia, ve ağabeyi Nazar (Haim) Yahia ile birlikte, kuzeyde Süleymaniye üzerinden, katır üstünde son derece

"Bana kökler yerine diller vermiş olan anne ve babama..."

tehlikeli bir yolculuğun ardından, İran yoluyla İsrail'e kaçar. Tel Aviv Üniversitesi'nde Psikoloji ve Fransız Dili ve Edebiyatı alanlarında eğitim gören, takiben ordu mensuplarına yönelik liderlik ve iletişim seminerleri veren Yahia, 1985 yılında Güzel Sanatlar alanında eğitim görmek üzere Almanya'ya gider. London Magazine, The Jewish Quarterly ve

Alman antolojilerinde kısa öyküleri yayımlanır. 1960'lı yıllarda Irak'ta hüküm süren antisemitizmi, Lina adlı Yahudi bir genç kızın ağzından, insanı iliklerine kadar ürperten - ne yazık ki birçoğu yaşanmış olaylar üzerinden kurgulanmış - anekdotlarla aktardığı, "When the Grey Beetles Took Over Baghdad" ("Gri Kaplumbağalar Bağdat'ı Ele Geçirdiğinde") adlı ilk romanı ile 2001 yılında Jewish Quarterly-Wingate ödülüne layık görülür. Arapça, İbranice, İngilizce, Fransızca ve Almancaya çok iyi derecede hâkim olan Yahia'nın ilk romanının ithaf sayfası, Irak Yahudilerinin çektikleri acıların bir özeti gibi: "Bana kökler yerine diller vermiş olan anne ve babama..." 1995 yılından bu yana hayatını Köln'de sürdürmekte olan Yahia, yazarlığın yanı sıra Kültürlerarası Diyalog Uzmanı olarak, İsrail'de şubesi olan uluslararası kuruluşlara hizmet vermektedir. Yazım aşamasındaki üçüncü kitabı bağlamında, kültürlerarası diyalog çerçevesinde Köln Belediyesi'nin bursiyerlerinden biri olarak bir süre İstanbul'da yaşayan Mona Yahia ile Bağdat'tan çıkış öyküsü ve sonrası üzerine keyifli bir sohbet gerçekleştirdik.

1970 yılı Aralık ayı... Birçoklarının tamamlayamadığı, tehlikelerle dolu bir yolculuğun ardından Tahran'a ulaştınız... Ya sonra?

Üç hafta kadar Tahran'da kalıp bundan sonra ne yapacağımıza karar verdik. Bizim aile öykümüzde plan Amerika'ya gitmekti. Bu aslında tam olarak sözcüklere dökülmemiş olsa da anlaşılır bir durumdu; zira teyzem Amerika'da yaşıyordu ve annem her zaman kız kardeşinden söz ederdi. Biz de hep Amerika'ya gideceğimizi varsayardık. 1970 yılı Aralık ayında Tahran'a vardığımızda, Yahudi Ajansı yetkilileri bizi bularak, bize İsrail hakkında bilgi vermeye başladılar. Babamın ailesinin tamamı İsrail'de yaşıyordu. Bu arada teyzem ve eşi Amerika'ya gelebilme-miz için girişimlerde bulunuyorlardı. Ama babam 1971 yılı Ocak ayında kararını vermişti bile: "İsrail'e gidelim" dedi. Babam çocuklarını, kendilerini evlerinde hissedebilecekleri bir ülkeye götürmesi gerektiğini düşündü.

Mona Yahia ve çocukluk yıllarının en güzel anılarına yer etmiş, kitabında da rol verdiği yardımcıları Bellou (Alwiyah, Bağdat, 1954)

Violet, Mona, Nazar ve Jack Yahia (1959)

İsrail'e vardığınızda ilk izleniminiz ne oldu?

İsrail'e tek kelimeyle âşık oldum. Düşünsenize; ilk defa özgürlüğü tam anlamıyla tadıyordum! Bunun iki boyutu vardı: bir defa çoğunluğun bir parçasıydım; bu duyguyu ilk defa deneyimliyordum. Ve bir de on altı yaşındaydım ve birdenbire annemle babamın kontrolünden tümüyle çıkmıştım. Onlar Hayfa'ya yerleşmişlerdi; çünkü babamın ailesi oradaydı. Ben ise Tel Aviv Üniversitesi'nde "mehina"ya (akademik çalışma öncesi İbranice hazırlık programı) başlamıştım. Bu da şu anlama geliyordu: iki-üç hafta içinde tamamıyla bağımsız olmuştum. Biz Irak'ta çok korunaklı yaşıyorduk. O ana kadar her şeyi annem ve babamla yaparken, bir anda istediğim her şeyi bir başıma yapabilecek duruma gelmiştim. İsrail'deki bu ilk yılım, hayatımın en güzel yıllarından biridir...

Sonra üniversiteye gittiniz...

Evet, sonra Hayfa'da üniversiteye gittim. Henüz 17 yaşındaydım; annem ve babamla beraber yaşıyordum. Sınıfımda herkes benden beş yaş kadar büyüktü. O yaşlarda dört-beş yaş önemli bir fark. Onlar askerlik hizmetini tamamlayıp üniversiteye başlamışlardı. O zamanki İsrail'in koşulları farklıydı; sınıfımdakilerin birçoğu evli veya nişanlıydı. Bunlar benim yaşlılarım değildi; benim yaşıtlarım diyebileceğim ise ordudaydı. Bir yıl üniversitede okuduktan sonra ayrıldım ve orduya katıldım.

Ordu sizin için nasıl bir deneyim oldu?

Bu benim açımdan çok önemli bir deneyim oldu. Bir cümle ile özetlemem gerekirse: Bu deneyim beni İsraili yaptı. Bu ülkenin bir parçası olduğumu hissettim. "Biz" demeye hakkım olduğunu hissettim. İsrail'e geldiğimizde birçok anlamda destek gördük; ben de bir şeyleri geri ödemek istedim.

Devlet'ten hangi kapsamda destek gördünüz?

Bize çok yardım ettiler. Aileme çok uygun taksitlerle konut satın alma imkânı tanıdılar; diğer türlü ailem hiçbir şekilde ev sahibi olamazdı. Ayrıca hiçbir eğitim masrafımız olmadı. Kendimi İsrail Devleti'ne karşı her zaman minnettar hissetmişimdir.

Hayatınızı Avrupa'da sürdürme kararınız nasıl şekillendi?

Askerlik hizmetimi 1974 yılında tamamladıktan sonra, Tel Aviv Üniversitesi'nde Psikoloji ve Fransız Dili ve Edebiyatı alanlarında çift ana dal lisans eğitimi aldım. Lisans ve Master arasında bir yıllık ara verip Fransa'ya gitmek istedim. Ben kendimi bildim bileli Fransızcaya âşıktım. Biz Avrupa ülkelerinin resimleri ile büyümüştük. Fransızca öğretmenimiz bize hep Paris'i anlatırdı; ben de muhakkak gidip oraları görmek istiyordum... Gittiğim zaman ise orada yeni bir hayat tarzı keşfettim: İnsanlar [Irak'ın aksine] sürekli ihtilal tehdidi altında yaşamıyorlardı; ve savaş hayatlarının bir parçası değildi.

Bu çok zor bir karardı, ancak İsrail'in artık yaşamak istediğim yer olmadığı sonucuna vardım. Geri dönüp Tel Aviv Üniversitesi'nde Klinik Psikoloji alanında yüksek lisans çalışmalarına başladım. Tamamladıktan bir süre sonra da, sanat ortamıyla bana daha cazip gelmiş olan Almanya'ya yerleştim. İlk planım birkaç yıl Almanya'da yaşadktan sonra Fransa'ya yerleşmekti; ancak İngilizce yazmaya başladığım için, bir noktadan sonra Fransa'ya taşınmamın bir anlamı kalmadı. Tek ağabeyim hala İsrail'de yaşıyor.

Bu kitabı Irak'tan ayrıldıktan uzunca bir süre sonra yazdınız. Yazma kararınızın zamanlamasını nasıl açıklıyorsunuz?

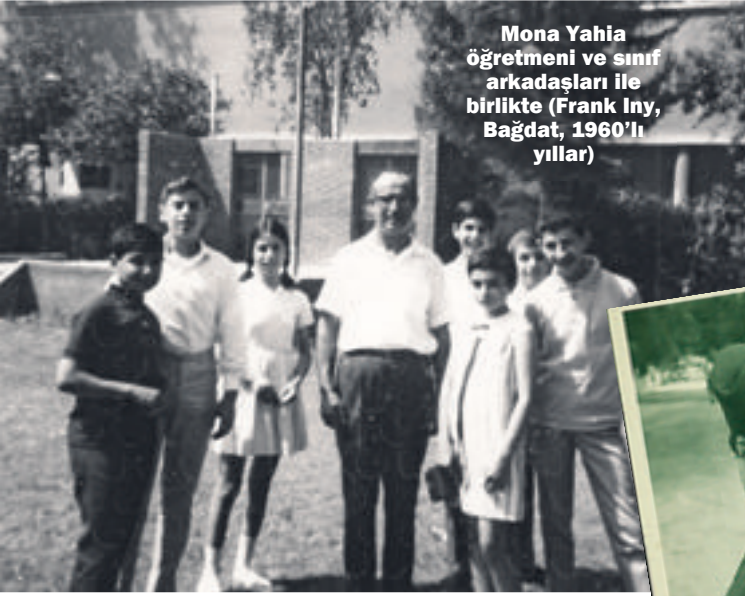
İsrail'de yaşarken böyle bir kitap yazmayı hiç düşünmemiştim. Böyle bir konuyla orada kimseler ilgilenmezdi. İsrail'de pek çok kişi bir yerlerden gelmiş zaten... İsraililer için diaspora geçmiş demektir. Geçmiş ise geride kalmıştı. Nihayet "ev"e dönmüştünüz; geriye dönüp bakmanın anlamı yoktu. Oysa Almanya'ya gittiğimde, ne zaman bir sohbet esnasında Bağdat'ta olanlarla ilgili bir anekdot anlatsam, insanların gözleri ilgi ile açılıyordu. Bu fark çok dikkatimi çekti. Öte yandan bu kitabı yazma kararım, Fas'ta yaşamış Amerikalı yazar Paul Bowles'ın kısa öykülerinden oluşan bir kitabı okuduktan sonra filizlendi. Bu öykülerden birinde "Azrak" adında bir karakter vardı. "Azrak" Arapça "mavi" demektir. Yıllardır duymadığım bu sözcük bir anda anıları canlandırdı ve içimde bu kitabı yazmaya başlamam için istek uyandırdı. Zannediyorum zihnimde dahi Bağdat'a gitmeye korkuyordum ki sondan - yani kaçışımdan - başladım romana... Kitabı yazmam uzun yıllar aldı.

Mona ve annesi Violet Yahia (1961)

Mona ve annesi Violet Yahia, aile dostları Ruth Shambi ve annesiyle (Kuzey Irak, 1966)

Mona Yahia öğretmeni ve sınıf arkadaşları ile birlikte (Frank İny, Bağdat, 1960'lı yıllar)

Mona Yahia İsrail Ordusu'nda asker (temel eğitim, Tzrifin, 1972)

düm. Benim teorim şöyle: Arap dünyası ile iletişim kurmaya istekli bir İsraili yazar fikri onlar açısından kabul edilebilirdi. Ancak Arap Yahudilerine haksızlık ettiklerini kabul etmeye istekli değildiler.

Belki bu tepki, kitabın başkarakterleri Lina'nın, ülkesine duyduğu kırgınlık ile Arap alfabesinin harflerini birer birer sözlü ve yazılı iletişiminden siliyor olmasından kaynaklanmış olabilir mi?

Hayır hayır, çünkü kitabı okumadılar. Konu benim bir İsraili değil bir Irak Yahudisi olmamdı. Onların dünyasından gelen biri olmam... Ben "Evet, biz Filistinlilere yanlış yaptık. Hadi gelin bu konuyu konuşalım" diyen bir İsraili değildim. Ben kendi öykümü anlatıyordum. Bu öykü de onlarınkine uymuyordu.

Mona Yahia'nın 2001 yılında Jewish Quarterly-Wingate ödülüne layık görülen, takiben İngilizceden çevirileri Fransa'da ve Almanya'da yayınlanan ilk kitabı... "Grey Beetles" ifadesi, düzmece ithamlarla tutuklama ve idamlar gerçekleştiren Irak gizli servis elemanlarının 1960'lı yıllarda yaygın olarak kullandıkları gri renkteki Volkswagen "Kaplumbağa" araçlara atfen kullanılmakta...

Kitabınız 1960'lı yıllarda Irak'a hâkim olan politik atmosferle ilgili oldukça detaylı bilgi içeriyor. Bu bilgilere ne şekilde ulaştınız?

14-15 yaş bir ülkenin politik durumunu tam olarak kavramak için yeterli değil. Ülkeden kaçmayı başarmış olan bir Irak Yahudisi'nin yazmış olduğu bir kitaptan yararlandım. Onun dışında çok fazla kaynak yoktu. Kitap ağırlıklı olarak hafızama ve başkalarının hafızalarına dayanıyor.

Irak'tan göç etmiş Yahudiler gittikleri ülkelerde birbirlerine yakın yaşıyorlar mı? Bu çevrelerle iletişim halinde misiniz?

İsrail, Londra, New York ve Kanada'da Irak kökenli Yahudiler var. Aralarından Londra'da yaşayan birkaçı ile hala görüşüyorum; görüştüğümüzde onlar da başkalarını davet ediyorlar. Birçoğu iç içe evlendi; okulumdan da bazı arkadaşlarım arasında evlilikler gerçekleşti. Görüştüğümüzde bu nedenle kendimi okulda gibi hissediyorum. Onlar pek fazla değişmediler. Oysa ben değiştim; benim yaşantım farklı şekilde gelişti.

İlk romanınızla Jewish Quarterly-Wingate ödülünü kazandınız. Kitabınız farklı çevrelerden ne gibi tepkiler aldı?

Iraklı Yahudilerden çok sıcak tepkiler aldım: "Sonunda hikâyemiz anlatıldı" şeklinde... Kitap Almanya'da da büyük ilgi gördü. Öte yandan, Arap ülkeleri tarafında durum çok farklıydı... Ne zaman bir Arap yazara rastlasam, en hafif ifadesi ile çok soğuk bir tepki gör-

YAZMAKTA OLDUĞUNUZ KİTAPLA İLGİLİ ARAŞTIRMA YAPMAK ÜZERE İSTANBUL'DASINIZ... GÖZLEMLERİNİZİ, HİSSETTİKLERİNİZİ BİZİMLE PAYLAŞIR MISINIZ?

İstanbul'da bir peri masalında gibiyim. Tam yirmi sekiz yıldır Avrupa'da yaşıyorum. Almanya'da mesela, gerek kültürel anlamda, gerekse peyzaj açısından Bağdat'la hiçbir ortak özellik yok. Oysa eski Arap kaligrafisine İstanbul'un her yerinde rastlıyorsunuz; eski kervansaraylar, hamamlar... Sonra müezzinler mesela... Onları dinlemeye bayılırım... Bunlar hep bana Bağdat'taki geçmişimi hatırlatıyor. Kırk yıl önce... Ayrıca buranın sokakları Bağdat'ınkilere çok benziyor... Sokak satıcıları, hatta sokak köpekleri... Bağdat'tan sonra hiçbir yerde sokak köpeklerine rastlamamıştım. Burada çok az uyuyabiliyorum... Adrenalin beni uyutmuyor. Sanki duyularla olan bağlantımı tekrar kuruyorum. İstanbul doğu ile batının bir karışımı; tıpkı benim gibi... Bu şehirde, olduğum her şeyi bir arada buluyorum...

Irak Yahudileri: Devletin Sırt Çevirdiği Vatandaşları

27 Ocak 1969... Bağdat Radyosu Iraklılara çağrıda bulunur: "Meydan'a gelin! Şölene katılın!"... Yaklaşık 500.000 kadın, erkek ve çocuk, kurgulanmış duruşmalar da vatan hainliği suçlamasıyla ölüm cezasına çarptırılmış, ardından Tahrir Meydanı'nda (Kahire'dekinin adaşı) kalabalıkların coşkun tezahüratlarıyla idam edilmiş 9'u Yahudi 14 Iraklının darağaçlarında sallanan cansız bedenlerinin bulunduğu meydana akın eder. "Şölen" sürerken, mahşeri kalabalığı aşmış bir kişi ise, dehşet dolu gözlerle cansız bedenlere bakmaktadır... Irak Yahudi Cemaati'nin yarım yüzyıla yakın bir süreyle başkanlığını üstlenmiş olan Hahambaşı Sasson Kaduri'nin torunu Sasson Zuhair'dir bu kişi... İsrail lehine casusluk suçlamasıyla altı ay önce tutuklanan ve bir daha haber alamadıkları babası Şaul Sasson, acaba kurbanlardan biri midir? Cesetlerden bir tanesinin ayaklarına baktığında, damarlarındaki bütün kanın çekildiğini hisseder: bunlar babasının tutuklanırken ayağında olan, nerede görse tanıyacağı ayak-kabılarıdır! Bir asır gibi gelen birkaç saniyenin ardından, kurbanın yüzüne bakma cesaretini bulur kendinde; ve bir yabancıyla yüzü ile karşılaşır... Takip eden yıl serbest bırakılacak olan Şaul Sasson, ayağındaki ayak-kabıları - darağacına giderken "saygın" görünmeleri yönündeki emre itaat etmek adına - kendisinden rica etmiş olan Yahudi bir hücre arkadaşına vermiştir...

Kökleri bundan yaklaşık 2.600 yıl öncesine, Babil dönemine uzanan Irak Yahudi cemaati, ne yazık ki 20. yüzyılın ikinci yarısında hızla eriyip son bulmuştur. İkinci Bet Amikdaş'ın Yerusalayim'de yıkılmasının ardından Babil asırlar boyunca Yahudi yaşamının ve dininin merkezinde yer almış, MS. 500 ve 700 yılları arasında Babil Talmudu'nun (Talmud Bavli) yazıldığı bu bölge, dönemin önde gelen Yahudi din bilginlerine ev sahipliği yapmıştır. 2003 yılında ABD tankları Irak başkent sınırlarından içeri girdi-

ağırıklı kısmı Yahudi'ydi. Irak 1932 yılında bağımsız bir devlet oldu. Bu dönem zarfında ülke yönetimi, iyi eğitim almış, yabancı dil bilen ve yurt dışı ile güçlü bağlantıları olan Yahudi Cemaati üyelerinden önemli ölçüde destek gördü. Irak'ın ilk maliye bakanı Yehezkel Sasson, Yahudi'ydi. Irak Yahudi Cemaati ülkenin hukuk ve posta sistemlerinin oluşturulmasında kilit bir rol oynadı. 1936 tarihli Irak Nizamnamesinde "İsraelit Cemaati", Kürt, Türkmen, Yezidi nüfus gibi Irak'ta yerleşik farklı cemaatler

arasında sayılmakta, İbranice ülkede konuşulan altı dilden bir tanesi olarak tanımlanmaktaydı. Oysa İkinci Dünya Savaşı dönemine hâkim olan Nazi yanlısı eğilim, tırmanan Arap milliyetçiliği ve takiben İsrail Devleti'nin kurulması, Irak Yahudileri açısından - diğer Arap ülkelerinde olduğu üzere - koşulları kökünden değiştirecekti.

Ezra ve Nehemiah Operasyonu ile İsrail'e ulaştırılan Irak Yahudileri (1949-1951)

ğinde, ancak 20 kişiden oluşan Bağdat Yahudi Cemaati, henüz 1940'lı yılların sonlarında yaklaşık 140.000 kişi ile Bağdat'ın toplam nüfusunun üçte birini oluşturmaktaydı. 1920'li hatta 1930'lu yıllarda kendilerini laik bir ülkenin - çoğunluğu oluşturan halkla - eşit haklara sahip vatandaşları olarak gören Irak Yahudileri, müzikten, politikaya, ticarete birçok alanda Irak'ın sosyal ve kültürel oluşumunda merkezi bir rol oynamaktaydılar. Bağdat Senfoni Orkestrası üyelerinin

1941 Farhud Pogromu: Sonun Başlangıcı...

Sina Dağı'nda Tanrı tarafından Moşe Rabenu'ya kutsal Tora'nın verilişinin yıldönümü - ve bayramların içinde belki de en keyiflisi - olan Şavuot, sayıları giderek azalan Irak kökenli Yahudilere ne yazık ki, yakın tarihin hafızalardan asla silinmeyecek, onulmaz yaralar açmış bir dönemini, her yıl tekrar tekrar anımsatır. 1941 yılı Şavuot Bayramı esnasında Bağdat'ta silahlı, sopalı binlerce kişiden oluşan örgütlü bir grup, polis ve ordunun işbirliğiyle, iki gün içinde yaklaşık 200 Yahudi'yi linç ederken, yaklaşık 2.000'ini yaralamış, binlerce ev ve işyeri yağmalanmış veya yakılmıştır. (Babylonian Heritage Museum kayıtlarına göre, kimlikleri tespit edilememiş, toplu mezara gömülü yaklaşık

“Kristallnacht” kadar kapsamlı bir hareket olarak tanımlanan Farhud pogromu, Irak Yahudi Cemaati'nin sonunu hazırlamıştır.

Frank İny Yahudi İlk ve Orta Öğretim Okulu kadrosu (ön sıra (sağdan sola) Frank İny, eşi Mouzli, Okul Müdürü Abdallah Obadia, Salman Daniel)... Eğitim standartları ülke ortalamasının çok üzerinde olan Frank İny, Bağdat'ta 1974 yılına kadar açık kalabilmiş son Yahudi okuludur. (Bağdat, 1956)

Bağdat'ta Cumhuriyet'in 1. yıldönümü gösterilerine katılan Yahudi öğrenciler (soldan sağa) İtshaq Nathan, Suad Rabebe (Eqereb), Yvette Fein (Kashi), Joyce Shaoul (Masri), Naim Bar-Mosheh (Moussa); (Pankarttaki yazı: "Yahudi kurumları ölümsüz 14 Temmuz'u kutluyorlar") (Bağdat, 14 Temmuz 1959)

600 kurban daha bulunmaktadır.) "Kristallnacht" (Kırık Camlar Gece-si) kadar kapsamlı bir hareket olarak tanımlanan, Arapçada "şiddetle yok-sun bırakmak" anlamına gelen ve Hitler tarafından Orta Doğu'ya ihraç edilmiş nefretin bir sonucu olan Farhud pogromu, diaspora Yahudi cemaatleri arasında en köklüsü olan Irak cemaatinin sonunu hazırlamıştır. Önceden kırmızı boya ile el şeklinde ("Miryam'ın Eli"; "hamsa") işaret konulmuş Yahudi evlerine saldıran grup, ancak belirlenen sınırları aşip ağırlıklı olarak Müslümanların yaşadıkları bölgelere doğru ilerlediği zaman askeri müdahale başlatılmış ve takiben sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Bu vahşet ortamında bazı Müslümanlar evlerini Yahudi komşularına açmışlar, Basra'nın tanınmış simalarından Salih Bashayan, maiyetindekilerin bir kısmını Yahudi mülklerini

korumakla görevlendirmiştir. Benzer şekilde, o günlerde henüz dokuz yaşında olan, halen Kanada'da hayatını sürdüren Steve Acre, dul annesi ve sekiz kardeşi ile, inançlı bir Müslüman olan ev sahiplerinin saldırganlar karşısında sergilediği kararlı duruş sayesinde hayatta kaldıklarını anlatırken, öte yandan kendileri kadar şanslı olmayan komşuları için hala göz yaşları dökmektedir: "Kadınların ve çocukların çığlıkları sonsuza dek sizinle kalır..." İngiliz Ordusu'nun tekrar Bağdat'a girmesi ile birlikte Yahudiler açısından oluşan göreceli sükûnet ortamı ise, 29 Kasım 1947'de Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda kabul edilen Paylaşım Planı ve ardından 14 Mayıs 1948 tarihinde İsrail Devleti'nin ilanı ile birlikte son bulur.

Frank İny ve Shamash Yahudi okulları mezuniyet töreni... Frank İny'nin geniş bahçesi, mezuniyet ve düğün gibi bazı kutlamalara ev sahipliği yapardı. Bina iki okula hizmet verirdi: Frank İny (ilk ve orta öğretim; toplam 9 yıl) ve Shamash (lise; 2 yıl). Resimde önde solda Hahambaşı Sasson Kaduri; arkasında solda (açık renk elbiseli) Frank İny Okul Müdürü Abdallah Obadia (1950'li yılların sonları)

Bar Mitzva töreni (Dünya Irak Yahudileri Organizasyonu (WOJI) Başkanı Maurice Shohet'in albümünden) (Bağdat, 1963)

Shafiq Ades Vakası

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından İngilizler, Irak'ta önceki harekâtlardan geriye kalmış olan askeri teçhizatı satmaya karar verirler. Irak hükümetinin alet edevatı incelemesi ve ordunun işine yarayabilecek olanlarını satın almasının ardından, General Ghazi Al-Daghistani'nin başkanlık ettiği resmi bir komite, kalan teçhizatın askeri kullanıma yönelik olmadığını onaylar. Takiben, iki Iraklı işadamı geriye kalan malları satın alır: Halep kökenli, varlıklı bir Yahudi aileden gelen Shafiq Ades (Ford otomobillerinin Irak'taki baş ithalatçısı) ve Bağdat'ın itibarı yüksek Müslüman işadamlarından Naji Al-Khedhairi. Ortaklar malzemelerin bir kısmını iç piyasaya, kalanını ise hurda demir olarak deniz yoluyla İtalya'ya satarlar.

Yanlış hiçbir şey yapmamış olan Ades, nüfuzlu tanıdıklarının da verdiği güçle, hayatının tehlikede olmadığı yanılığına düşer.

Aradan zaman geçer... 1948 yılı Mayıs ayında Arap ülkelerinin yeni kurulan İsrail Devleti'ne savaş açmaları ile birlikte Irak Yahudilerinin hayatları ve mal varlıkları tehlikeye girer. Irak hükümeti Yahudi vatandaşlarına karşı bir karalama kampanyası başlatarak, onları "Beşinci Kol" (devleti propaganda, casusluk veya sabotaj yoluyla çökertmeye çalışan grup) olarak tanımlamaya başlar. Gazetelerde Yahudi karşıtı yayınlar artarken, işadamı Ades ve göreceli olarak yakın bir dönemde gerçekleştirdiği hurda demir satışı, hükümetin körüklediği Yahudi düşmanlığı için uygun bir hedef oluşturur. Ades, aleyhindeki bu hiçbir dayanağı olmayan yayınlara pek fazla önem atfetmez; durdurmak için de bir çaba göstermez. Suskunluğu, "Yahudi Devleti'ne silah satmış bir Siyonist" olarak suçlanmasına neden olur. Basra'daki İngiliz Konsolosu Ades'e ülkeden kaçmasını salık verir; ancak yanlış hiçbir şey yapmamış olan

Vatan hainliği suçlaması ile tüm mal varlığına el konulan Ades, 23 Eylül 1948 günü, Basra'da inşaatı henüz tamamlanmış malikânesinin önünde idam edilir.

Ades, nüfuzlu tanıdıklarının da verdiği güçle, hayatının tehlikede olmadığı yanlıgısına düşer.

Gazetelerde giderek büyüyen puntolarla atılan manşetlerde, Ades'e yöneltilen suçlamalar artmakta, yar-

gılanması istenmektedir. İktidardaki İstiklal Partisi mensupları, Savunma Bakanı Sadık Al-Bassam'ın desteğiyle Bağdat ve Basra'da düzenledikleri gösterilerde Ades'in idamını talep ederler.

İsnat edilen suç, hurda demir görüntüsü altın-

da Filistin'deki Yahudilere silah sevk etmiş olmaktadır. Ades böylelikle askeri bir mahkeme tarafından vatan hainliği, ülkenin savaş gayretlerini köstekleme, komünizm ve anarşiye destek verme suçlamaları ile tutuklanır.

Hurda demir ihracatını onunla birlikte gerçekleştirmiş olan ortağı Naji Al-Khedhairi'nin ismi ise iddianamede dahi geçmez.

Ades'in tutuklanması, İsrail Devleti'nin ilanı sonrası saldırıya geçen Mısır, Ürdün, Suriye, Lübnan ve Irak ordularının yenilgiye uğradığı ve Irak halkının ekonomik krizle boğuştuğu bir döneme rastlar. Ülkenin ünlü hukukçuları Ades'i savunmaya korkarlar; savunacak kadar cesur olanlarına ise, savcılığın mahkemeye getirdiği sahte tanıkları sorguya çekme hakkı verilmez. Vatan hainliği suçlaması ile tüm mal varlığına el konulan Ades, 23 Eylül 1948 günü, Basra'da inşaatı henüz tamamlanmış malikânesinin önünde, Irak'ın her yerinden akın etmiş 12.000 seyircinin tezahüratlarıyla idam edilir. Shafiq Ades olayındaki isyan ettirici adaletsizlik, bu kampanyanın amacının pekâlâ farkında olan ülkenin aydın kesimini rahatsız eder. Takip eden hafta Savunma Bakanı istifa ederken, yerine Yahudilerle daha

Frank İny'de bir müsamere

iyi iletişim kuracak olan bir bakan atanır. Askeri mahkemelerin sayısı dörtten bire indirilir.

Ezra ve Nehemiah Operasyonu: Kısa Süre Açık Kalan Fırsat Penceresi

1950 yılında Irak Yahudilerine, vatan dışılıktan çıkma koşulu ile bir yıllık bir zaman zarfında ülkeyi terk etme hakkı tanınır. Takip eden yıl, göç etmiş olan Yahudilerin Irak'ta kalan mal varlıkları dondurulurken, kalmayı tercih etmiş olanlara ise ekonomik yaptırımlar uygulanmaya başlanır. 1949 ile 1951 yılları arasında 104.000 Yahudi, İsrail'in "Ezra ve Nehemiah Operasyonu" çerçevesinde Irak'tan çıkartılırken (M.Ö. 597 yılından itibaren halklarını Babil'de sürgünden Yerusalayim'e getiren Yahudi liderlere atfen), yaklaşık 20.000'i ise İran yoluyla sınır dışına kaçarlar. 1952 yılında Irak, Yahudilere yurt dışına çıkış yasağı koyar ve iki Yahudi'yi ABD Enformasyon Bürosu'na bomba koymuş oldukları yönündeki gerçek dışı iddia ile halka açık olarak idam eder.

1963 Şubat'ında Abdüsselam Arif'in önderliğindeki bir darbeyle iktidara gelen Baasçılar, aynı yılın sonlarında başka bir darbe ile devrilirler. Ülkenin içinde bulunduğu bu çalkantılı dönemde Yahudiler yeni kısıtlamalara tabi tutulur: mallarını satmaları yasaklanır; sarı renkli kimlik kartlarını yanlarında bulundurmaları zorunlu tutulur. 1967 yılı "6 Gün Savaşı"nın akabinde ise varlıkları kamulaştırılır; banka hesapları dondurulur; kamu-daki görevlerinden azledilirler; işyer-

1949 ile 1951 yılları arasında 104.000 Yahudi, İsrail'in "Ezra ve Nehemiah Operasyonu" çerçevesinde Irak'tan çıkartılır.

leri kapatılır; ticari lisansları iptal edilir; telefon hatları kapatılır. Yahudiler uzun süreli ev hapsi uygulamalarına tabi tutulurlar veya şehir merkezlerine girişleri yasaklanır.

1968 yılı sonlarında Yahudilere uygulanan zulüm yeni bir boyut kazanır: Iraklı Yahudi işadamlarından oluşan bir "casus halkası"nın ortaya çıkarılmış olduğu iftirası sonucu pek çok kişi hapse atılır. Dokuzu Yahudi on dört kişi kurgulanmış mahkemelerde ölüm cezasına çarptırılıp idam edilir; birçoğu hapiste gördüğü işkence sonucu hayatını kaybeder. 1970'li yıllarda Irak'ın kalan Yahudi nüfusunun neredeyse tamamı, tüm mal varlıklarını geride bırakarak, son derece güç koşullarda ülkeyi terk eder. Böylelikle bir zamanlar Irak'ın kültürel ve ekonomik gelişimine büyük katkıları olmuş Yahudi Cemaati, yıllar içinde minyan (bazı dualar için gerekli en az 10 yetişkin erkek) dahi toplayamayacak bir sayıya geriler.

1970'li yıllarda Irak'ın kalan Yahudi nüfusunun neredeyse tamamı, son derece güç koşullarda ülkeyi terk eder.

Bağdat'ta idam edilen (1969) Yahudilerin anısına dikilmiş anıt (Or Yehuda, İsrail)

Dr. Harold Rhode dizlerine kadar suyun içinde, Irak Yahudi Cemaati'nden gasp edilmiş tarihi belgeleri kurtarma çabasında
Kaynak: U.S. National Archives

Fotoğraf: Adam Daifallah

Saddam Hüseyin'in İstihbarat Binası'nda Bulunan Tarihi Yahudi Varlıkları Kime Ait?

Koalisyon güçlerinin Bağdat'a girmesinden yalnızca birkaç gün sonra, 6 Mayıs 2003 tarihinde, Amerikan ordusundan 16 kişilik uzman bir ekip, nükleer, biyolojik ve kimyasal silah aramak üzere, Saddam Hüseyin'in sular altında kalmış istihbarat binasına ("Mukhabarat") girer. Askeri ekibin onay vermesinin hemen ardından binaya girenlerden Pentagon Danışmanı Dr. Harold Rhode, binanın bodrum katına indiğinde, kendisine ulaşmış olan istihbaratın doğru olduğunu görür: Irak Yahudi Cemaati'ne ait - sinagog ve kurumlardan gasp edilmiş - binlerce kitap ve belge, yüksekliği bir metreyi aşmış suların içinde yüzmektedir!

Tarihleri 1540'lı yıllardan 1970'li yıllara uzanan belgelerin içinde neler

Sergi içeriğinin iadesi taahhüdü, Irak kökenli Yahudiler ile ABD ve Irak yönetimleri arasında anlaşmazlık yaratmıştır.

1930 tarihli Fransızca - İbrance Pesah Agadası (harap halde bulunan Agada'nın uygulanan restorasyon işlemlerinden sonraki hali); Üstteki başlık: "Matza Yemek"; Altındaki başlık: "Seder Masası" Kaynak: U.S. National Archives

Saddam Hüseyin'in İstihbarat Binası'nın bodrum katında bulunan kutsal Yahudi metinlerinden bir tanesi: 1793 tarihli bir Babil Talmudu
Kaynak: U.S. National Archives

Irak Yahudi Cemaati'ne ait binlerce kitap ve belge, yüksekliği bir metreyi aşmış suların içinde yüzmektedir!

yoktur ki... Bir Sefer Tora (Yahudilerin kutsal kitabı Tora'nun, dini açıdan yenilebilir bir hayvanın derisinden hazırlanmış parşömen üzerine özel olarak eğitilmiş kişiler (sofer) tarafından özel bir tüy kalem ve mürekkeple elle yazılmış tomar (rulo) nüshaları); bir Babil Talmudu; resimli dua kitapları; İbrani takvimleri; okuma kitapları; kişisel ve ticari yazışmalar; Kabala yorumları... Bağdat'ın aşırı sıcak ve nemli ortamında belgelerin hızla küflendiğini gören Dr. Rhode, ABD Ulusal Arşivleri'nden (U.S. National Archives) destek talep eder. Bu çağrı üzerine Bağdat'a gelip incelemelerde bulunan ABD Ulusal Arşivler Koruma Programı yetkililerinin tavsiyesi, Iraklı yetkililer tarafından kabul görülür: belgeler geçici olarak ABD'ye götürülerek orada restorasyon çalışmalarına tabi tutulacak, takiben Irak'a iade edilecektir. İade tarihi ise Haziran 2014 olarak belirlenir. Bu doğrultuda ABD'ye götürülen belgeler dondurularak kurutulur; temizlenir; fotoğraflanır; ve numaralandırılır. Takiben 8 Kasım 2013 tarihinde gösterime açılmış olan serginin içeriği www.ija.archives.gov sitesinden tüm dünya ile paylaşılır.

Öte yandan, sergi içeriğinin Irak'a iade edileceği taahhüdü, Irak kökenli Yahudiler ile ABD ve Irak yönetimleri arasında anlaşmazlık yaratmıştır.

Iraklı yetkililer, belgelerin gelecek nesilleri Irak Yahudilerinin ülkeye yaptıkları katkılar ve gördükleri zulüm konusunda bilgilendirmek gibi önemli bir işlev göreceğini savunmaktadırlar. Öte yandan Irak Yahudileri, arşivin hiçbir zaman Irak Devleti'ne ait olmadığını, bu nedenle de gerçek sahipleri olan Irak Yahudilerine iade edilmesi gerektiğini; Irak'ın bir gün Yahudilerin rahatça gidebilecekleri bir ülke olması halinde belgelerin oraya iadesinin anlamlı olacağını savunmaktadırlar. ABD tarafı serginin farklı platformlarda sürdürülmesi gibi iadeyi geciktirecek geçici çözümler bulmaya gayret ederken, Irak Yahudilerini savunan bazı hukukçular ise, 2003 yılında Irak ile ABD arasında imzalanan mutabakat metninin uluslararası anlaşma niteliğinde olmadığı tezinden hareketle, Irak Yahudilerinin belgeler Irak'a iade edilmeden yürütmeyi durdurma kararı için başvuruda bulunmaları gerektiğini belirtmektedirler. Bu yazının tamamlandığı tarih itibarıyla konu belirsizliğini korumaktadır... ■

Kaynaklar:

- Farhud memories: Baghdad's 1941 slaughter of the Jews, Sarah Ehrlich
- I am a Refugee: The Personal Testimony of Sasson Zuhair
- The rise and fall of the Iraqi Jews, Emil Murad (www.jpost.com)
- National Archives Unveils Iraqi Jewish Artefacts in Exhibit Opening November 8 (www.archives.gov)
- Who owns the Jewish treasures that were hidden in Saddam Hussein's basement? Sandi Fox (www.pbs.org)
- Saved from Saddam's basement, Jewish treasure trove to return to Baghdad, Ilene Prusher, (www.haaretz.com)
- Keep the Iraqi Jews' Legacy Safe-in America, Cynthia Kaplan Shamash (www.nytimes.com)
- Lawyer Urges Court Injunction to Save Iraqi Jewish Archive, Arutz Sheva

iraqijews.awardspace.com
www.jewsofiraq.com
www.iraqijews.org

www.midrash.org
www.archives.gov
www.turkyahudileri.com

İKİZLER

İletişim güçleri yüksek

İkizler burcu insanların en temel özellikleri arasında güçlü zihinsel faaliyetlere sahip olmaları, insanlarla iyi iletişim kurabilmeleri ve sürekli öğrenmeye açık olmaları yer alır.

Bu ayki konuğumuz, 21 Mayıs ve 21 Haziran tarihleri arasında etkisini gösteren İkizler burcu. İkizler burcunun yönetici gezegeni Merkür'dür. Merkür gezegeni, aynı zamanda Başak burcunun da yöneticisidir. Merkür gezegeni, güçlü zihinsel gücü ve iletişimi simgeler. Aynı zamanda el, ayak ve sinir sisteminin de yöneticisidir.

İkizler burcu, astrolojik olarak değişken ve hava grubuna ait bir burçtur. Değişken burçların en temel özellikleri, ortama uyumlu olma ve detaylı araştırma yetenekleridir. Merkür gezegeninin kattığı özelliklerle birlikte İkizler burcu insanların en temel özellikleri arasında güçlü zihinsel faaliyetlere sahip olmaları, insanlarla iyi iletişim kurabilmeleri ve sürekli öğrenmeye açık olmaları yer alır. Merkür gezegeninin bu özellikleri haricinde İkizler burcunun kendi özelliği olan değişken bir burç olması sebebiyle, bünyesindeki bu özelliklerin hepsiyle ilgili rahat hareket edebilme ve esnek olabilmeye özelliklerini görebiliriz. İnsanlarla iletişim güçleri yüksek ve esnek davranabilen, uyumlu davranışlar sergileyen İkizler burçlarını bu nedenle entelektüel ortamlarda daha sık görmekteyiz. Kendilerini bu tür ortamlarda daha rahat ifade edebildiklerine de ayrıca tanık olmaktadır. Aslında kendilerini ifade yetenekleri, İkizler burçlarının özellikle sahip oldukları yönleridir. Kendinden emin, enerjik bir burçtur. İkizler burcunun iletişim kurmakla ilgili

ve zihinsel faaliyetleriyle ilgili özelliklerini yukarıda sizlerle paylaşmıştım. Bu özelliklerin İkizler burcuna olan olumsuz bazı yönleri de vardır. Zihinsel faaliyetlerin yoğunluğu ve hızı bazen İkizler burcunun insanlarla beraber karar verme yeteneklerini etkiler. Etraflarındaki insanlar da bunu kararsız hareketlerle ve ifadelerle görürler. Bu sorunu astronomik olarak şu şekilde tarifleyebiliriz. Güneş'e en yakın gezegen olan Merkür, yörüngesinin eliptik olması nedeniyle bazı dönemler Güneş'e daha yakın olur. Bu kadar yakın olması sonucunda gezegen yüzeyi normalden daha çok ısınır ya da diğer bir tabirle yanar. Merkür gezegeninin zihinsel faaliyetleri yönettiğini düşündüğümüzde, bazı zamanlar İkizler burcunun düşünceleri bu yanma etkisine girer ve kendisini rahat ifade edemez. Bu nedenle, İkizler burcuna zihinsel anlamda destek olabilmek ve onu yönlendirmek, anlayabilmek bu dönemlerde çok önemlidir.

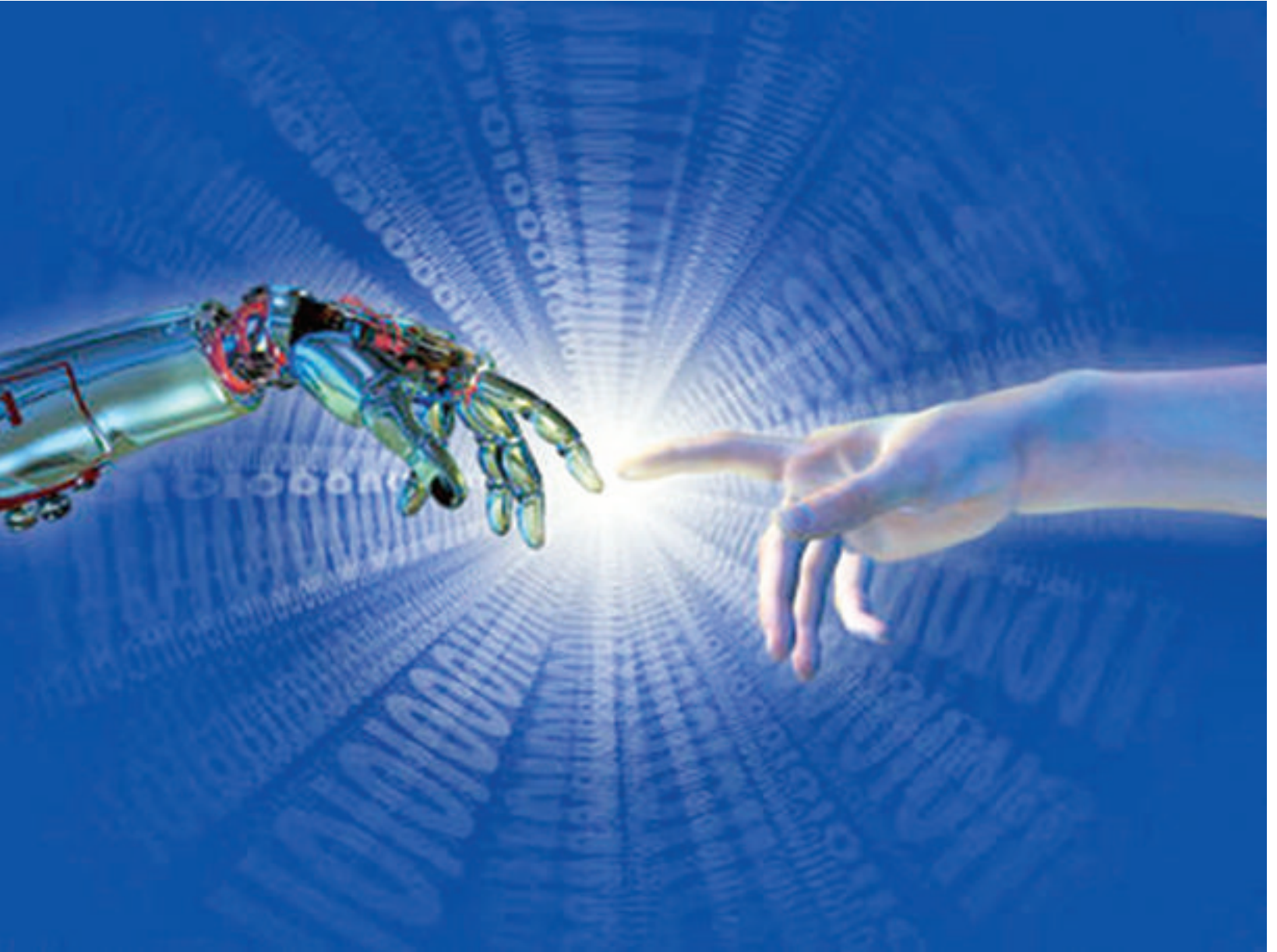
İkizler burçlarının rahat anlaşabildiği burçlara baktığımızda diğer hava burçları olan Terazi ve Kova burçlarını görmekteyiz. İletişim gücü ve entelektüel eğilimleri sayesinde İkizler burçları Terazi ve Kova burçlarıyla rahat anlaşır.

Değişken burçların bir diğer özelliği ise, önceki öncü ve sabit burçların ilgili aylarda insanlar üzerinde yarattığı etkileri kendi etkili olduğu ayda o kişiye hatırlatmak, yaşadıklarını değerlendirmesini ve bilgilendirilmiş bir şekilde bir sonraki döneme geçmesini sağlamaktır. Bu şekilde tanımladığımız 1 sene içerisinde toplamda 4 dönem vardır.

Astrolojik takvimin en başından Koç-Boğa-İkizler burçları 1. Dönemi, Yengeç-Aslan-Başak burçları 2. Dönemi, Terazi-Akrep-Yay burçları 3. Dönemi ve Oğlak-Kova-Balık burçları 4. Dönemi oluştururlar. İşte bu 1. Dönemin sonunda İkizler burcunun etkisindeki ayda Boğa burcunun; oturaklı, kararlı, adım adım vermiş olduğu kararları ve Koç burcunun; hızlı karar verme ve girişkenlik enerjisini zihnimizde değerlendiririz ve bir sonraki aya değişmiş olarak girmek için hazırlanırız. Sizlere biraz da Merkür gerilemesinden bahsedeceğim. Merkür gerilemesi, astrolojik takvimde çok sık karşılaştığımız bir durumdur. Bu tür dönemlerde önemli kararlar vermekten, yeni başlangıçlar yapmaktan, pahalı alışverişler ve imza atmaktan kaçınmamız gerekir. Merkür gerilemesi esnasında en önemli etkisi olan zihinsel gücünde azalmalar olur. Bu sebeple iletişim ve ulaşım aksamları meydana gelebilir. Merkür gerilediği zaman her şeyin kötüye gideceğini zannetmeyin. Bazen olaylar lehinize gelişir. Eğer bir ev için teklif verdiniz ve kabul edilmediyse, Merkür gerilediği zaman satıcı size geri dönebilir ve yeniden teklif vermenizi isteyebilir. Hatta bazen Merkür gerilerken insanlar durumları yeniden değerlendirir ve ortaya daha önce olduğundan daha avantajlı durumlar çıkabilir. En yakın Merkür gerilemesi 7 Haziran - 1 Temmuz tarihleri arasında meydana gelecek. Bu dönemde yukarıda belirttiğim olaylara benzer durumlarla karşılaşabileceğinizi bildirmek isterim.

Bilimin sınırı Yapay Zekâ

Bugün cebimizdeki basit bir cep telefonunun içindeki işlemcinin 1967'de aya inen milyon dolarlık Apollo11 projesinde kullanılan bilgisayardan defalarca daha hızlı olduğunu söyleyebiliriz.

Bugünkü bilgisayar teknolojisi bizleri birçok karmaşık rutin işten kurtarmanın yanı sıra, kilometrelerce uzakta yaşayan insanların birbirleri ile sorun ve mutluluklarını da paylaşmasını sağlayabiliyor. Ancak insanlığın ilk hesaplayıcıyı yapmasından sadece yaklaşık 75 yıl sonra dünya yepyeni bir kavram ile karşı karşıya; Yapay Zeka. Dünyanın ilk elektrikle çalışan ve verileri elektronik sinyallere çevirerek işleyen bilgisayarı, ancak 167 metre-karelik bir alana sığan ENIAC'tı.

ENIAC'ın geliştirilmesindeki amaç, top mermilerinin hedefe isabet etmesi için gereken hesapların yapılabilmesi idi. ENIAC bunun için zorunlu hesaplama süresini günlerden saniyelere indirmeyi başarmıştı.

O günlerden bugüne insanoğlu bilgisayar teknolojisinde başka hiç bir alanda olmadığı kadar hızlı ilerledi. Bugün cebimizdeki basit bir cep telefonunun içindeki işlemcinin 1967'de aya inen milyon dolarlık Apollo11 projesinde kullanılan bilgisayardan defalarca daha hızlı olduğunu söyleyebiliriz. Dolayısı ile 75 yılda böylesine bir gelişme gösteren bilgisayar endüstrisi için Yapay Zeka hiç de uzak bir ufuk olarak gözüküyor. Bilim insanları, yapay zekayı iki kategoriye ayırıyorlar. Bunlardan bir tanesi ANI, yani 'Dar Anlamda Yapay Zeka', diğeri ise AGI 'Genel Anlamda Yapay Zeka'.

'Dar Anlamda Yapay Zeka' aynı işi yapan insanoğluna göre nasıl tartışılmaz bir üstünlüğe sahip ise, ilk evrimini tamamladığında 'Genel Anlamda Yapay Zeka'nın böylesine bir kapasiteye sahip olacağını tahmin etmek yanlış olmaz. Bugüne kadar hayatımızı kolaylaştıran, günlerce süren hesaplamaları saniyeler içinde yapabilen 'Dar Anlamda Yapay Zeka', bilgisayarın icadından 75 yıl sonra insanoğlunun bu evrendeki en büyük üstünlüğü; 'Genel Zeka'ya meydan okumak üzere. 'Genel Yapay Zeka' ile 'Dar Yapay Zeka' arasındaki farkı

şöyle açıklayabiliriz: Bugün otomasyon olarak genellediğimiz 'Dar Yapay Zeka', karmaşık matematik problemlerini çözmek, bankaların hisse senedi portföylerini yönetmek, işçilerin rotasyonlarını optimize etmek, sanayide kullanılan robotların iş akışına karar vermek gibi görevlerde yoğun olarak kullanılıyor. Ancak 'Genel Yapay Zeka' insanoğlunu bambaşka bir boyuta taşıyabilir. 'Genel Yapay Zeka' etrafını algılayabilen ve öğrenebilen yapay bir zeka olarak tanımlanır. Burada düşünen, öğrenen bir bilgisayardan bahsediyoruz. Bir işlemi defalarca yaptıktan sonra karşılaştığı problemlerden öğrenebilen, buna göre kodlarını yeniden yazan bir bilgisayar hayal edin.

Şimdilik bilgisayar araştırma laboratuvarlarının dışına çıkamayan 'Genel Yapay Zeka' çok kısa bir zaman sonra dünyanın karmaşık problemlerinin çözümünde yanıımızda olacak. Günümüzde sadece anti-virüs programlarında uygulama alanı bulabilen 'Genel Yapay Zeka',

programın sürekli olarak potansiyel tehlikelere karşı güncelleyip bilgisayar korsanlarının daha düşünmedikleri saldırılara karşı yeni kodlar yazabiliyor.

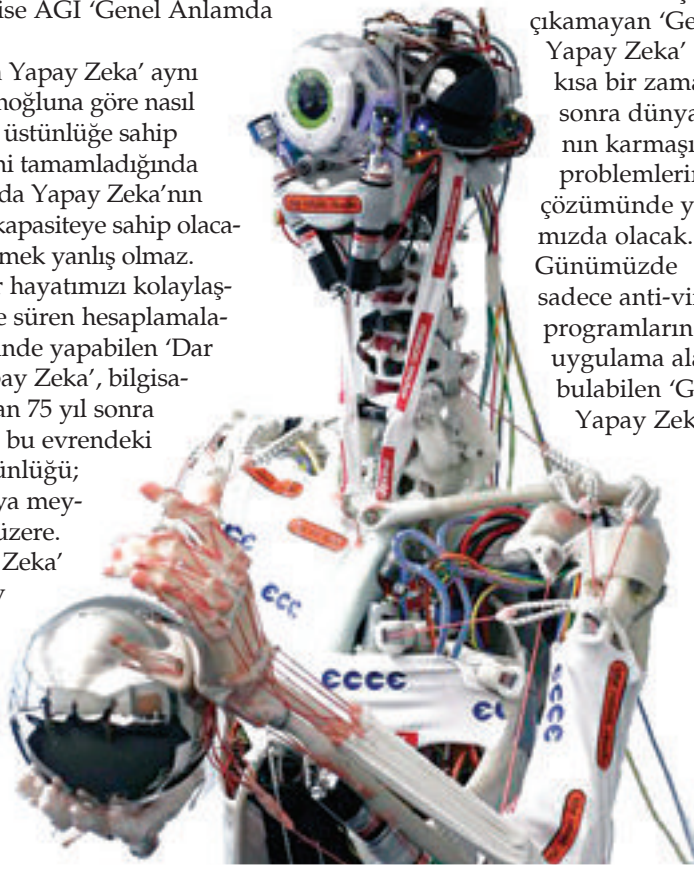
Şimdilerde deneysel seviyede olan 'Genel Yapay Zeka' alanında son yıllarda gözlenen gelişmeler baş döndürücü bir hızla ilerliyor.

Bu yeni jenerasyon robotlar, üretim yapan robotlardan farklı olarak algı, öğrenme ve gördüklerinden çıkarım yapma özelliğine sahip olacak.

'Genel Yapay Zeka'ya sahip bir robot görsel, akustik ve mekanik duyarlarından gelen veriyi merkezi bir birimde değerlendirip mekandaki objelerin yerlerini hafızasına kaydederek bir algı yaratabilecek.

Mühendisler günümüzde bir çiçek gösterdikleri 'Genel Yapay Zeka' deneysel robotlarına farklı bir çiçek gösterdiklerinde, robotun benzerliği algılayıp ikinci resme de çiçek olarak yanıt vermesini sağlamış durumdadır. İnsanoğlunun yargı yetisini taklit eden bu robotlar hem insanlığa çok daha farklı bir teknolojik çağın kapılarını açmakta, hem de bize doğal gelen basit bir tepkinin insan beyninde ne kadar karmaşık işlemlerin sonucu olduğunu öğretmektedir.

'Genel Anlamda Yapay Zeka' konusunda çalışan bir çok bilimadamına göre, insanlık bu teknoloji sayesinde dünyadaki savaşları ortadan kaldıracaktır, ölümcül hastalıklardan kurtulabilir ve dünya yüzünden fakirliği sürebilir. 75 yıl evvel ABD ordusu için çalışan ilk bilgisayar ENIAC'ın geçmişte 20 gün süren hesaplamalarının günümüzde 15 saniyede yapıldığını unutmayalım. ■

Günü Yakalayan Adam

SAUL Bellow

Saul Bellow, Amerikan edebiyatı ile Yahudi mizahını zarif bir şekilde harmanlayan, II. Dünya Savaşı sonrası öne çıkan, aralarında Bernard Malamud, Philip Roth, Cynthia Ozick gibi tanınmış Yahudi yazarların bulunduğu kuşağın en önemli temsilcisidir. Amerikan edebiyatına göçmen hırsını, Avrupa edebiyatının Tolstoy, Dostoevsky, Dickens gibi yazarlarının başyapıtlarından damıttığı edebi stilini, "Bellowyen" uslubunu, yüksek idealleri olan doğuştan romantigi kazandıran kişidir.

CARPE DIEM NE DEMEK BİLİYOR MUSUNUZ?

Saul Bellow ile tanışmam yıllar öncesine dayanır. Lise ikinci sınıfa başladığımızda, her yıl olduğu gibi, o sene içinde okuyacağımız kitapların tümü ders yılının ilk gününden elimize verilmişti. İlk işim, eve varır varmaz biraz merak, biraz korku ve biraz da endişe ile kucakladığım bu kitapların sayfalarını çevirmek oldu. Hiç unutmam, parlak kırmızı kapağı üzerinde sarı harflerle 'Seize the Day' (Günü Yakala) yazan roman çok dikkatimi çekmişti. O yıl Amerikan edebiyatını okuyacaktık ve o edebiyatın temsilcilerinden biri de Saul Bellow idi. Ne var ki, o günkü aklım ve henüz kıt İngilizcemle, "Seize the Day" ne demek diye düşündüm uzun uzun. Günü yakalamak nasıl bir şeydi? Yazar ne demek istiyordu? Kitabı okumaya başlayacağımız ilk dersi de dün gibi hatırlıyorum. İstisnasız bütün kızların (o zamanlar Arnavutköy Kız Koleji idik) aşık olduğu yakışıklı Mr. Miller sınıfa girmiş ve bize "Carpe Diem" demişti, "Ne demek biliyor musunuz?" Elbette hepimiz sus pus adamın yüzüne baktık. Ne bilelim? Ve anlatmaya başladı:

"Carpe Diem, Latin edebiyatının ünlü ozanı Horatius'un bir dizisinde geçer. Gününü gün et, zamanın tadını çıkar, günü yakala, anı yaşa veya günü yaşa gibi bir anlamı varmış gibi

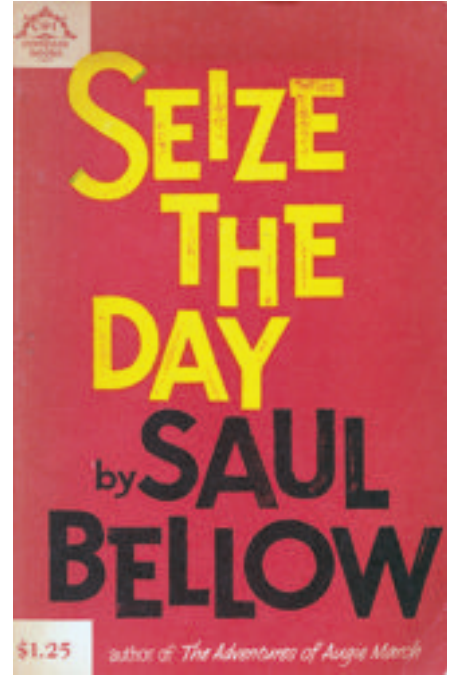
görünür. Aslında gelecek hakkında endişelenmek yerine, yaşanan anın değerine vurgu yapmak için yapılan bir uyarıdır. Geleceği bilmiyoruz, ona güvenemeyiz, geçmiş bitmiştir, öyleyse yaşadığın anın kıymetini bil ve onu doyasıya yaşa." Daha sonra İngiliz edebiyatında Lord Byron'u

"Bellow Amerikan edebiyatının belkemiğidir." Philip Roth

okurken bu aldatıcı biçimde basit görünen felsefe defalarca karşımıza çıkacaktı. Asıl şaşırtıcı olanı, yıllar sonra 'Ölü Ozanlar Derneği' filmi izlediğimde öğretmen sınıftaki çocuklara ısrarla, "Sadece bir tane hayatınız var ve şimdi yapmayacaksınız da ölünce mi yapacaksınız?" dediği zaman, kulağında Mr. Miller'in sözlerinin çınlamasıydı. Evet, Mr. Miller ve Saul Bellow bana "Carpe Diem" in ne olduğunu çok güzel öğretmişlerdi. Ne var ki, bu sözün aslında "gününü anlamlı kıl, faydalı bir şeyler yap ve zamanını boş geçirme" demek olduğunu yıllar içinde hayat bana zaten öğretecekti.

GÜNÜ YAKALA: TOMMY ADLER WILHELM'İN HAYATINDAN BİR GÜN

'Seize the Day' (Günü Yaşa) pek çok Amerikalıyı ele geçirmiş olan başarısızlık korkusunu özetler. Saul

Bellow 1976'da Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandığında, ödül komitesi, Bellow'u üne kavuşturan 'The Adventures of Augie March'ın (Augie March'ın Maceraları) ardından, 1956'da yayımlanan, çok daha farklı, çok daha kısa ama bir o kadar güçlü dördüncü romanı 'Seize the Day'i diğer kitaplarından ayırıp özel olarak övgüye değer görmüştü. 'Günü Yaşa', ailesini, kapı kapı dolaşarak eşya sattığı işini ve ümitlerini kaybetmiş, psikiyatr geçinen şarlatan dostu Dr. Tamkin'in tavsiyesine uyarak tüm parasını da borsada kaybedecek olan başarısız aktör Tommy Wilhelm'in tek bir gününü, belki de hayatının en önemli gününü anlatır. Bir adamın paramparça olmuş, değiştirmek istediği ve baştan aşağı sorguladığı hayatı hakkında çarpıcı bir romandır. Kitap, edebiyat çevrelerinde 20. yüzyılda İngilizce'de yazılmış en parlak kısa roman kabul edilmiştir.

Kırklı yaşlarının ortalarında önlenemez biçimde başına şanssızlıklar gelen birisidir Tommy. New York'ta geçici bir süreliğine babasının bir kaç yıldır yaşadığı Gloriana Otel'de

Kısa roman ironik bir biçimde başlar: "Sıkıntılarını gizlemeye gelince Tommy Wilhelm diğerlerinden daha az yetenekli değildi. En azından kendisi öyle düşünüyordu."

kalmaktadır. Sadece yaşlı emeklilerin kaldığı otelde bile uygunsuz kaçmaktadır. Romanın başından beri vurgulanan, kişinin kalabaklıklar içindeki yalnızlığı teması için çok uygun bir atmosferdir bu, çünkü Tommy Wilhelm dışlanmış biridir. Roman Tommy'nin her sabah yaptığı gibi, babasıyla kahvaltı etmek üzere asansörde inişiyile başlar. Bu sabah farklıdır çünkü o gün olacaklarla ilgili bir korku doğmuştur içine. Sürekli onu küçümseyen, bir kuruş maddi yardımda bulunmayı rededen maddiyat düşkünü babasına, işine son veren acımasız patronuna, kendisini dolandırıp ortada bırakan güya dostu Dr. Tamkin'in ihanetine, boşanmayı kabul etmeyerek sevgilisi Olive ile evlenmesini önleyen karısına ve ayrı düştüğü iki çocuğuna rağmen, Tommy, "hayatın güzel şeylerini, mutlu şeylerini, kolay ve huzur verici şeylerini geri kazanmaya kararlıdır."

Diyeceksiniz ki, Carpe Diem bunun neresinde? Bellow'un bugüne kadar unutmadığım en ironik esprisi bu romandır. Dolandırıcı şarlatan Dr. Tamkin, Tommy Wilhelm'e geçmişin hiç bir değeri olmadığı, geleceğin ise bilinmeyen tehlikeler ile dolu olduğuyla ilgili nutkunu atmaya başlayınca Tommy arkadaşına, "Bu kadar güzel sözü nasıl buluyorsun?" diye sorar. Dr. Tamkin, "Edebiyat, fen ve

felsefenin en iyilerini okurum hep," diyecektir. Elbette bütün bir gününü iç ve dış hesaplaşmalar ile geçiren Tommy de romanın en sonunda gününü yakalayacak, gidip bir kilisede hiç tanımadığı birinin cenazesinde tabutun içindeki ölüye dakikalarca baktıktan sonra, pekâlâ kendisinininki de olabilecek bir cenazede ağıtlar yakıp, hüngür hüngür ağlayacaktır.

SAUL BELLOW'U TANIMAK

Ailesiyle birlikte 1913 yılında Rusya'dan Kanada'ya göç etmiş Abraham Bellows'un dördüncü çocuğu Solomon Bellows'dan söz edeceğiz, elbette doğumundan başlamalıyız. Solomon Bellows, 1915'te Montreal'in kenar mahallelerinden Quebec'in Lachine semtinde doğdu. O tarihlerde Hristiyan takvimine pek önem vermeyen Yahudi aileleri oğullarının yaş günlerini İbrani takvimine göre kaydettiklerinden ve 1920'lerde Lachine belediye binası yandıktan sonra asıl nüfus cüzdanı kaybolduğundan, Saul Bellow gerçek yaş gününden emin değildi.

Geleneksel olarak yaş gününü her yıl 10 Haziranda kutlamayı seçmişti. St. Petesburg'da iken ailesini Türkiye'den incir, Mısır'dan soğan ithal ederek geçindiren Abraham, Quebec'te madencilik, satıcılık ve hatta içki kaçaklığı yapmakta ve geçim sıkıntısı çekmekteydi. Rus, Polonya, Ukranya, Yunan ve İtalyan göçmenlerin yaşadığı fakir fakat çok dil konuşulan bir semtte yaşadıkları için Salamon Bellows küçük yaşta

İngilizce, Fransızca, İbranice ve Yidiş dillerini öğrenmişti. Baba iflas edince, 1924'te Bellows'lar ABD'ye göç etti ve Saul Bellow'un hayatının büyük bölümünü geçireceği, romanlarının ve hikâyelerinin büyük kısmının ana mekânı ve daha sonra neredeyse bir karakteri haline gelecek olan Chicago'ya yerleştiler. Bellow otobiyografik bir romancı sayılmasa bile, Kanada doğumlu olması ilk

romanı 'Dangling Man'e (Boşlukta Sallanan Adam), Yahudi kökeni ve yaşadığı evliliklerle boşanmalar yarattığı diğer karakterlere yansımıştır. Roman ve öykülerindeki karakterlerin hemen hepsinde bir parça Saul Bellow vardır demek yanlış olmaz. Kendisiyle yapılan röportajlarda Bellow, Yahudi geçmişinin

Öğrenci: Bay Bellow, sizi en çok etkileyen tarihi olaylar nedir?

Bellow: Birincisi, benim doğumum.

(Bir üniversitede yaptığınız konuşmadan)

kendisi için, "bir parça yetenek ve bir parça şans" olduğunu, bundan gurur duyduğunu, ancak bir Yahudi yazar olarak değil, bir yazar, bir Amerikalı yazar olarak bilinmek istediğini söylemiştir.

Annesi Lescha (Liza) oldukça dindar ve güçlü kişiliği olan bir kadındı. Oğlunun bir haham veya piyanist olmasını arzu etmişti hep. Ne var ki, çok küçük yaştan itibaren kitap okumaya meraklı olan Solomon zatüreedan günlerce yattığı hastane yatağında 'Tom Amca'nın Kulübesi'ni okuduğu günden beri kafasına yazar olmayı koymuştu. Babası, Saul Bellow'un yazar olma sevdasını hep eleştirmiş ve daha yirmili yaşlarında, "Yazıp yazıp siliyorsun," demişti, "sen buna meslek mi diyorsun?" Zaten hasta olan annesini 17 yaşındayken kaybetmek Bellow için derin bir şok olmuştu. "Annemin ölümünden sonra yaşamım artık hiç bir zaman eskisi gibi olmadı" diyecektir bir röportajında.

1933'te Chicago Üniversitesine girdi, ancak karşılaştığı bazı maddi sorunlar nedeniyle Northwestern Üniversitesine transfer olmak zorunda kaldı. Üniversitede İngilizce ve sosyoloji okuyan Bellow'a yöneticilerden biri, "İngilizce üzerine okumanı tavsiye etmem. Buna kabiliyetin

yok" dedi. Bu Bellow'un hafife alındığı son olay olmayacak, 30'ların sonlarında bir gazeteye yaptığı iş başvurusu 'yazmaya kabiliyeti olmadığı' gerekçesiyle reddedilecekti. Northwestern Üniversitesi'nde, daha sonra yazdıklarını bayağı etkileyecek olan sosyoloji ve antropoloji okudu. 1937'de mezun olduğunda İngiliz dili ve edebiyatı konusunda yüksek lisans öğrenimini sürdürmek istedi ama hayatında duyacağı belki de en çarpıcı Yahudi aleyhtarı söylemlerle karşılaşacaktı. Bölüm başkanı ona "dostça" bir tavsiyede bulunarak "Bunu unut," dedi. "Çünkü hiç bir Yahudi, İngiliz edebiyat geleneğini gerçek anlamda kavrayamaz."

Tesadüfe bakın ki, Saul Bellow'un parasızlık yüzünden ayrıldığı Chicago Üniversitesi'ne 1963'te dönüşü muhteşem olur. Üniversitede bir profesör olarak ders vermeye ve araştırma yapmaya başlayacaktır.

AMMA DA KADINLARLA DOLU BİR HAYAT YAŞAMIŞIM!

'Humdoldt's Gift' (Humboldt'un Armağanı) romanının kahramanlarından Charlie Citrine, "Amma da kadınlarla dolu bir hayat yaşadım," der. Bu sözler pekala beş tane karısı, sayısız sevgilileri, üç yetişkin oğlundan sonra seksen dört yaşında kız babası olan Saul Bellow'un ağzından çıkmış olabilir. Bir yazardan beklenenin aksine son derece disiplinli bir hayat süren, düzenli spor yapan, kadınlara düşkünlüğü dışında içki içmek gibi kötü alışkanlıkları olmayan, çok çalışkan ve üretken, daima başında şapkası ile iki dirhem bir çekirdek sokaklarda dolaşan, metroya binen, sıradan insanlarla, satıcılarla sohbet eden, ön iki dişi ayrık ve oldukça yakışıklı sokak entellektüeli Saul Bellow'un nasıl biri olduğunu seksen dokuz yaşında ölümünden az önce yazdıklarından

çıkaralım:

"Çapkın bir adam mıyım? Elbette, neden olmasın. Beş kez evlendim. Anita Goshkin, Alexandra Tsachacbasov, Susan Glassman, Alexandra Ionescu Tulcea ve Janis Freedman. Hepsinde diğerinde olmayan bir şey gördüğümü düşünmüştüm. Bilemiyorum, belki zaman geriye doğru işlese on dört kadınla daha evlenebilirdim. Öncekiler beni mutlu edemediğinden değil, sonraki daha çok edebileceğinden.

Yapmış olduğum, inanmış, caymış, kaçmış olduğum her şey yüzünden cezalandırıldım. Feministler, postmodernistler, siyahlar, Yahudiler tarafından. Bazen söylemeye çalıştıklarım yanlış yorumlandı, diğer zamanlarda ya yalnızca kendimi kurtarmaya çalışıyordum. Daha aktif ya da protest olabiliyordum. Ben bencil olmayı tercih ettim. Belki de bunamaya başlıyordum. Bundan sonra söyleyeceklerimi kayıt dışına alın.

Akşam oldu. Günler yaşlandıkça daha zor geçer sanırdım. Yapacak bir şeyim kalmadığında ve seks bittiğinde. Fazla bir şey fark etmedi. Rüyaların azalması dışında. Hala Brooklyn'deki dairemde yaşıyorum. Yağmurun sesini ve Janis'in tenini

SAUL BELLOW:

Bir kadını tavlamanın en iyi yolu, ona yazar olduğunuzu söylemenizdir. Bir afrodisyaktır bu.

seviyorum. Yaşamdan çok ölümden bahsediyorum. Sabırlıyım. 2005 Nisan'ında kendisiyle tanışmayı bekliyorum."

20. YÜZYIL AMERİKAN ROMANI DOĞUYOR

Bellow roman-cılık kariyerinden önce geçimini bir süre gazete ve dergilere kitap eleştirileri yazarak sağladı. Sürekli iş değiştirerek geçimini sürdürürken antropolojide yüksek lisans

yaptı ve üniversitede ders vermeye başladı. Beş karısından ilkiyle evlenmesi, dört çocuğunun ilkinin dünyaya gelmesi de bu sıralara rastladı. Ardından deniz ticaret filosuna katıldı ve denizlerde seferdeyken roman yazmaya başladı. 1944'te yayımlanan ilk romanı 'The Dangling Man' (Boşlukta Sallanan Adam) İkinci Dünya Savaşı sırasında askere çağrıldığı için işini bırakmış, savaşa gideceği günü bekleyen Joseph'i konu edinir. Bu bekleme tahmin edilenden daha uzun sürünce, Joseph kendini, insanları ve yaşadığı çağı anlamaya çalıştığı, boşlukta geçen zorlu bir yıl

"Bir roman, birkaç doğru izlenim ve bundan çok daha fazla yanlış izlenim arasında dengelenmiştir, ki biz buna hayat diyoruz."
Saul Bellow

içinde bulur. Boşlukta Sallanan Adam, Joseph'in, Chicago sokaklarında boş boş gezerken geçmişi ve bugünüyle yaptığı hesaplaşmalarını, savaşın kokusu her yere yayılmışken kendi hareketsizliğine duyduğu tepkiyi ve özgürlükle ilgili düşüncelerini dök-tüğü günlüğü gibidir. İçine sürüklen-dığı dayanılmaz boşluk, 'bir an önce askere alınmak' için askerlik şubesine yazılan bir mektup ile son bulur. Artık özgürlüğünü kullanma sorumluluğunu başkalarına yüklediği için mutludur.

Ardından 1947'de yayımlanan 'The Victim' (Kurban) onu izleyecektir. Akıl hastanesinde ölen annesinden uzak geçen çocukluk döneminin ardından, yetişkinliğe ilk adım attığı günlerde babasından da koparak yalnız yaşamaya başlayan Leventhal'in, New York'un gerçekçi arka planına karşı bir hayaletin paranoid öyküsüdür. Hayatının zorluğuna ve umutsuzluğuna rağmen insanlığından vazgeçmeyen Leventhal, doğru bildiği fikirlerin ve ahlak anlayışının doğrultusunda bir hayat kurar ancak ismini bile hatırlayamadığı, yıllar öncesinden çıkagelen evsiz bir bakıma ruh ikizi olan bir adamla zoraki kurduğu ilişki yüzünden hayatı temelden sarsılacak, suçluluk, öfke ve yalnızlık içinde kıvrınmasına neden olacaktır. 1948'de aldığı Guggenheim bursuyla iki sene Paris'te ve başka Avrupa şehirlerinde kaldı Saul Bellow. Bu iki

"Ben bir Amerikalıyım, Chicago doğumlu -Chicago, o kasvetli şehir- ve herşeye kendimi nasıl eğittiysem öyle dalarım, serbest stilde, ve kendi istediğim gibi yolumu çizeceğim: kapıya ilk vuran, ilk alınır içeri; kimi zaman masum bir vuruştur bu, kimi zaman pek de o kadar masum değil." (Augie March, 1953)

yıl içinde yazmaya başlayıp 1953'te yayımladığı 'The Adventures of Augie March' (Augie March'in Maceraları) edebiyat dünyasında bomba gibi patladı ve Ulusal Kitap Ödülü'ne değer bulundu. Bu renkli, dopdolu ve grotesk roman, teknik anlamda olduğu kadar 'Amerikalılık' kavramına getirdiği yeni yorumla da birkaç nesil Amerikan yazarını derinden etkilemiştir. Bellow'un en önemli edebi mirasçılardan, İngiliz romancı Martin Amis'e göre Augie March o hep sözü edilmiş ama bir türlü kimse tarafından yazılamamış olan 'büyük Amerikan romanı'dır. Philip Roth'a göreyse Bellow kendisinden sonraki göçmen Amerikalı yazarlar için edebi Kristof Kolomb'dur ve Augie March'la 'Amerikan edebiyatı nasıl yapılır?' sorusunun cevabını vermiştir.

"Ben bir Amerikalıyım, Chicago doğumlu -Chicago, o kasvetli şehir- ve herşeye kendimi nasıl eğittiysem öyle dalarım, serbest stilde, ve kendi istediğim gibi yolumu çizeceğim: kapıya ilk vuran, ilk alınır içeri; kimi zaman masum bir vuruştur bu, kimi zaman pek de o kadar masum değil." (Augie March, 1953)

Saul Bellow beşinci eşi Janis ve kızları Naomi Rose ile birlikte.

Bellow: "Bu kez de kız olmasaydı bir daha deneyecektim!"

ASİL RUHLU, İSTIRAP ÇEKEN VE ŞAKACI ADAMLAR

Bellow, Amerikan edebiyatı ile Yahudi mizahını zarif bir şekilde harmanlayan, II. Dünya Savaşı sonrası öne çıkan, aralarında Bernard

Malamud, Philip Roth, Cynthia Ozick gibi tanınmış Yahudi yazarların bulunduğu kuşağın en önemli temsilcisidir. Amerikan edebiyatına göçmen hürsünü, Avrupa edebiyatının Tolstoy, Dostoievsky, Dickens gibi yazarların başarılarından damıttığı edebi stilini, "Bellowyen" üslubunu, yüksek idealleri olan doğuştan romantik kazandıran kişidir. Pulitzer Ödülü'nün yanı sıra, ABD'deki en prestijli edebiyat ödülü National Book Awards'ı (Ulusal Kitap Ödülü) üç kez kazanan ve ünlü Library of America yayınevinin yaşarken eserlerini bastığı ilk yazardır.

İsveç Akademisi, 1976 yılında "insanlık anlayışı ve çağdaş kültürü irdelemedeki seçkinliği" nedeniyle Bellow'u Nobel Edebiyat Ödülüne layık görmüş ve kahramanları ile ilgili olarak, "Bellow'un kahramanları anti-kahraman ve kaybedenlerdir. Onlara göz-kulak olan Bellow'un kendisidir. Anti-kahraman olmaları-

"Aklımı kaçırdıysam bana göre hava hoş, diye düşündü Moses Herzog." (Herzog, 1964)

na karşın gerçekte kahraman; sürekli yenilmelerine karşın, gerçekte kazandırlar. Çünkü, insanı insan yapan değerlerden asla vazgeçmezler," değerlendirmesini yapmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrası Amerikan edebiyatını derinden etkilemiştir Saul Bellow. Augie March, Moses E. Herzog, Arthur Sammler ve Charlie Citrine gibi birbirinden hoş, sevimli, komik, kendileriyle barışmaya çalışan, kırgın, kendinden şüphe eden, nevrotik fakat modern Amerikan yaşantısını ustalıkla gözlemleyen ünlü karakterler yaratmıştır.

YAĞMUR KRAL, HERZOG, HUMBOLDT VE DİĞERLERİ...

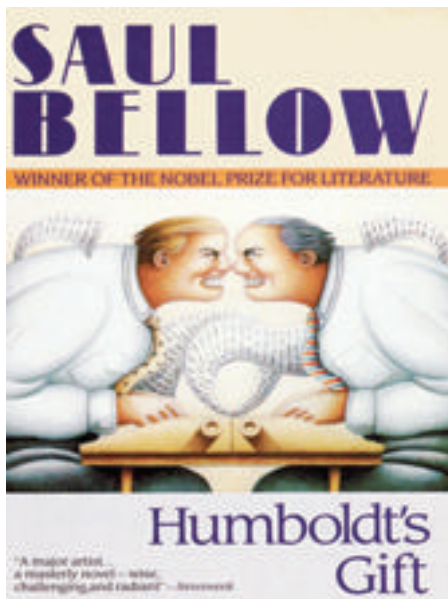
'Henderson the Rain King' (Yağmur Kral), Afrika'ya seyahate çıkan, mutsuz milyoner Eugene Henderson'ın çarpıcı hikâyesini anlatır. Orta yaş krizini atlatmaya çalışan Henderson, para, konum ve büyük bir aileye sahip, 55 yaşında efsanevi bir adamdır. Kaderinde doktor olmanın yazılı olduğuna inanan Henderson, hayatının eksiklerle dolu olduğunu düşünerek gittiği Afrika'da bambaşka bir maceraya atılır. Henderson'ın gücü, harika başarıları ve dizginlenemeyen hayat tutkusu, ona kabilenin hayranlığını kazandırır ve kabilenin Yağmur Kralı olur. Bu komik ve eğlenceli romanda Bellow, hiç gitmediği Afrika'nın bütün zengin renklerini ve egzotik geleneklerini en ince ayrıntısına kadar tasvir etmiştir. Bellow eğlence dolu anlatısı ve dilinin olağandışı yaratıcılığıyla vahşice ve çılgın bir rüya yaratmıştır Yağmur Kral'da. Küçük bir not düşelim: 'Henderson the Rain King', aktör Jack Nicholson'un yıllardır gözü gibi baktığı, sinemaya dökülebilir bir uyarlama ümidiyle film haklarını kıskançlıkla elinde tuttuğu bir eserdir.

Saul Bellow'un 1964 tarihli en önemli romanı 'Herzog', hayatı her anlamda altüst olmuş başarısız yazar, başarısız hoca, başarısız baba Yahudi entelektüel Moses Elkanah Herzog'un inanılmaz öyküsüdür. İkinci karısı Madeleine en yakın arkadaşlarından total, tilki saçlı Valentine Gersbach'a kaçmıştır. (Tuhaf bir tesadüf o yıllarda Bellow'un ikinci karısı Sondra da en yakın arkadaşlarından Jack

Ludwig ile kendisini aldatmıştır!) Kendisini kişisel felaketlerinden ve modern zamanların yıkıcılığından sağ çıkabilmiş bir kazazede olarak gören Herzog, tanıdığı tanımadığı, hayatta ya da ölü, önemli ya da önemsiz aralarında Heidegger, Kierkegaard, Schrodinger, Eisenhower gibi ünlülerin de bulunduğu bir sürü insana, hiç göndermeyeceği delice mektuplar yazar aklından. Arkadaşlarına, düşmanlarına, meslektaşlarına ve meşhurlara dünya görüşünü, çektiği acıları, özlem ve huncunu, içinden çıkamadığı sorunları, kalbini açar. Bu mektuplar küçük notlar halinde başlar ve giderek mükemmel denemelere dönüşür. Böylelikle Bellow Herzog'un ağzından kendi felsefi düşüncelerini aktarma fırsatı bulmuştur. Herzog'un bütün içindikileri döktüğüne kanaat getirdikten sonra Bellow romana son cümleyi koyacaktır: "Artık hiç kimseye yazacak hiç bir mesajı yoktu. Hiç bir şey. Tek bir kelime bile." 1976 yılında Pulitzer Ödülü'nü kazanmış 'Humboldt's Gift' (Humboldt'un Armağanı) romanıyla Saul Bellow yazarlık, şiir, edebi ün ve başarı gibi konular üzerinden Amerika'yı anlatır. Farklı kuşaktan iki Amerikan yazarının, bıkmın ve öfkeli usta yazar Von Humboldt Fleisher ile hırslı ve tutkulu çırak yazar Charlie Citrine'in gerilimli ilişkisinden yola çıkar. Bellow'un bu ilişkiyi anlatırken, ömrünün son yıllarında alkolizm ve deliliğe sürüklenen Amerikan şairi Delmore Schwartz ile arkadaşlığından ilham aldığı sanılmaktadır. Bu iki yazarın çatışmaları üzerinden Bellow, sanatın parayla ilişkisinin gitgide arttığı Amerikan kültüründe "sanatçının" içine girdiği çıkmaz, evlilik ve aşk, şiir ve mafya, hayata dört elle sarılmak ve ölümün kaçınılmazlığı gibi konuları ele almıştır.

NOBEL VE SONRASI...

Nobel'e değer görüldükten sonra Bellow pekâlâ bir köşeye dinlenmeye çekilebilirdi, fakat hayır, yapmadı. Nobel Ödülü'nü aldıktan sonra Nobel ziyafetinde değindiği içindeki çocuk iyice hareketlendi. Üniversitede ders vermeye devam ediyordu. Boşanıp,

Bellow'un Nobel Diploması

Saul Bellow Nobel Diplomasını İsveç Kralı Gustaf'ın elinden alıyor

Chicago Üniversitesinde asistan olarak çalışırken aynı zamanda ihtisasını yapmakta olan beşinci eşi Janis Freedman ile evlendi. Evlendiklerinde Janis kırk dört, Bellow yetmiş dört yaşındaydı. Freedman'a üniversitede öğrencisi olduğu Saul Bellow ile neden evlendiği sorulunca, "Sınıftayken mükemmel elleri dikkatimi çekmişti, böyle elleri olan biri olağanüstü bir kimse olmalı diye düşündüm," diyecekti. Bellow seksen dört yaşında ilk kez kız babası oldu. James Atlas

**"Yine de her şey kaybedilmiş değil."
Saul Bellow**

Saul Bellow
kızı Naomi
Rose ile evinin
bahçesinde

ile birlikte otobiyografisini oluşturdu ve daha birçok güçlü roman ve kısa öykü yazdı. Bunlardan biri de yaşlılık yıllarındaki arkadaşı Allan Bloom'u anlattığı 2000 tarihli son romanı 'Ravelstein' oldu. Bellow'un 2000 yılında çıkan son romanı 'Ravelstein' AIDS'ten ölen Abe Ravelstein adlı homoseksüel bir profesörün öyküsüdür. Bu karakter Bellow'un Chicago Üniversitesi'nden arkadaşı Allan Bloom'un yaşamına dayanır. 'The Closing of the American Mind'in yazarı Bloom, 1992'de ölmüş, ölüm nedeni 'karaçiger yetmezliği' olarak açıklanmıştı. Kahramanının cinsel eğilimi, romanda sadece küçük bir ayrıntı iken eleştirmenler doğal olarak daha çok bu konuya yoğunlaştılar. Bunun üzerine Bellow şöyle demiştir: "Bu sorun, bu ülkede edebiyatçıların sürekli karşılaştıkları bir durum. İnsanlar basit düşünceli. Acaba doğru mu? Doğru ise, anlatılanlar gerçeğe tam olarak uygun mu? Tam olarak uygun değilse, niçin değil? Ayrıntılar birbirini tutuyor mu? Amerikalı roman okuru, editörü ve yazarı enformasyonun gerçek olmasına kafayı o kadar takıyor ki, romanın ruhu gelişmiyor." Ölmüş olan dostlarının evlerinin önünden geçmekten yor-

gun düştüğünü söyleyen Bellow 1993'te Boston'a taşındı ve Boston Üniversitesi'nde ders vermeye başladı. Ancak arkasında beşinci eşi Janis'i, kızı Naomi Rose'u, üç oğlu Gregory, Adam ve Daniel ile birlikte yedi torun bırakıp 5 Nisan 2005'te Brookline Massachussets'teki evinde yaşama veda edecekti. Bellow ile ilgili çok şey söylenmiştir ancak bir dostunun Saul Bellow için söylediklerini aktarmayı seçtim:

"Bana kalırsa Bellow yirminci yüzyıl Amerikan düzyazı stiline ve bu nedenle Amerikan kurgusunun en büyüğüdür. Her mevsim için bir düzyazıdır onunkisi; yoğun biçimde lirik ve müzikal, Yidiş, Amerikanca, İngilizce ve İbranice'nin karışımı gibi. Modern İngilizce dilinde yazan yazarlar arasında Lawrence'tan sonra, Mukaddes Kitap yazılarına en yakın olanıydı."

"Bellow'un yazısına kent realizmi diyebiliriz ama realizmden çok daha fazlasıdır. Neredeyse dini ve efsanevi diyebiliriz. Bir de özel müziği vardır: İngiliz kulağına yazının ritmi Amerikanca, ya da en azından İngilizce değil gibi gelir. Cümlelerinde duraksama, dur-başla gibi bir özellik vardır. Cümle tam sona erip bitecek gibiyken, yeniden yukarı ya da başka bir yere gider, ya da sadece duruverir." ■

"Ölüm, bir şey görebilmemiz için aynanın arkasına konması gereken siyah tabakadır." Saul Bellow

PROPAGANDA BEACH & CLUB ALAÇATI SUMMER 2014

PROPAGANDA

swim well & party hard

ADDRESS: PİYADE KOYU (EX SEASIDE) 13th of JUNE

f facebook: propagandaist **t twitter: propaganda_ist** **i instagram: propagandaistanbul**

Lider Öyle Olmaz Böyle Olur

- Türkiye Lider çıkarmaya aç bir ülke midir?
- Karizmatik Liderlik nedir?
- Lider olunur mu, doğulur mu?
- İyi bir lider her zaman iyi bir yönetici midir?
- Lider için aile desteği ne kadar önemli?

Türkiye'nin kendi alanında lider 119 ismi ile birebir röportaj yaparak önemli sorular soran **Sevinç Engin** aldığı yanıtları 'Lider Öyle Olmaz Böyle Olur / Yön Veren Liderler İle Liderlik Üzerine' adlı kitabında topladı.

Doğan Egmont Yayınevi tarafından, Eylül 2011'de birinci baskısı ile kitapçı raflarında yerini alan Sevinç Engin'in 'Lider Öyle Olmaz Böyle Olur' kitabı 3. baskısını gerçekleştirdi. 'Lider Öyle Olmaz Böyle Olur' (Yön Veren Liderler İle Liderlik Üzerine) kitabının, Sevinç Engin tarafından kaleme alınan önsöz kısmı, yazılış amacını ve yazarın bu konudaki görüşlerini net olarak anlatıyor:

Çoğu insan liderliği iş dünyası ve siyaset bağlamında düşünür. Esasen liderlik bir yaşam felsefesidir. İcra kurulu başkanları ve yöneticiler, öğretmenler, bilim adamları ve anneler de büyük liderler olabilirler. Bu kitapta liderliğin açığa çıkmamış yönlerini ortaya koyduğumuzu umuyoruz. Zaman ve koşullar ne olursa olsun, liderlik bir ilişkidir. İster birebir ister çoklu ilişki, ister olağan işler, isterse sıra dışı zamanlar söz konusu olsun. Liderlik, liderlik etmeyi arzulayan ile lideri takip etmeyi seçenler arasındaki ilişkidir.

Bu kitabın, yöneticilere; değişen çağa uyum sağlamanın ötesinde, geleceği şekillendirecek beceriler konusunda, yeni

ufuklar açacağına ve yararlı öngörüler sunacağına, inanıyorum. Başarıların esas kaynağı yorucu bir çalışma ahlakı ve disiplindir. Bu kitap, sizlerin becerilerini güçlendirmek ve cesaretinizi artırmak için hazırlanmıştır. Liderlik; önemseme, gönül ve sevgi işidir.

Alanı; gelecektir. Amacımız hayatın her alanındaki başarılı insanların tecrübelerini aktarabilmek ve kendimize bir pay, bir ders çıkarabilmektir. Bu kitabı, liderlerin ne yaptıklarını açıklamak, liderlik uygulamalarını destekleyen temel ilkelere ortaya koymak, liderlerle ilgili gerçek örnekleri vermek ve geliştirebileceğiniz önerileri sunmak üzere hazırladık.

ORTAK GÖRÜŞLER

Kitapta; "Liderlik öğretiler mi?", "Lideri lider yapan nedir?", "Liderler ilişkilerini yönetirken yaratıcılık, cesaret ve hayal gücüne yeterince önem veriyorlar mı?", "Liderin oluşumunda ailenin payı nedir?", "İyi bir lider aynı zamanda iyi bir yönetici midir?", "Liderlerin özellikleri nedir?", "Türkiye lider, önder çıkarmaya aç bir ülke midir?" gibi konular irde-lenmekte.

Türkiye'nin önde gelen siyaset, bilim, tıp, medya ve öğretim dünyasından 119 kadın ve erkek liderle yapılan söyleşiler titizlikle bir araya getirilerek okuyucunun faydasına sunulmuş.

Kitapta yer verilen şahsiyetlerin ortak görüşü; liderlerin, bazı karakter özellikleriyle doğdukları, fakat yer ve zamanın onların ortaya çıkmasını, sağladığı yönünde.

Ortak görüş bu karakter özelliklerinin mutlaka iyi bir eğitim ve deneyimle geliştirilmesi gereğini vurgulamakta.

Söyleşiye katılanların yanıtlarından liderlik konusunda çıkarılabilecek sonuçlar şöyle özetlenebilir: Liderlik öğrenilebilir fakat öğretilemez bir beceridir. Liderlik, kişileri peşinden sürükleyebilmektir. Bu sürüklemek değerli amaçlar için de olabileceği gibi, insanlığa zarar veren amaçlar için de olabilir. Her lider iyi bir yönetici olmayabilir. Lider; vizyonu olan, hedeflerini belirlemiş, çevresindeki insanları ileriye götüren kişidir. İyi ekipler kurar, iyi yöneticileri seçer böylece yönetimi sağlar. İyi bir liderin, duygusal zekâsı gelişmiş olmalıdır. Empati kurabilmelidir. Adil ve insanlara, çalıştığı kuruma özveriyle bağlı olması, çalışkan, güvenilirdir olması başlıca özelliklerdir.

Ülkemiz kimine göre lider çıkarmaya aç gözükse de çoğunluğun düşüncesi; her alanda liderlerin yetiştiğidir. Ortak kanı; ülkemizin yetiştirdiği en büyük liderin Atatürk olduğudur. Lider konumunda olan birçok kişi, aynı zamanda ailesine, spora, sanata ve sosyal yaşama da zaman ayırmaktadır. Kadın liderlerin ortak görüşü, kadınların mükemmeliyetçi olmaları, bunun ek yük ve sorumluluk getirdiği yönünde. Ancak kadınlar empati kurma

hususunda daha başarılı.

Önsözün ardından kaleme alınan, *Değişimi Yönetirken* yazısı yüzyıllardan gelen öğretilerin, deneyim ve birikimin özü niteliğinde. Mevlana'dan Kutagdu Bilig'e; Atatürk'ten, Max Weber'e, Ella W. Wilcox'a görüşler damıtılmış. Kitabın son bölümünde yer alan liderlik üstüne makalelerin her biri

bir ders niteliğinde, ayrı tartışma konuları. Arka bölümde yer alan 'Kaynakça' ise bu konuda kendilerini geliştirmek isteyenlere de referans özelliğini taşıyor.

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, Çalık Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çalık, Zorlu Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Nazif Zorlu, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Ali Yıldırım Koç, Bilgi Üniversitesi Öğretim Görevlisi Deniz Ülke Arıboğan, A Milli Futbol Takımı Teknik Direktörü Fatih Terim, Doğan Holding Yönetim ve İcra Kurulu Üyesi Hanzade Doğan Boyner, Alarko Holding Yönetim Kurulu Başkanı İshak Alaton, Mehmet Ali Birand, Uğur Dündar, Prof. Dr. Yankı Yazgan kitapta görüşlerine yer verilen şahsiyetlerden bazıları...

Sevinç Engin ve Mehmet Ali Birand

Sevinç Engin ve Demet Sabancı Çetindoğan

Sevinç Engin ve Leyla Alaton

Sevinç Engin Kimdir?

Sevinç Engin Jeoloji Mühendisi olarak Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden mezun oldu. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Siyaset ve Sosyal Bilimler'de yüksek lisans yaptı. İngilizce ve orta derecede Rusça bilen, özel sektörde iş deneyimi bulunan Engin, Devlet İstatistik Enstitüsü, yeni adıyla Türkiye İstatistik Kurumu, TPAO ve TBMM'de görev aldı. Halen Enerji Bakanlığında çalışıyor. Türkiye'nin önde gelen 47 lideri ve yöneticisiyle yaptığı söyleşileri "İdare Etmek mi? Yönetmek mi?" kitabında bir araya getirdi. Bu kitabıyla Afyonkarahisar Genç Atılımcılar Derneği'nden yılın yazarı (Şubat 2009), sonrasında da onur ödülü (Kasım 2009) aldı. Afyonkarahisar Genç Atılımcılar Derneği Onur Kurulu üyesi seçildi. Yarı zamanlı öğretim üyesi olarak görev yapan Sevinç Engin Atılım Üniversitesi, İşletme Fakültesi'nde 'Liderlik Teorileri ve Uygulamaları' dersini vermektedir.

KİTAPTA GÖRÜŞLERİ ALINAN KİŞİLERDEN ALINTILAR

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ İNSAN HAKLARI VE UYGULAMA ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRÜ
PROF. DR. İOANNA KUÇURADI

"Aristoteles'e göre siyasetin görevleri arasında, yurttaşlarının erdemli kişiler olarak yetişmelerini sağlamak da vardır. Erdem ise, çok genel söylenirse, "orta olma"dır. Eylemde bulunurken de ortayı bulabilmektir. Örneğin cesaret korkaklık ile atılğanlığın ortasıdır. Cesur insan korkmayan değil,

hangi şeylerden korkulacağını, hangi şeylerden korkulmayacağını bilen ve öyle eylemlerde bulunan insandır. Olumlu anlamda lider, her şeyden önce yaşamıyla, yaptıklarıyla bu konuda örnek olmalıdır."

COCA-COLA INTERNATIONAL BAŞKANI MUHTAR KENT

"Tüm kültürlerle kaynaşabilmek, düşünce olarak kendi rahat bölgelerinin dışında da başarı sağlayabilmek, yani farklı insanlarla, davranışlarla inançlarla ilişki kurabilmek ve farklı tecrübeleri denemeyi arzu etmek küresel liderliğin önemli özellikleri olarak sıralanabilir. Masalardan kalkarak dışarı çıkıp, belirsizliği ve karmaşıklığı yönetebilecek insanlar olması gerekiyor diye düşünüyorum."

BAŞBAKAN RECEP TAYYİP ERDOĞAN

"Eskiler 'Hal saridir' derler. Yani, haller, halletti ruhiyeler bulaşıcıdır. Dolayısıyla liderlerin ruh hali de saridir, bulaşıcıdır, çok çabuk etrafına yayılır. Eğer lider mutlu bir ruh haline sahipse, etrafındaki insanların da her şeye olumlu bakışları görülür."

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM KURULU ÜYESİ ALİ YILDIRIM KOÇ

"Günümüzde geleceğe odaklanmayan bir yöneticinin lider olduğunu söylemek zor olur. İyi yönetici olmak liderliğin olmazsa olmaz vasıflarından değildir. Lider olmak insanları sadece kendi kişisel ajandası için değil, daha büyük bir fayda için emek harcamak konusunda motive etmek demektir. Çok sayıda Türk şirketi, tercihini duygusal zekâsı yüksek liderler ve çalışanlardan yana kullanarak, dönüşümünü gerçekleştirmiş veya gerçekleştirmeye çalışmaktadır."

GAZETECİ/YAZAR UĞUR DÜNDAR

"Türkiye'nin görünürde bazı liderleri var. Ama onları evrensel örnekleriyle kıyasladığımızda malesef birçok özellik açısından geride kaldıklarını görüyoruz. Bence liderin başarı çitası sadece Türkiye ölçülerine göre değil, evrensel ölçülere göre belli yerlere taşınmalıdır. Ve lider mutlaka o çitayı aşabilecek vasıfları da içermelidir."

PROF. DR. EMRE ALKİN

"İçinde liderlik olan adama daha kaliteli olması için ancak eğitim verilir. Liderlik vasfı olmayan bir insanın lider olabilmesi için başına çok kötü bir şey gelmesi gerekir. O da eğitimle olmaz. Yani psikolojik bir travma geçirmesi lazım. Bu nedenle ben liderliğin öğretilen bir şey olduğuna inanmıyorum. Liderlik akademisi denilen şeyler doğrudur. Ama orada lider olunması öğretilmez. Zaten lider olmuş insan kaliteli hale getirilir."

PROF. DR. DENİZ ÜLKE ARIBOĞAN

"1- Objektif analiz, sübjektif yorum. Liderin bir misyonu olabilir ama durumu değerlendirirken şartları ve verileri manipüle ederse sonuçları belirleyemez hale gelir. 2- İnkna et, zorlamadan kaçın. İnkna kabiliyeti olan bir lider gereksiz güç kullanımından tasarruf eder. 3- Gerçeği yarat, uyma. Gerçekliğin, aşırı gerçekliğe dönüştüğü post modern zamanlardayız. İletişim kanallarının iyi kullanılması, imajın canlı tutulması şart. 4- Yönetilenleri mutlu et. Kö-tümserlik çöktürücüdür, insanları iyi yöneltmek, iyimser mesajlar vermek gerekir. Bardağın yarısı hep doludur."

ESKİŞEHİR BELEDİYE BAŞKANI PROF. DR. YILMAZ BÜYÜKERŞEN

"Herkes yönetici olsun olmasın, hatta bir okul bitirmiş olsun veya olmasın, herhangi bir işin neden yapılmayacağı hakkında akla son derece uygun bahaneler bulabilir. Önemli olan nasıl yapılabileceği hakkında yollar bulmaktır. Özellikle kamu yönetiminde, yeterli

ve tatmin edici bahaneyi bulmakla rahata ermeyi önerebilirim. Başarılı her yöneticinin hayalleri olması gerektiğini düşünüyorum. Ancak bu sayede bahanelerin konforlu tuzağına düşmekten kurtulabiliriz."

**YENİ
KİTAPTA
ŞALOM
DERGİ
DE YER
ALACAK**

Sevinç Engin yeni bir kitabın hazırlığı içinde... Ülkemizde ve dünyada alanında marka olmuş, başarılı, kamuoyunun takdirini kazanmış firma, ürün ve kişilerin yer aldığı bir kitap olacak. Medya, sanat, iş dünyasından, siyasetçilerden, sivil toplum örgütü başkanlarından ve bu alanda çalışmaları bulunan akademisyenlerden oluşan bir kitap... Bu geniş yelpazede Sevinç Engin'in editörleri ile söyleşilerine yer vereceği dört dergi arasında Şalom Dergi de yer alıyor. Güven, kalite ve iyi bir hizmetin markalaşma ve liderlik sürecindeki rolüne odaklanacak olan kitapta Şalom Dergi'nin editörü Nelly Barokas da söyleşi konuklarından biri olacak. ■

Balon ve Pinyata
Doğumgünü temaları
Bekarlığa veda
Hoşgeldin bebek
Diş buğdayı
Kostüm ve Aksesuar
1 yaş kutlamaları
Kişiyeye Özel Ürünler
Süsleme ve Organizasyon Hizmeti

**Parti Dünyası
Nişantaşı'nda açıldı!**

nisantasi@partidunyasi.com

Şakayık Sok. No:57 Nişantaşı
Tel: 0(212) 232 41 36

SEYAHAT TUTKUSU

Esra HEKİMOĞLU

Caanım Yunan Adaları

Yunan adalarındaki rengarenk evler,
küçücük kafeler, pırıl pırıl deniz,
sokaklardan gelen yassu sesleri, nefis
Yunan mezeleri ve ille de Yunan müziği ve
sirtaki bana çok çekici gelir.

Yunan adalarına ilk gidişim yaklaşık 23 yıl önceydi. Sonrasında değişik adalara ara ara seyahatlerim oldu. Adaları geze-

bilmenin birkaç yolu var. Bir tanesi tekne ile gezmek. İkincisi Türkiye'den Bodrum, Marmaris, Çeşme, Kuşadası veya Ayvalık'tan feribot ile karşı adalara geçmek ve oradan da lokal feribotlarla diğer adaları ziyaret etmek. Bir diğeri ise Atina'ya uçup oradan feribotla adalara gitmek. (Yaz dönemlerinde Mykonos'a direkt uçuşlar da oluyor.)

Biz ikinci seçeneği seçtik. İstikamet Sakız ve Samos. Plan Çeşme'den Sakız'a geçmek, orada birkaç gün kaldıktan sonra feribotla Samos ve dönüş Samos - Kuşadası.

Yunan adaları arasında değişik gemi şirketleri feribot seferleri yapıyor. Her adanın birbiri ile bağlantısı yok, bağlantısı olanların da aralarında her gün sefer olmayabiliyor. Seçtiğiniz bir adaya gidebilmek için önce bağlantı noktası adaya gitmeniz gerekebiliyor. Bir de önceden feribot biletlerinizi internette satın almanızda fayda var.

Adaların çoğu araba kiralamayı gerektirecek büyüklükte. Eğer "ben gittiğim yerde bir otele giderim, oradan da fazla çıkmaya niyetim yok" diyenlerdenseniz o zaman belki araba kiralamanız gerekmez. Ama benim gibi "gitmişken ne var ne yok göreyim, köyleri ziyaret edeyim, arkalarda kalmış bakır plajlara gideyim" diyorsanız, yani içinizde keşif ruhu varsa araba şart. Arabayı da önceden kiralamakta fayda var. Yaz ayları adalar çok dolu olduğundan araba bulmakta zorlanabilirsiniz. (Hele bir de bayram dönemiye neredeyse imkânsız.) Başka bir seçenek de motosiklet kiralamak, ancak çok sıcak dönemlerde dağ yollarında eriyip kalma ihtimaliniz var tabii...

SAKIZ

Çeşme - Sakız arası feribot günde birkaç kez var. Eğer günü birlik gitmeye kalkarsanız, sizin için günlük vize sağlıyorlar. Bu yüzden Sakız adasına

Çeşme'den inanılmaz bir Türk akını var. Sakız adasının ekonomisini tamamen Türkler ayakta tutuyor demek yanlış olmaz. Adım başı Türkçe konuşmalara rast geldiğimizden "Acaba Sakız'da değil de Çeşme'de miyiz, Yunanlılar mı turist?" yanılmasına kapıldık.

Bu arada nedense benim Yunan adası seyahatlerim bir şekilde ille de bayrama rastlamak zorunda. İki senedir bir Türk güruh ve ben dolaşır dururuz. Acaba yanımda binlerce Türk olmadan seyahat mi edemiyorum, kendimi evimde hissetmek için etrafımda ille de Türkçe konuşulması mı gerekiyor...

—●●●●●—
"Sakız adasının bir özelliği de her tarafında evlerin duvarlarında, balkonlarında kurutulmak üzere asılmış domates salkımları."
—●●●●●—

◀
THE
ART
HOUSE

Sakız'da yaklaşık 5 gün kaldık. İnternette Karfaz koyunda bir otel ayarladım; denize yakın fiyatı makul. Otel gayet düzgün çıktı, denize 200 m. Karfaz koyu meğer Sakız adasının en meşhur koylarından biriymiş, üstüne üstlük şehre de sadece 4-5 km. uzaklıkta. Denizi kumsalı, pırıl pırıl... Yunan adalarında sahiller devlete ait. Eğer şezlong kiralamak isterseniz makul bir ücret karşılığında kiralayabilirsiniz. Genelde Yunanlılar kendi şezlonglarıyla geliyorlar plajlara.

Otele girer girmez resepsiyonda duran otel sahibi Argiro ile arkadaş oldum. Biraz deli deliyi nerede tanır misali hemen kanımız kaynadı. Bu sayede adanın etrafında aklıma gelmeyecek koyları ve köyleri de gezebilir olduk.

Adayı gezmeye gelince: İlk gün istikamet Kambos. Upuzun taş duvarları şahane bahçeleriyle koruma altına alınmış turistik olmayan, ada halkının yaşamayı seçtiği bir yer Kambos. Evler yüzyıllar öncesinden kalmış gibi, taş duvarların arkasında kocaman bahçeler. Neredeyse tüm sokaklara girdik çıktık...

Ertesi gün istikamet adanın güneyinde Sakız köylerini ziyaret etmek. İlk köy Armolia. Küçük bir seramik köyü. Ben dayanamayıp dönüşte, elimde taşıdığım için küfredeceğimi bile bile seramikleri aldım. Tam bu köyde görülecek çok bir şey yok derken bir arka sokağa girdik ki, lebi derya... Kale kalıntılarını evle-

•••••
“Adanın güneyindeki köylerin hepsine birden Mastichoria deniyor, Sakız köyleri. 7 tane köy var, Mesta, Pyrgi, Olympi, Kalamoti, Vessa, Lithi ve Elata.”
•••••

re çevirmişler. Daracık sokaklar. Güzelliklerini anlatamam. Bir de tabii rengârenk. Yunanlıların renk anlayışına bayılıyorum. En çirkin bina bile alakasız bir renkle şahane bir şeye dönüşüyor. Türkuazlar pembeler turuncular. Ahşap, beton, her biri başka renge boyanmış. Ve tabii ille de çiçek. Benim gibi çöp olsun renkli olsun diyen biri için göz ziyafeti. Bu arada adanın bir diğer özelliği de her tarafında, evlerin duvarlarında, balkonlarında kurutulmak üzere asılmış domates salkımları. Bu kadar basit bir şey bir ortamı bu kadar mı değiştirebilir, nefes...

Devamında niyetimiz Olympi, Mesta ve Pyrgi'yi görmeyi ancak bir hata yapıp ilk gün cahilliği sıcağı düşünmeden öğle saatinde gezmeye soyunduk. O yüzden gezmeye ara verip nefes alabilmek için önce Mesta Port'a, sonra da Komi'ye attık kendi-

mizi. Mesta Port yapılmaya başlanmış ve terk edilmiş bir liman, pek bir şey yok. Komi ise adanın en popüler plajlarından. Şahane kafeler, güzel müzik ve nefis bir deniz. Ancak tıklım tıklım; “ben kalabalığa gelemem biraz daha sakin bir ortamda denize girmek isterim” dersanız orası pek de sizin yeriniz değil.

Adanın güneyindeki köylerin hepsine birden Mastichoria deniyor, Sakız köyleri. 7 tane köy var, Mesta, Pyrgi, Olympi, Kalamoti, Vessa, Lithi ve Elata. Bu köyler Roma döneminden beri bölgenin sakız ihtiyacını karşılamış. 14. ve 16. yüzyılların arasında inşa edilmiş köyler korsanlara karşı korunmak için kale duvarlarının arasında birbirlerine bağlı daracık sokaklar olarak inşa edilmiş. Biz bu köylerin en popüler olanları Olympi, Mesta ve Pyrgi'yi gezdik. Olympi'de çok meşhur bir mağara var, çok sıcak bir saate rastladığımızdan gezemedik ancak giden olursa mağaranın aşığı küçük bir plaja iniyormuş ve çok güzelmiş. Mesta tam bir ortaçağ köyü, çiçekler içinde. Pyrgi'ye gelince; Pyrgi'de bütün evler 'Xysta' denen siyah ve beyaz geometrik şekillerle kaplanmış durumda. Tam bir görsel şölen...

Adadaki üçüncü günümüzde istikamet Avgonyma, Anavatos ve tabii ki dağın öteki tarafında kalan plajlar. Avgonyma küçük bir ortaçağ köyü. Oraya varmak için arabayla epey bir tırmanmanız gerekmektedir. Şahane bir manzarası var. Anavatos ise adanın eski köyü; biraz hayalet şehir şeklinde, ama benim gibi keşfetmeye meraklıysanız kesinlikle görmeye değer. Avgonyma'dan dağ yolundan adanın batı tarafındaki plajlara inebiliyorsunuz. Benim adadaki en favori

•••••

“Armolia’da kale kalıntılarını evlere çevirmişler. Daracık sokaklar. Güzelliklerini anlatamam. Bir de tabii rengârenk. Herşey rengarenk. Türkuazlar pembeler turuncular. Ahşap, beton, her biri başka renge boyanmış. Ve tabii ille de çiçek.”

•••••

plajım ‘Elinda’ beach oldu. Arabayla patika bir yoldan deniz kenarına iniyorsunuz. Suyu nefis. Sanki tekneden denize girmişsiniz hissini veriyor. O suda saatlerce kalabilirdim. Elinda ile Lithi arasında bir dolu küçük plaj var. Denizleri şahane. Ancak

bir kısmına araba ile inmek zor, arabayı tepede bırakıp, yürüyerek aşağı inmek daha mantıklı. Lithi ise popüler bir köy ama ben bayılmadım. Denizi çok sığ, tavernaları ise bana göre eh...

Adadaki popüler diğer bir köy Emporio. Pyrgi’ye yakın. Bir akşam orada azizlerden birini anmak adına bir eğlence düzenlendiğini öğrendik. Mesafe de uzak. Gittik in cin top oynuyor. Ancak inanılmaz çok masa ve iskemle hazırlanmış, hayatımda bu kadar çok plastik iskemleyi bir arada görmemiştim. Biz saat 11.30 itibariyle pes ettik ve geri döndük, ancak anladık ki Yunanlılar

eğlenceye geç saatlerde başlıyor. Emporio’da Mavra Volia diye siyah taşlardan oluşan bir plaj var. Özellikle de lokaller arasında çok meşhur, adaya gelip de oraya gelmeyi dövyorlar misali. Dibine kadar gittik, çok kalabalıktı. Önce arabayı park edemedik, sonrasında baktım herkes dip dibe taşların üzerinde oturuyor. Kalmaktan vazgeçtik.

Adadaki diğer günlerden bir tanesinde adanın kuzeyinde Volissos adlı köye gittik. Küçük ve hoş bir köy ancak mesafe çok uzak. Yani ille de şart değil. (Burada mesafeler sadece 40- 50 km. bile olsa dağ yollarında ve 40 derece sıcaklıkta yol sonsuza kadar sürüyor sanki...) Volissos’un yakınında Aghia Markella diye bir beach var. Adını o bölgede yaşamış olan bir azizden almış. Küçük bir koy ve küçük bir kilise... Denizi de güzeldi...

Başka bir akşam adaya gelen herkesin yolunun düştüğü ille de gidin denilen Lagada’ya yemeğe gittik. Tipik bizim Gümüşlük. Herkes ve her şey iç içe. Adanın o bölgesini gündüz gezip, o bölgedeki plajlara gitmek ve Lagada’da da yemek yemek hoş, ancak gece gitmek için mesafe uzak

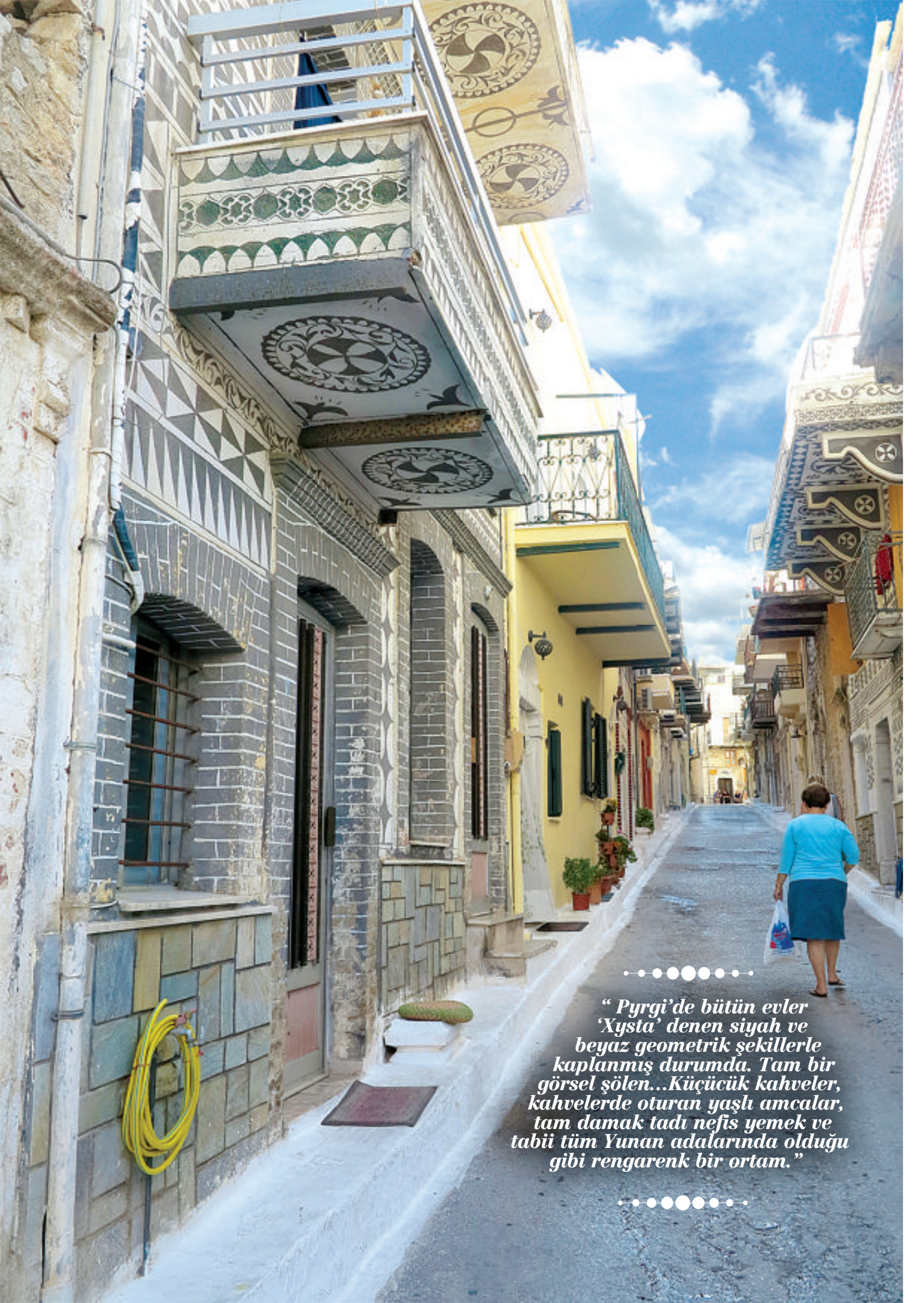

—●●●●●—
Kedros'ta dekorasyon, film seti gibiydi. Plaja, anneannelerimizin zamanından kalma eski koltuklar koyup, fiskos köşeleri yapmışlar. Diğer plajlara göre çok da sakindi, kesinlikle tavsiye edilir, denize girmek istemezseniz, en azından ortamını görüp bir kahve içmek için gidin...
—●●●●●—

ve yol çok karanlık. Yemekler çok güzeldi, ancak aynı yemeği daha sakın bir ortamda ve daha hoş bir ambiyansta yemek mümkün. Bu arada yemekler genel olarak enfes. Bizimle karşılaştırıldığında özellikle balık, çok ucuz ve çok lezzetli. Eğer Çeşme civarındaysanız sırf yemek yemeğe bile günü birlik gitmeye değer.

Adada kaldığımız son gece yolumuz Harley Davidson partisine düşüverdi. Aslında bizim o gün yola çıkmamız gerekiyordu ancak feribot arızalanmış ve yolculuğumuz ertesi güne kaldı. (Eğer adalar arası seyahat edecekseniz ve biletinizi önceden aldıysanız o bölgedeki bir seyahat acentesine uğrayıp, biletinizi almakta ve feribot saatlerinde ya da zamanında bir değişiklik olup olmadığını kontrol etmekte fayda var. Feribot iptallerinde ya da saat değişikliklerinde haber vermediklerinden elinizde valizlerle feribot iskelesinde kalakalmanız mümkün.)

Harley Davidson partisine gelince... Otelimizin sahibi Harley Davidson klübü üyesi... Ve adadaki Harley Davidson toplantısı için gelenlerin çoğu bizim otelde kaldı. Görerseniz kapkara giyinmiş koca koca adamlar... Acayip sert görünüşleri var ama tam bir 'softy' halindeler. Biz partiye biraz geç gittik. Deriler giymiş cibildak kızların köpükler ile gruba yeni dahil edilen birini yıkamasını kaçırmışız. Ama devamında üzerinde siyah don ve deri yelek giyen elemanın kabul törenini seyretme imkânımız oldu. Kendimi Amerika'da strip clubda gibi hissettim, acayip komikti. Bu arada herkesin simsiyah giyindiği ve sert takıldığı bir ortama turuncu cici kız elbisesiyle katılmam da görülmeye değerdi. Sanki oraya başka bir gezegenden düşmüş gibiydim. Parti çok eğlenceliydi, canlı rock grupları sahne aldılar, ben bol bol kafa sallayarak dans ettim. Ne zamanki sahnedeki gruplardan şarkı niyetine, adam gürtlaklama sesleri gelmeye başladı; gitme zamanımızın geldiğini anladım... Artık benim de bir Harley Davidson tişörtüm var, hem de turuncu...

“ Pyrgi’de bütün evler ‘Xysta’ denen siyah ve beyaz geometrik şekillerle kaplanmış durumda. Tam bir görsel şölen...Küçücük kahveler, kahvelerde oturan yaşlı amcalar, tam damak tadı nefis yemek ve tabii tüm Yunan adalarında olduğu gibi rengarenk bir ortam.”

SAMOS

Sakız'dan sonraki durağımız Samos. Samos'a gitmek çok kolay... Kuşadası'na gidip oradan feribotlarla geçilebiliyor. Nisan ve Ekim ayları arasında her gün sabah dokuzda Kuşadası'ndan Samos'a, akşam üstü Samos'tan Kuşadası'na feribot var. Yöculük yaklaşık bir buçuk saat sürüyor. Biz seyahatimize Sakız adasından başladığımızdan, Samos'a gidebilmek için adalar arası çalışan yerel feribotlardan birini kullandık. Dönüşte ise Samos'tan Kuşadası'na geçtik.

Samos'a vardığımızda ilk yaptığımız, gidip kiraladığımız arabayı teslim almak oldu. Samos büyükçe bir ada. Arabayı kiraladık ve yola çıktık ve ben ilk andan itibaren Samos'a bayıldım. Ve tatilin devamında adayı gezmeye devam ettikçe bu duygum katlandı. Ada yemyeşil. Her tipte ağaç, meyve, sebze... Zaten adada tarım çok önemli. Neredeyse gittiğiniz her restoranda sizi "sebze ve meyvelerimiz adamızda yetiştirilmektedir", ya da "kendimiz yetiştirmekteyiz" yazısı karşılamakta. Adanın büyüklüğü, yaşayan insan sayısının azlığı, bir de topraklarının tarıma elverişli olmasını göz önüne alırsanız çok doğal.

Ben bir adaya gittiğim zaman denize girmenin yanı sıra adanın dağ köylerini gezmeyi de çok seviyorum. Köylere gittiğinizde adanın gerçek yaşamı ile karşılaşıyorsunuz. Küçük kahveler, kahvelerde oturan yaşlı amcalar, tam damak tadı nefis yemek ve tabii tüm Yunan adalarında olduğu gibi rengarenk bir ortam.

İtiraf etmeliyim ki, Yunanlıların rengi kullanabilme, en alakasız renkleri ve objeleri bir araya getirip dünyanın en sıcak ortamını yaratma hallerine bayılıyorum. İçinde neredeyse 3-5 kişinin olduğu bir köye varıyorsunuz, küçük bir kahve. Nasıl güzel nasıl hoş. Şu kahvedeki iskemleye oturup burada yaşlanabilirim duygusu... Bir de masalar, masa örtüleri ve iskemleler tabii. Hepsini rengarenk hepsi birbirine uyumlu. Yan yana üç tane kahve var, hepsini iskemle ve örtü renklerinden ayırt edebiliyorsunuz... Gel de âşık olma...

Dağ köylerine gelince... İlk gün yola çıktığımızda yol bizi Mytilini'ye götürdü. Şehir merkezinden çok

da uzakta olmayan şahane bir köy. Neredeyse ortalıkta hiç turist yok. Şahane bir köy meydanı var. Meydanın etrafında da küçük tavernalar. Meydanda oturup kahvenizi içerken etrafı, etraftaki yaşamı seyretmek çok keyifli. Bir de tabii her zamanki gibi çok renkli.

Adada ziyaret ettiğimiz diğer dağ köyleri Vourliotes ve Manolates. Vourliotes şahane manzarası olan küçük bir köy. Sadece Vourliotes'e gitmek için tırmandığınız dağ yolunda bile manzaralar nefes kesici. Üzüm bağları, çam ağaçları ve zeytin ağaçlarının arasından denizi seyretmek nefis.

•••••
"Samos adasında tarım çok önemli. Neredeyse gittiğiniz her restoranda sizi "sebze ve meyvelerimiz adamızda yetiştirilmektedir", ya da "kendimiz yetiştirmekteyiz" yazısı karşılamakta".
•••••

Manolates'e gelince...Manolates'e gitmek için içine girdiğiniz yol kesif bir orman yolu. Ağaçlar büyümüş, birbirinin üzerine kaplanmış. Bu kadar yakın iki köye tırmanırken çıktığınız yolların birbirinden bu kadar farklı olması enteresandı. Manolates, Vourliotes'e göre daha turistik bir köy. Her taraf seramik ve resim galerileriyle dolu. Küçük küçük çok keyifli dükkânlar var. İnsan aldıklarını taşırken homurdanacağını bile bile alışveriş yapmadan duramıyor.

Adada tepeye tırmandığımız son köy Pyrgos. Pyrgos diğerlerine göre çok daha az turistik bir köy. Pyrgos'a kadar gelmişken dağın tepesine çıkmaya karar verdik. Irili ufaklı bir dolu köyün içinden geçtik. Yollar şahane. Ancak zikzaklar çize çize uzun bir süre gittikten sonra henüz dağın tepesine varamayınca pes ettik. Pyrgos'un etrafında gezinmek adanın tarım alanlarını yakından görebilmemizi sağladı. Tepeye doğru tırmanan uçsuz bucaksız bir yeşillik.

Gelelim deniz kenarına. Adanın iki

tane turistik merkezi var. Kokkari ve Pythagorio. Kokkari'nin çok uzun turkuaz bir plajı, küçük bir limanı ve tavernalarının olduğu ayrı bir bölümü var. Özellikle Kokkari ve etrafındaki plajların suyu gerçek anlamıyla turkuaz. Yeşil ile turkuazın bu şekilde bir araya gelmesi nefes kesici. Samos'a âşık olma nedenlerinden biri de bu galiba. Bu kadar yeşil ve bu kadar mavi, bu kadar turkuaz... Kokkari büyükçe ve açık bir koy olduğundan denizi çok dalgalı, turkuaz olsun ama sakin olsun dersiniz Kokkari'yi gezdikten sonra öncesinde ve sonrasındaki küçük koylardan denize girebilirsiniz. Kedros, Lemonakia, Tzambou... Her bir plajın kendi küçük tavernası var.

Ben Kedros'a bayıldım. Dekorasyon, film seti gibiydi. Plaja, anneannelerimizin zamanından kalma eski koltuklar koyup, fiskos köşeleri yapmışlar. Diğer plajlara göre çok da sakindi, kesinlikle tavsiye edilir, denize girmek istemezseniz, en azından ortamını görüp bir kahve içmek için gidin...

Pythagorio'ya gelince. Adanın en turistik yeri. Adaya gelen tüm tekneler orada demirliyor. Bizim de sahil kasabalarımızdan alışık olduğumuz şekilde etrafı birbiri ardına dizilmiş tavernalarla dolu. Tavernaların çoğunda herkese hitap edebilmek için pizza, et, balık, Yunan mutfağı, her tipte yemek var. Biraz ortaya karışık bir durum yani... "Thanasis' Sister" diye bir yerde yemek yedik, görüntüsü hem şık hem de çok sempatikti. Diğer tavernaların arasında sıkışmış gibiydi, ama müdavimi çok, bir gelen bir daha geliyor. Biz bile iki defa gittik. Özellikle anneanne tarifleriyle yaptıkları yemekleri nefisti.

Pythagorio'nun etrafında da irili ufaklı farklı plajlar var. Kerveli, Psili Ammos... Biz Glikoriza'dan denize girdik, ancak seçenek çok. Zaten adanın etrafında 50'den fazla plaj var, o yüzden hepsini birden görmek pek mümkün değil. Bu seyahatteki amacımız doğa ve deniz olduğundan adadaki manastırları gezmek ya da adanın tarihini keşfetmek imkânımız olmadı. Ancak benim için Samos farklı mevsimlerde de gidilebilecek ve tadına varılacak bir ada. Hatta bir yaz Samos'ta ev kiralamak ve adada birkaç ay geçirmek hayalim...

YASSU... ■

esrahekimoglu@yahoo.com

Yükselen vintage

Son yıllarda en iyi bilinen haliyle vintage, “eski”, ancak dönemine damgasını vurmuş aksesuar ve eşyaların değerlendirilmesine fırsat tanıyan bir dekorasyon klasiği haline geldi. Üstelik vintage yeni ile de karıştırılabilecek bir tarz. Zaten, eskinin ve yeninin karışımı evler, bu günün konforundan vazgeçemeyen ama geçmişin de peşine düşenlerin son tutkusu.

Son zamanlarda her şey geçmişini işaret ediyor gibiydi. Öyle ki, bir süredir filmler, diziler, defileler geçmişin görkemini taşıyan izlerle doluydu; dekorasyon ve moda dünyası da bundan nasibini aldı. Hatta

bu yaklaşımı ana konusu olarak seçen, 2011 yapımı bir film, Woody Allen imzalı *Midnight in Paris*, altın yılların her zaman geçmişte arandığını gündeme getirdi.

Aslında “her zaman” olduğu gibi eskiler özleniyordu ve söz konusu altın yıllar, içinde yaşanılırken fark edilmiyordu. Filmde, her şeyi bildiğini düşünen entelektüel bir karakter, böyle düşünenlerin aslında bugüne ayak uyduramayan insanlar olduğunu ve çareyi geçmişe sığınmakta bulduklarını iddia ediyordu. Belki bu zamana sığamama, belki eskiye duyulan özlem, nedeni ne olursa olsun, vintage son yıllarda genel eğilimi takip ederek, modayla birlikte dekorasyonda da yükselişe geçti.

Vintage’ın yükselişe geçmesi, tasarımcıların geçmişten ilham alarak yeni ürün yaratmalarına ve böylece geçmişini hatırlatarak, bu günün dekorasyona meraklı kuşağına geçmişin formlarını sevdirmelerine dayanıyor. Dönem formlarının verdiği sıcaklık ve iyi enerji, son zamanlarda nostaljiye duyulan yakın ilginin bir devamı. Bu ilgi çocukluk günlerinin, gençlik aşklarının, bugün hayatta olmayan aile büyüklerinin içinde olduğu güzel günleri özlemekle ilgili...

Vintage ile ilgili iyi etkiler

Vintage bir yanıyla bir klasik; öte yandan, aslında pek çok konuda iyileştirici etkiye sahip. Her şeyden önce, hikâyesi olan yaşam alanları yaratıyor. Teknolojinin dokunmadığı bir yerde, gülümseyerek hatırlanan hayatları beraberinde getiriyor. Çünkü istisnasız herkes, 50'li, 60'lı yılları düşündüğünde huzur duyuyor.

Ekolojik anlamda, vintage mobilya ve aksesuarları kullananlar sadece geçmişin harika çizgilerini evlerine taşıyarak kendilerini iyi hissetmekle kalmıyor, bu eşyaları ikinci el alarak, onlara ikinci bir hayat şansı veriyorlar. Cila, boya ve tamir aşamalarından geçen eşyalar, belki de bir nesli daha büyütüp buldukları eve kattıkları yaşanmışlık ve gerçeklik duygularıyla bu kez de 2000'li yılları imzalıyorlar.

Vintage beraberinde gelen iyiliklerden biri de özgün olması. Vintage'ı pek çok dekorasyon tarzından ayıran, bu tarzda döşenen evlerin hiçbirinin birbirine benzememesi. Çünkü eşyalar, aksesuarlar, tekstil, geçmişten geliyor. Evler birbirinin aynısı olmaktan kurtuluyor; tam tersine her evde geçmişin farklı kareleri yaşıyor. Avantajı, hala iyi durumda ürünler bulabiliyor olmak... Çünkü eşyalar, uygun fiyatlara, yeniden

yaşayacakları yeni evlerinin sahiplerini bekliyorlar.

Retro mu, Vintage mi?

Vintage dekorasyonla ilgili tercihler farklı; herkes eski eşyaların verdiği duyguyu sevmeyebiliyor. Bu nedenle tarzın kendisini seven ve eşyalarının bakımı yapılmış olsa bile eski olmasını istemeyenler için retro eşyalar var. Ancak, retro ile vintage kavramları karıştırılıyor. Retro temelde, geçmiş dönemi yansıtan anlamına geliyor ve eski, orijinal tasarıma dayanan, orijinal forma sadık kalan ve fakat yeni üretilen tekrarlara deniyor. Geçmişin formlarını, desenlerini, kumaşlarını, malzemelerini aynı o yıllardaki gibi görünen, ancak zamanın teknolojilerini kullanarak daha konforlu şekilde yorumlayan markaların yarattığı retro eşyalar, mobilya, aksesuar, perde, halı seçenekleriyle baş döndürüyor son yıllarda. Bunlar eski gibi

duran yeniler, yani bir çeşit reproduksiyon. Vintage ise, klasik anlamda eski; iyi durumda olan ve onararak yeniden kullanılacak duruma kolayca gelebilecek orijinaler.

Yeni ile eski

Geometrik desenler, yuvarlak formlar, duvar kağıtları, püsküllü abajurlar, kısa ayaklı büfeler, kadi fe perdeler, renkli koltuklar, kalın camdan (Murano), içinde sigara söndürücüsüyle takım kültabları, radyolar, antenli televizyonlar, plek-siglas gazetekler, duvar saatleri, siyah beyaz fotoğraflar, aslan ayaklı sehpa lar, duvarlar için aplikler, kristal taşlı avizeler, emaye tence-reler, kumaş peçeteler, el dokuması halılar, hayvan formlu heykelcikler vintage dekorasyonun en bilinen ve itibar gören aksesuarları. Söz konusu dönemlerin coşkusu renk ve desenler de hatırlatıyor. Pudra tonları, lavanta rengi, kahveler, pastel ve parlak yeşiller, turuncu tonları... Yaprak desenleri, meyve ve çiçek desenleri... Örgü, dantel, kanaviçe... Vintage yeni ile de karıştırılabilecek bir tarz. Eskinin ve yeninin karışımı evler, bugünün konforundan vaz-

geçemeyen ama geçmişin de peşine düşenlerin son tutkusu. Yüzünü geçmişe dönen modern zamanın işlevsel eşyaları da denebilir. Bir yandan geçmiş hatırlatan aksesuarlar, diğer yandan yaşanan günün teknolojiyle hayatı kolaylaştıran ayrıntılar. Geçmiş günlere işaret eden eşya ve aksesuarlarla yeni mobilyaları karıştırmak hiç zor değil; bunu isteyen herkes 70'lere ait bir abajuru satın alarak, anne ve babasının oturup kitap okuduğu köşeyi kendi evine taşıyabilir.

Çok modern döşenmiş bir evde birkaç parça vintage eşya uygulaması, eklektik bir etki yaratıyor. Çeyiz sandıkları, bavullar, pikaplar, yeni

seçilmiş eşyaların yanına yakıştırılıyor. Üstelik, yaşanmışlığı eve taşıyacak mobilyaları ve aksesuarları satan dükkanlar ikinci el kavramını yeni talepler doğrultusunda farklılaştırıyor; mobilyaları genellikle yenilenip tamir ettikten sonra satışa çıkarıyor. Ve modern koltuklar, büyük el dokuması bir halı ve kristal bir avize ile orijinal sonuç: "Kimsede bulunmayan, kişiye özel bir ev!" ■

Bebeğiniz ve sizin için en iyisi

Fresh'n Soft

FreshnSoft

FreshnSoft

www.freshnsoft.com

FreshnSoft

1 Facebook sayfamızı beğenin

2 2SVG3TK5N kodunu Facebook sayfamıza özel mesaj olarak yollayın

3 "Fresh'n Soft Deneme Seti" kazanma şansını yakalayın*

*Facebook sayfamızı beğenip mesaj atan her 50 kişiden biri "Fresh'n Soft Deneme Seti" kazanma hakkına sahip olacaktır.

Yenilikçi etkinlikler – ve sanat için yeni bir “çadır”..!

IKSV'nın festivalleri dışında sezonun son büyük etkinliği olan ve “Koro'nun Dans ile buluştuğu”, Akbank Sanat'ın düzenlediği “REZO-DANS”, Mayıs'ın son günlerinde Zorlu Center'de 2013/2014 kültür-sanat takvimine taptaze bir nokta koydu. Türkiye'nin belki de en iyi oda korusu olan “Rezonans”, çalışmalarını ağırlıklı olarak New York'da sürdüren Korhan Başaran Company ve Önder Çevik Dans Tiyatrosu ile birlikte günümüzün önde gelen koral müzik yapıtlarıyla modern dansı birleştirerek, alışılmışın dışında bu deneyim ile izleyicilerini tam anlamıyla büyüledi! ABD Başkonsolosluğu'nun da desteği ile bu yürekliliği göstermiş olan Aksanat'ı kutlar ve benzer çağdaş/yenilikçi etkinliklerini bekleriz...

Öte yandan, daha geçenlerde bir Akbank yetkilisiyle yapmış olduğum samimi bir sohbet, bu sanatsever kurumun son yıllarda art arda üç önemli “markasını” yitirmiş olması hakkındaki üzüntümü kendisiyle paylaşmadan edemedim. Akbank Prodüksiyon ile Yeni Kuşak Tiyatroları, Zeynep Tanbay Dans Okulu ve Akbank Oda Orkestrası gibi ülkemizin en önde gelen sanat birimlerine sırasıyla son verilmesi, tartışmasız birer büyük kayıptır. Her ne kadar tiyatrocular Işıl Kasapoğlu, Tilbe Saran ve Mehmet Ergen, dansçı Zeynep Tanbay ve şef Cem Mansur kendi sahalarında büyük başarılar imza atmayı sürdürüyorlarsa da, bu çok yönlü sanat parıltılarının tek merkezden gelmesi başlı başına gururlandırıcı ve özendirici bir olguydu.

Özellikle Akbank Oda Orkestrası'nın on yılı aşkın bir süre boyunca sürdürdüğü “açıklamalı konser” konseptinin böylece sona ermesi, büyük bir talihsizlik sayılır. Cem Mansur'un başlatmış olduğu dinletiler öncesi sohbetlerde kendine has espritüel /eğitici anlatı biçimiyle verdiği bilgiler, klasik müzik sevgisini özendirilmiş, konser izleme alışkanlığını körüklemişti – ve bu tür uygulamaların ansızın ortadan kalkması, nitelikli batı müziğini benimsemeye başlamış kuşaklar için gerçekten büyük bir kayıptı...

Mayısın son günlerinde ise anka kuşu küllerinden yeniden doğmuşa benziyor! Bu köşemizde daha geçen yıl “yitirilmiş küçük bir mücevher olarak müzik tarihimize geçecek...” diye sözünü ettiğim bu nitelikli müzik söyleşileri yeniden start aldı ve önümüzdeki sezondan başlamak üzere süreklilik kazanacak! Sevgili Cem kardeşimiz, AOO'nun yanı sıra kurucusu ve müzik yönetmeni olduğu Türkiye Gençlik Filarmoni Orkestrası'nın üyelerinden oluşan TGF Oda Orkestrası ile artık Quasar İstanbul rezidans/otel projesinin sponsorluğunda aynı konsepti sürdürecektir. Mecidiyeköy Eski Likör Fabrikası'nın bu proje dahilinde yeniden inşa edilmesine ve Quasar İstanbul'da yaşamın başlamasına kadar geçecek süre içinde ise bu kurumun kültür, sanat, moda felsefesini yaşatacak mekan olarak konumlandırılan, takribi 250 izleyicinin yer alabileceği “La Tente”daki çeşitli etkinlikler çerçevesinde, Ekim sonunda başlayacak aylık konserleri sizlerle beraber izlemeyi umuyorum.

Gerek bu satırların sürekli okurları, gerekse yıllar önce “Şalom”daki köşemi izlemiş olanlarınız, hiç bir zaman ne büyük sermaye kuruluşlarının ne de AVM'lerin arkasında durmadığını bilir. Ne var ki, bazı belediyeler dışında ülkemizdeki kamu yönetiminin sanat olaylarına yeterince destek vermediği apaçık ortada olup, bu desteğin daha da azalacağı bekleniyor... Bu bağlamda, özel sektörün ve başta büyük sanayi gruplarının tiyatro/konser salonları açmak ve sanatçılara maddi sponsorluklarda bulunmak gibi, bence “ulvi” yaptırımları gittikçe daha çok önem kazanıyor. Kentimizin sanatseverlerine “salon” sunanlar arasında Profilo, Akbank, İş Bankası, Cevahir, Trump ve Zorlu gruplarının bu konudaki katkıları yadsınamaz – ve bu kervana “Eski Likör Fabrikası” projesiyle katılmış olan Viatrans/Meydanbey Ortak Girişimi'ne de “hoşgeldiniz” demek isterim!

Ancak asıl tebrik ve teşekkürlerim, sanatçılara yöneliktir!.. Birinci ve ikinci kemanlar, viyola, viyolonsel ve kontrbaslardan oluşan 22 pırl pırl genç müzisyenden “La Tente”ın hiç de yabana atılmayacak akustiğinde dinlediğimiz “Çarlık Rusyası'ndan Selamlaşmalar” konsept programının çerçevesinde Çaykovski'nin o güzelim Yaylı Çalgılar Serenadı ile diğer bazı yapıtları üzerine çağın önde gelen Rus bestecilerinin yazdığı çeşitli eserler – ve bunun yanı sıra değerli şefleri Cem Mansur'un konser öncesi (içerik ve zamanlama konusunda) “tam kıvamında” açıklamalarıyla gerçekten özlem gidermiş olduk...■

kitaplık...

Değerli "nitelik..." severler,
Bu ay hem birazcık tembellik yaparak sizlere tanıtmak üzere pek fazla kitap karıştırmadım – hem de, tatil dönemine birazcık gülümseyerek girmeniz için, o çooook derin Doğu Avrupa Yahudi mizah dağarcığının dehlizlerine inip, oradan birkaç "aykırı" fıkra ile sizleri yaz dönemine uğurlamak istedim...

Sigmund Freud, 1905 yılında yayımlanan "Fıkra ve Bilinçaltı ile İlişkisi" başlıklı çığır açıcı çalışmasında Aşkenaz Yahudilerini "gerçek kusurlarını bildikleri kadar, iyi özelliklerini ve ikisi arasındaki bağlantıyı da bilirler..." şeklinde tanımlayıp, özgün mizahlarını incelerken "bir toplumun kendi özellikleriyle bu kadar dalga geçtiği başka bir örnek" olamayacağını belirtir. – Buna bir örnek mi istersiniz?

"Saygıdeğer haham efendimiz arada bir, bizzat Tanrı ile konuştuğunu söyler..."
"İnanamıyorum!.. Bu doğru olamaz!.."
"Tabii ki doğrudur – Yüce Tanrı bir yalancı ile konuşur mu hiç?!"

Öte yandan, Yahudilerin "kitapların halkı" oldukları da boşuna denmiyor... Şöyle ki:

Kotzk kentinin en önemli din bilgini olarak yetişecek Rabbi Mendel, daha yirmi yaşında tüm yeşiva ortamında üstün başarısı ile göz dolduruyordu; öte yandan insanoğlunda erdem ve iyi ahlakın her şeyden önemli olduğunu iddia eder, kişilerin yüceliğini eğitimleri ile ölçenleri eleştirirdi...

Günün birinde yeşivayı denetlemeye gelen, sert görünümlü bir din adamı Mendel'e Talmud'un ne kadarını bildiğini sorar.

"Yarısı kadar," diye cevap verir Mendel.

Müfettiş şaşırmıştır: "Yani demek istiyorsun ki, bu kadar genç olmana rağmen Talmud'un yarısına vakıfısın?" Mendel gülümseyerek, "Evet, buyurun, sınavın beni..." der – ve müfettişin, "Hangi yarısından?" sorusuna, ince bir tebessümle "Fark etmez – siz seçin..." yanıtını verir...

Belki siz fark etmişsinizdir, Aşkenaz fıkralarının çoğu, kahkaha attıracak cinsten "komik" değildir. Baskıcı ortamlardaki yaşam şartlarını örtebilmek, birazcık hafifletmek ve kitlelere hoşça vakit geçirtmek için, hiç de gülünç olmayan toplumsal gerçeklere dayanırlar, aşağıdaki taşlamada olduğu gibi...

Kutsal Şabat'ı küçük bir Polonya şetl'inde geçiren seyyar satıcı Schmuël Fragmal, sinagogun kapısında rastladığı şamaş'a takılır:

"Sinagogunuz ne kadar da küçük... Cemaatinizin tümü burada Şabat duasına katılamaz ki!"

Şamaş'ın yanıtı çok yalındır:

"Cemaatinizin tümü Şabat duasına katılsaydı, katılamazdı. – Ancaak cemaatinizin tümü Şabat duasına katılmadığı için, katılabiliyor..."

Özetle: Yahudi mizahı zaman zaman rahatsız edici, ancak çoğunlukla uyarıcı olup insanoğlunun içinde bulunduğu çelişkiler ve çıkmazlar hakkındaki üzüntüünü mizahi biçimde dışa vurumudur – dahası, bazı toplumbilimcilerine göre zaman zaman "mazoşist" öğeler bile içerir:

Blaustein akşam eve dönerken aniden önüne çıkan bir yabancı, suratına şiddetli bir tokat patlatır: "Al sana, Grünfeld!.."

Yere yuvarlanan Blaustein şaşkınlıkla yanağını tutar, yabancıyı dikkatle süzer, ancak onu tanıyamaz – ve az sonra kahkahalarla gülmeye başlar...

"Gülecek ne var!" diye haykırır yabancı. "Yediğin tokat az mı geldi?.."

"Çok komiksin!" yanıtını verir bizimki. "Ben Grünfeld değilim ki!.."

Ne yazık ki, bu tür öğeler bazı dönemlerde gerektiğinden de ağır basıyordu... Örneğin, 1930'lu yılların Almanyası'nda aşağıdaki "kara mizah" incisi pek revaçtaydı:

Soru: Kaç çeşit Alman Yahudisi bilirsiniz?

Yanıt: Kötiümsen ve iyimser olanları...

Soru: Peki, aralarındaki fark nedir?

Yanıt: Çok bariz değil mi? – Kötiümsen olanlar çoktan Amerika'da, iyimserler ise Polonya'daki öliim kamplarında...

...ancak biz, sayfamızı birazcık daha neşeli bir öykü ile noktalayalım:

Üzgün olduğu her halinden belli olan Mottel Blaustein, hahama gelir.

"Sormayın, Haham Efendi, başıma gelenleri bir bilerseniz!. Dün akşam, iş seyahatinden dönerken eve gitmeden şirkete uğradım. Aslında herkes çıkmıştı – ancak kapı aralığında ne göreyim:

Eşim, ofisteki kanepede ortağımla aşk yapıyor. Görünmeden eve döndüm ve şimdi kara kara düşünüyorum, ne yaptım?"

"Ortağından hemen ayrılmalısın, Mottel oğlum!"

"Olmaz ki, Haham Efendi! Bu durumda ortak hemen en büyük rakibime gidip bütün meslek sırlarımı oraya taşır! Mahvolurum..."

"O halde derhal eşini boşa, Mottel evladım!"

"O da olmaz, Haham Efendi! Şirketin sermayesini drahoma olarak babası verdi – boşanırsam, eşim parayı alır gider, biz de nakit sıkıntısından batarız."

"Hal böyle ise sana şu anda çarem yok, oğlum. Bu konuyu etraflıca düşünmem, değerlendirmem lazım... Sen şimdi git ve üç gün sonra bir daha gel."

İki gün geçmeden, bakkalda karşılaşırlar. Mottel hahamı neşe ile selamlarken, tüm üzüntüsü yok olmuş gibidir...

"Eee, Mottel, keyfin yerinde galiba – yoksa kurtuldun mu bu büyük derdinden?"

"Evet, Haham Efendi – kanepeyi sattım!" ■

STİL

Aslıhan IŞIN

görkemli 20'ler

Art Deco gibi mimariyi, sanatı, modayı, dekorasyonu etkisi altına alan görkemli akım, saç stilinden giysi tasarımına kadar modada bütün ezberleri bozduran Charleston dansı, New Orleans'ta doğan, gece kulüplerini birer sanat mabedine döndüren, dinlemeye doyulmaz caz müziği, hepsi bu özlemin bir sonucu olarak 1920'li yıllarda patlamıştı. Bunlar yetmezmiş gibi insanların hayatına radyo ve otomobil girmişti. Bunlar sadece dünyayı değil, insanların dünyalarını değiştirecek buluşlardı.

1920'li yıllarda, elektriğin artık evlerde kullanılabilir hale gelmesi, dünyanın her yerinde olup bitenlere radyo sayesinde ulaşıl-

masını sağlıyordu. Sinema seslendi. 1927 yılında artık ses ile görüntü birlikteydi. Sessiz filmin altın çağının yıldızları Charlie Chaplin, Buster Keaton ve Laurel ve Hardy idi. Dönemin sinema yıldızları ise Clara Baw, Louise Brooks ve Gloria Swanson olmuştu.

Aynı dönemde insanlar kasvetli ve gri günlerin acısını çıkarmak istercesine seyahat ediyordu. 1922 yılında Howard Carter'ın Tutankamon'un mezarını bulmasıyla Mısır ve Afrika kıtasına yapılan seyahatler arttı. Zaten bu gelişme Art Deco akımını tetikleyen en önemli olaylardan biriydi. Akım Mısır'dan ilham alıyordu. Etnik desenler, parlak renkler, fildişi malzemeler, zikzak süsler buradan geliyordu. Picasso'nun sanatı da geometrik desen ve formların kaynağı olan ilhamı veriyordu.

Adını 1925 senesinde yapılan Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels Modernes (Uluslararası Modern Dekoratif ve Sınai Sanatlar) sergisinden alan Art Deco, önce 1920'lerin başında Fransa'da doğdu. Art Deco, o zamanlar kendini en çok mimaride gösterdi; 20. yüzyılın pahada yüksek son

1920'leri anlamak zor değil. Birinci Dünya Savaşı'nın kasvetli, karanlık günlerinden yeni çıkmış bir dünya ve bu yıllar boyunca yaşanmamış hayatlar... Savaş yıllarının ardından dünya eğlenmek, mutlu olmak, ama en çok da lüksü yaşamak istiyordu. Çünkü yokluk günlerinin bir gün bitmesini beklemek, yokluğun kendisinden daha zordu. Ardı ardına patlayan müzik, dans, moda akımları ile yeni icatlar dünyayı değiştiriyor; davranış biçimleri, zevkler, yaşam tarzları ve bunlara bağlı olarak kılık kıyafetler, saç modelleri birbirini eskitiyordu.

Rene Lalique'in zamana damgasını vuran parfüm şişesi tasarımları

Coco Chanel, insanları kendilerini içinde iyi hissedecekleri kullanışlı giysilerle ilk kez tanıştıran, ilk kez bir parfümün üzerine adını yazarak üretimini sağlayan, tasarımcı oldu.

akımıydı. Ve o kadar güçlüydü ki, zaman içerisinde dekorasyona, podyuma ve her şeye yansdı.

Mücevher tasarımcısı Raymond Templier ile parfüm şişeleri ve biblolar tasarlayan Rene Lalique bu yıllara mücevher tasarımlarıyla damgalarını vurdular. Bir ışığı vardı, sadeliğin esamesi okunmuyor, pırl pırl kumaşlar, altın rengi aksesuarlar, aynalar, gümüşler, camlar her şey parlıyordu. Ve Coco Chanel Paris'in yetiştireceği en büyük modacı olarak doğuyor; kadınları sıkıcı, rahatsız giysilerden kurtarıyordu.

'Little Black Dress'

Stil İkonları Coco Chanel

Moda tasarımı denen şeyi herkesin, bütün dünyanın hayatında ilk kez var eden Chanel, insanları kendilerini içinde iyi hissedecekleri kullanışlı giysilerle ilk kez tanıştıran, ilk kez bir parfümün üzerine adını yazarak üretimini sağlayan, ilk kez şapka tasarımı yapan, bugün var olan pek çok şeyin ilkinin yaratıcı tasarımcı oldu.

Yaşadığı ve tasarım yaptığı her dönem, bir sonraki zamanı hayal edebilmesi, bilinen adıyla çağdaşlık ya da modernlik belki de Chanel'in en büyük gücüydü. Modernliğe ilk adımı 1920'lere kadar süslü ve rahatsız kıyafetlerle biblo gibi oturan kadınları, rahat oturup kalkarak hareket edebilen gerçek kadınlara dönüştürerek attı. Bu uğurda önce kendisi erkek pantolonları giydi. Hanımefendi kadın imajını lekeleyip sigara içti, saçlarını kısa kestirdi. Yaşadığı dönemde sadece hayat kadınlarına özgü olduğu düşünülen kırmızı renkli ruj sürdü. Ama yine de lakabı Matmazel'di; bu ismi ona gazeteciler takmıştı.

Chanel, kariyerine şapka tasarımı ile başladı. Savaş sırasında kaldığı Deauville'den

etkilenecek yaptığı tasarımlarla ilk kez spor kıyafetlere imza attı ve kadınları birer denizciye dönüştürdü. Halen tekrar tekrar moda olan denizci giysileri Chanel'in icadıdır. Chanel, Fransa'nın rivierası sayılan Côte d'Azur sahilinde tatil yapmayı çok sevdi. O bölgeden başlayarak zaman içinde dalga dalga yayılan, güneşte yanmış ten modasını başlattı. 1930'lara kadar alt sınıfa mahsus olduğu düşünülen koyu ten renginin, asillere ait olduğu düşünülen beyaz ten rengine tercih edilmesine sebep oldu. Bir zamanlar sadece erkeklere mahsus olan pamuklu ve yünlü kumaşları kadınlar için yarattığı koleksiyonlara taşıdı. İlk kez İspanyol paça pantolonu o tasarladı ve dünyaya tanıttı. Modaevinde aksesuar da tasarlayan ilk tasarımcı oldu. Beyaz çiçeklere ve inci kolyeye aşıktı.

Chanel, bir parfüm şişesinin üzerine kendi ismini yazdıran ilk tasarımcı oldu. 5 rakamının uğuruna inanıyordu. Bütün defilelerini, ilk defilesini düzenlediği gibi, hangi ay olursa olsun ayın beşinde düzenledi. Dünyada en çok kullanılan parfüm unvanına sahip parfümüne bu yüzden Chanel No:5, yani Chanel Numara 5 adını verdi. Zira parfümün basına ve dolayısıyla dünyaya tanıtımını beşinci ayın beşinci gününde yapması bir tesadüf değildi. 1921 de piyasaya çıkan, ve Marilyn Monroe gibi pek çok starın da parfümü olan Chanel No.5, ünlü burun Ernest Beaux tarafından yaratıldı. Modaevini de açtıktan sonra kimse Chanel'i durduramıyordu. Erkek çamaşırı üretiminde kullanılan jarseyi kadın çamaşırlarına uyguladı. Günlük kıyafetler, sahne kostümleri, şapkalar, her şeyi tasarlıyor ve yardımcılarıyla birlikte dikiyordu. 1930'lu yıllarda Atatürk'ün isteği üzerine Türk askerlerine üniforma bile tasarladı.

Chanel'in tasarımları zamansızdı. Moda üzerindeki etkileri halen süren Chanel, zaten stilin ne derece önemli olduğunu o zamanlar "Moda geçer, kalıcı olan şey seyildir" diyerek anlatmaya çalışmıştı. Aradan onlarca yıl geçmesine rağmen, bugün bile kadınları şık göstermenin en basit ve masrafsız yolu olan "little black dress", yani küçük siyah elbise Chanel'in icadıydı. 1926 yılında Vogue Dergisi'nin Amerika baskısında konu edilen küçük siyah elbise, halen bütün kadınların gardırobunda!

Zelda Fitzgerald ve 'Flapper'lar

Görkemli 1920'lerin altın çifti Fitzgerald'lar, yani ünlü Amerikalı yazar F. Scott Fitzgerald ve edebiyat klasiklerine ilham veren çılgın eşi Zelda Fitzgerald, söz konusu yılların şöhretleri, Zelda ise stil ikonuydu. Zelda, yaratıcı bir kadındı; tablolar yapıyor, kısa öyküler, dergilere yazılar yazıyordu. Partilere, ışıltılı hayata ve alkole tutkun; edebiyat, caz ve baleyle yakından ilgiliydi. Dönemin çağdaş kadınlarını temsil eden flapper'lar, F.Scott Fitzgerald'ın 1920'de yazdığı 'Cennetin Bu Yanı' romanından sonra ortaya çıktı. Flapper, serbest davranışlı genç kadın olarak tanımlanıyordu. Ve Zelda, eşinin sözleriyle "ilk Amerikalı flapper kıızıydı". Viktoryen dönemin tutucu ve seki geleneklerini hiçe sayan ve skandallar kraliçesi olmaktan hoşlanan flapper dönem kadını hiçbir şeye ve hiç kimseye bağlanmaktan hoşlanmıyor, yalnızca kendi kendini yönetmeyi seviyordu. Flapper olmak, kadınların hayatına gece kulübüne yalnız başına

Özgürleşme ve kişiselleşmenin modaya yansımalarıyla saçlarda efsane Bob stili ortaya çıktı

Zelda ve F. Scott Fitzgerald

FLAPPER

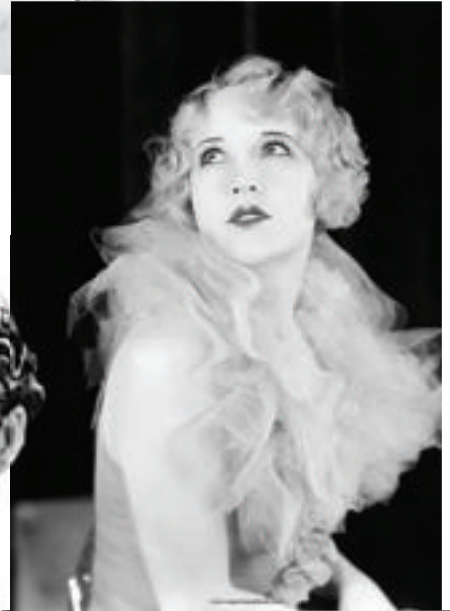
Dönemin çağdaş kadınlarını temsil eden flapper'lar, F. Scott Fitzgerald'ın 1920'de yazdığı 'Cennetin Bu Yanı' romanından sonra ortaya çıktı.

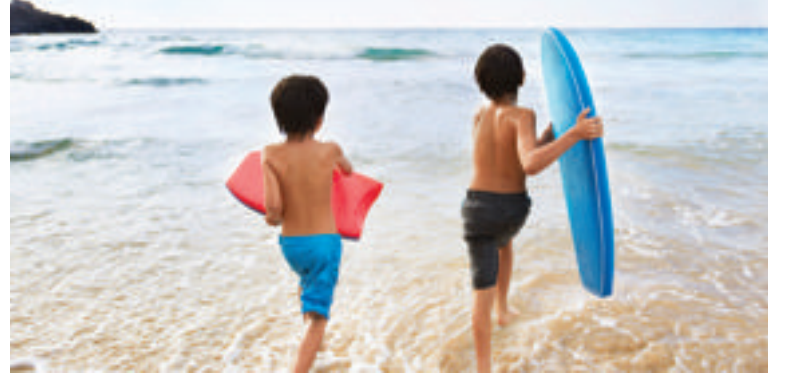

gidip dans etme, sigara içme, flört etme, kendi işlerini yönetme, siyasi eşitlik ve bir erkeğe bağlı olmaktan yaşama hakkını vermişti.

Aynı özgürleşme ve kişiselleşme modaya yansıdı. Her şeyden önce saçlarda efsane Bob stili ortaya çıktı; bu saç modelinin zahmeti de azdı. Sadelik, yalın, doğal ve temiz çizgilerde modada devrim yaratan Coco Chanel'in payı büyüktü. Düşük bel elbiseler, çocuksu silüetler, uzun kolyeler, şapkalar, püsküller, inci kolyeler, pastel renkler ve kısa kesilmiş düz ya da dalgalı saçlar flapper tarzının temel taşlarıydı.

Flapper kadınları 20'li yıllara öyle bir damgasını vurdu ki, Mayıs 1922'de Flapper Magazine yayımlanmaya başladı. Derginin Ağustos sayısında bir flapper'ın özellikleri şöyle sıralanıyordu: "Kısa etekler, kıvrılmış çoraplar, allık ve ruj, korse-sizlik, genç kızlara eşlik eden yaşlı kadınlardan muafiyet, flört etme hakkına sahip olma, iyi zamanlar, her iki cinsiyete saygı." ■

Anneler huzurlu, çocuklar mutlu.

İnci gibi bir kumsal, güvenli ve göz kamaştırıcı turkuaz bir deniz, huzur veren Ege havası, tam donanımlı aile sitleri, deneyimli animatrler eşliğinde eğlenceli ve eğitici etkinlikleriyle dolu çocuk kulb ve çok daha fazlası...

Aile boyu unutulmaz bir tatil yaşamanız için aradığınız her şey size zel ayrıcalıklarla Sheraton eřme'de bir arada.

Sheraton®
Cesme
HOTEL, RESORT & SPA

www.sheratoncesme.com

sales@sheratoncesme.com | 0232 750 00 00

www.facebook.com/sheratoncesme

twitter.com/cesmesheraton

[instagram.com/sheratoncesmehotel](https://www.instagram.com/sheratoncesmehotel)

Mayıs'ta Kalbinin

**CANNES
FİLM
FESTİVALLERİ
ANILARI-3**

Cannes Film Festivali her yıl Mayıs ayının ikinci haftasının çarşambasında başlar, 12 gün sürer. Yılın ilk önemli sinema olayı olma özelliğini taşıyan bu festival, Olimpiyatlardan sonra görsel ve yazılı basının en fazla muhabir ile takip ettiği etkinliktir. Bu sayı geçen yıl 4.600 idi.

Bernardo Bertolucci, oyuncular Stefania Sandrelli ve Dominique Sanda ile bir galada. Solda Viktor Apalaçi fotoğraf makinesinin ayarını yapıyor.

Sinema endüstrisine büyük katkıda bulunan Cannes Film Festivali'nde sayısız filmin dünya prömyeri yapılır, sayısız sinema adamı burada yaptıkları çıkışlar ile adlarını sinema dünyasında duyurma fırsatını bulurlar.

Önemli bir sıçrama tahtası görevi gördüğü için yapımcılar filmlerini Cannes'daki yarışma programlarına alınması için seçici kurula müracaat ederler.

Hobisi olmayan insanın hayatında bazı şeylerin muhakak eksik kaldığını düşünür, bunu her platformda dile getiririm. Hobim olan sinema bana sayısız dost ve statü kazandırdı.

Cannes Film Festivallerinde yarım asra yaklaşan serüvenim arkasında birçok anı bıraktı. Bu yazı dizisinde bu anılarımdan bazılarını sizlerle paylaşmak istedim.

Hatıra defteri veya seyahat notları tutma gibi alışkanlıklarım olmadığı için bu festivallerde yaşadıklarımı hatırlamak Şalom arşivi sayesinde gerçekleşti. 49 yıl boyunca yayınlanan festival izlenimlerim arasında en çarpıcı olanlarını bu yazı dizisine aldım.

Tabii ki hatırlamadıklarım da var. Örneğin büyük kızım Suzi, 1988 festivali sırasında yaşadığımız bir anımızı hatırlattı. Her yıl eşim Tuna ile katıldığım festivale

o yıl iki kızımızı da yanımıza almıştık. 11-23 Mayıs tarihleri arasındaki festival için kaldığımız Bleu Rivage Otelinin işletmecisi (günümüzde kırk yıllık dostum olan) Robert Allard, kızlarımız için ikinci bir oda ayırdı. Ben gün boyunca film izlerken, kızlarım Suzi ve Virna anneleriyle otelin plajına gidiyor, Croisette'de dolaşiyor, mağazaları geziyorlardı.

1988'de festivalde yarışma dışı gösterilen "Milagro" filminin baş karakterini dönemin en yakışıklı ve karizmatik aktörü olan Robert Redford canlandırıyordu. Kızlar, "Buraya kadar gelmişken Redford'u görmeliyiz" diye tutturmuşlardı. Nasıl becerdiğimi hala anlayamıyorum, kızlarımı filmin basın konferansının yapıldığı gün, bunker olarak adlandırılan, kale gibi korunan yeni Festival Sarayı'ndaki salona sokmayı başardım. Kızlarımı konferans masasını aydınlatan ayaklı projektörlerin altına götürüp; "Buradan ayrılmayın, kim olduğunuzu soran olursa ışıkçınız deyin" diye tembih ettiğimi Suzi hatırlattı. Eşim ve iki kızım aarasıyla salonu aydınlatan Robert Redford ile aynı odayı bir saat boyunca paylaşmaktan çok mutlu olmuşlardı.

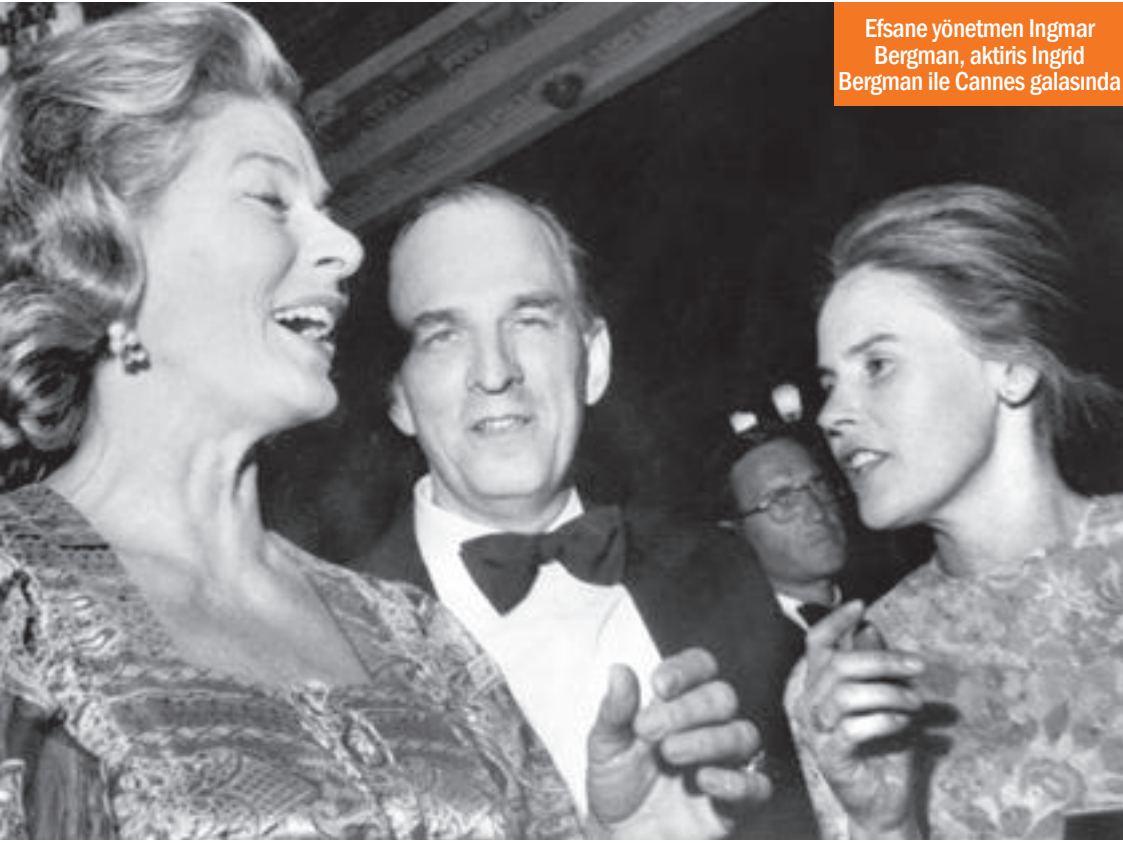
Sinemamanın Attığı Yer

Mayıs 1968'de Dayanışma adına festivalin yanda kalmasını sağlayan kadro: C. Lelouche, J.L. Godard, F. Truffaut, L. Malle, R. Polanski

François Truffaut 1966'da bir kır yemeğinde Orson Welles'in fotoğrafını çekiyor

Efsane yönetmen Ingmar Bergman, aktiris Ingrid Bergman ile Cannes galasında

Unutamadığım bir basın konferansını 1973 yılında yaşamıştım. Sinema tarihinin en saygın yaratıcılarından biri olan Ingmar Bergman, o yıl festivale yarışma dışı olarak, "Çılgınlıklar ve Fısıltılar" filmiyle katılıyordu.

I.BERGMAN - O. WELLES - F. TRUFFAUT

EFSANE YÖNETMENLER

Evvelce Cannes'dan 1958'de "Yüz" ile En İyi Yönetmen ödülü ile ayrılan, üç Oscar'lı İsveçli usta Cannes'da büyük heyecanla bekleniyordu. Filmin gösteriminden sonra yapacağı basın konferansına ilgi o kadar büyüktü ki, festival yönetimi en büyük salonu tahsis etmek zorunda kalmıştı. Eski Festival Sarayı'nın ana salonuna girebilen talihliler arasındaydım, çok kişi dışarıda kalmıştı.

Oyun yazarı ve film yönetmeni olarak, felsefi boyutu taklit edilemez benzersiz eserlere imza atan, o yıla kadar yaptığı "Sessizlik", "Yaban Çilekleri", "Persona" gibi başyapıtlar veren Ingmar Bergman'ın Cannes'daki basın konferansı bir saat-ten fazla sür-

muştu. Sanatçının yanında filmin başrol oyuncularını olan Liv Ullmann ve Harriet Anderson vardı.

Cannes'a geldiğinde 54 yaşında olan Ingmar Bergman sonraları "Yüz Yüze", "Fanny ve Alexander" gibi başyapıtları miras bıraktıktan sonra 2007'de 89 yaşında öldü.

1973'te Cannes'da vatandaşı ve eski oyuncusu Ingrid Bergman'ın jüri başkanı seçilmesi talihin garip bir cilvesiydi.

Cannes'da birkaç kez görme fırsatını bulduğum diğer bir efsane isim de Orson Welles'di. 1941'de yaptığı ilk uzun metrajlı filmi "Yurttaş Kane/Citizen Kane" sinema tarihinin en büyük filmi sayılıyor. Medya İmparatoru Charles Foster Kane'i anlattığı bu filmle Orson Welles yarım asırdır yapılan tüm anketlerin en iyi filminin yaratıcısı konumunda.

Cannes'da kendisini ilk kez, katıldığım ilk festival olan 1966'da gördüm. "Falstaff"

Cannes'a geldiğinde 54 yaşında olan Ingmar Bergman "Yüz Yüze", "Fanny ve Alexander" gibi başyapıtları miras bıraktıktan sonra 2007'de 89 yaşında öldü

François Truffaut,
Grace Kelly
ile bir Cannes
resepsiyonunda

1966 Cannes Film Festivali'nde bir araya iki dev yönetmen Orson Welles ve François Truffaut basın için yapılan pikniğe katılmışlardı.

filmi için Cannes'a gelmişti ve film galasıyla basın konferansında (filmin başrolünü paylaştığı Jeanne Moreau'nun yanında) koca cüssesiyle pek heybetli duruyordu.

Aynı yıl Mandelieu'de yabancı basın onuruna verilen bir kır yemeğinde Orson Welles ve François Truffaut ile aynı masaya oturup şakalaşmalarına tanık olmak çok ilginçti.

1966'da davet edildiğim bir kokteylde, Orson Welles'i bu kez Françoise Sagan ile ses sanatçısı Juliette Greco'ya iltifatlar yağdırırken gördüm.

Orson Welles'e ikinci kez 1968 festivalinde rastladım. Mayıs 1968'de Paris'te talebe gösterileri ve işçi hareketleriyle kan gövdeyi götürürken, Cannes'daki Fransız yönetmenler dayanışma adına festivalin durdurulması için çaba sarf ediyorlardı. Orson Welles; Truffaut, Louis Malle, Godard gibi yönetmenlere destek veren Amerikalılar arasındaydı.

Festival yarıda kalıp, genel grev uçak, tren seferlerini felç edince Cannes'dan Cenevre'ye taksi ile yolculuk etmek zorunda kalmıştım.

Orson Welles'i Cannes'da en son 1983 yılının kapanış galasında gördüm. Kendisi ödül vermek üzere sahneydedi. O yıl jüri, mizansen ödülü yerine "sinemada yaratıcılık büyük ödülü" adı altında verdiği ödülü iki

sanatçı arasında paylaşmıştı. "Para / L'Argent" ile Robert Bresson'a ve "Nostalghia" için Andrei Tarkovsky'ye. Ödüllerini veren Orson Welles olunca sinema tarihinin üç dev yaratıcısını aynı sahnede görmek ilginç olmuştu. O yıl sürpriz bir film, Japon "Narayama Türküsü" Altın Palmiye'nin sahibi olmuştu. Orson Welles iki yıl sonra, 1985'te 70 yaşında öldü.

Cannes'a yarım saat mesafedeki Polo de Mandelieu'deki piknikte Orson Welles'in resmini çekerken gördüğüm François Truffaut festivalin müdavimlerinden biriydi. Fransız sinemacılar, kendilerini ev sahibi gibi gördükleri Cannes'a davet edilmeseler dahi sık sık gelirler. Yeni Dalga akımının kurucularından olan Truffaut en çok sevdiğim Fransız yönetmendir. Sinema tarihinin en iyi filmlerinden biri sayılan (ilk uzun metraj filmi) "400 Darbe" otobiyografik özellikler taşır. Evlilik dışı bir ilişkinin çocuğu olarak dünyaya gelen Truffaut bu filmde yazdığı isyankar Antoine Doinel karakterini Jean-Pierre Léaud canlandırmıştı.

Truffaut'yu Cannes'da her gördüğümde yanında Léaud vardı. Mesela 1968 Mayıs'ında festivalin yarıda kesilmesi için giriştiği eylemde, yarışma filminin projeksiyonunu engellemek için sahneyi işgal edenlerin en

Ingmar Bergman - Liv Ullmann

ateşlileri Truffaut - Léaud ikilisiydi. 1953'te "400 Darbe" ile Cannes'da En İyi Yönetmen ödülünü alan Truffaut, Amerikan sinemasına en yakın Fransız yönetmenlerindendi. Alfred Hitchcock'a hayranlığını her daim dile getirir, gerilim filmlerinde onu taklit ettiğini açıklamaktan kaçınmazdı. 1973 Cannes Film Festivaline yarışma dışı bir filmle "La Nuit Americaine" ile katılan Truffaut'nun basın konferansında yanında görkemli bir oyuncu kadrosu vardı: Jacqueline Bisset, Alexandra Stewart, Valentina Cortese, Dani, Nathalie Baye ve tabii ki J.P. Léaud.

François Truffaut genç sayılabilecek bir yaşta (52) 1984 yılında öldü. Geride, "Piyani Vurunuz" (1960), "Yumuşak Ten" (1964), "Siyah Gelinlik" (1968) ve "Son Metro" (1980) gibi başyapıtlar bıraktı.

Coen Kardeşler 2013'te "Sen Şarkıların Söyle" filminin galasında

JOEL-ETHAN COEN

AMERİKAN SİNEMASININ YÜZ AKI İKİ KARDEŞ

Amerikan Sinemasının temsilcileri olan Coen Kardeşler, Cannes Film Festivallerinin müdavimleri arasında sayılıyor. Kendilerini 1987 yılından itibaren katıldıkları yedi festivalde görme ve basın konferanslarını izleme fırsatını buldum.

Minnesota doğumlu Joel Coen 59 yaşında, kardeşi Ethan 57. Babaları Edward üniversitede ekonomi profesörü, anneleri Rena ise sanat tarihi profesörü.

Coen Kardeşler katıldıkları yedi Cannes Film Festivalinde kaliteleri ile öne çıkarak, bir kez Altın Palmiye, üç kez En İyi Mizansen, bir kez de (ikincilik ödülü sayılan) Jüri Büyük Ödülü kazandılar.

Coen Kardeşleri ilk

Frances Mc Dormant

kez Cannes'da yarışma dışı katıldıkları "Rising Arizona / Arizona Junior" filminin galasında gördüm. Eski Festival Sarayının merdivenlerini eşleri ve filmin iki başrol oyuncusu olan Nicolas Cage ve Holly Hunter ile çıkıyorlardı.

Ertesi günkü basın konferanslarında eleştirmenler, kariyerlerinin henüz ikinci uzun metrajlarına imzasını atan bu senaryo yazarı - yönetmen iki kardeş için "özgün mizah anlayışları ile sinemaya büyük katkıları olacak" demişlerdi.

Coen Kardeşlerin altı yıl sonra Cannes'a dönüşleri görkemli oldu. Bir senaryo yazarının eser yaratmadaki sancılarını anlatan "Barton Fink" Altın Palmiye almakla kalmadı, yönetmeni Joel Coen'e En İyi Mizansen ödülünü de getirdi.

Roman Polanski başkanlığındaki jüri, Krzyoztof Kieslowski, Theo Angelopoulos, Lars Von Trier, Spike Lee, Agnes Varda, Jacques Rivette, Marco Ferreri, Akira Kurasawa gibi prestijli yönetmenlerin yarıştığı festivalde Coen Kardeşlere iki büyük ödülü layık görmüşlerdi.

Joel - Ethan Coen beş yıl aradan sonra Cannes'a "Fargo" gibi çok iddialı bir filmle döndüler. İki kardeşin senaryosunu birlikte yazıp yönettikleri film, doğum yerleri

Coenler eşleriyle...
Ethan Coen-Tricia Cooke, Frances McDormand - Joel Coen

olan Minnesota'da geçen konuyla, insanın kanını donduran bir fidyeye ve cinayet öyküsü anlatıyordu.

Joel Coen'in karısı olan karizmatik aktris Frances Mc Dormand, hamileliği ilerlemesine rağmen görevini sadakatle yerine getiren bir polis memurunu oynuyordu. William H. Macy zengin kayınpederinden para koparmak için azılı bir gangster çetesine karısını kaçırtan silik damat rolündeydi. Steve Buscemi acımasız, azılı katili canlandırıyorlardı.

" Fargo " Joel Coen'i Cannes'daki 2. En İyi Mizansen Ödülü sahibi yapıyordu. O yılki Francis Ford Coppola başkanlığındaki jüri heyeti Altın Palmiye'yi İngiliz Mike Leigh'in "Sırlar ve yalanlar / Secrets and lies" başyapıtına layık görüyordu. Lars Von Trier bence kariyerinin en parlak filmi olan "Dalgaları Kırarak / Breaking the Waves" ile o yıl (festivalin ikincilik ödülü olan) Büyük Jüri Ödülünün sahibi oluyordu.

Coen Kardeşler 2000 ile 2001 yıllarında Cannes'da üst üste iki yıl yarıştılar. Absürd bir komedi olan "Neredesin Birader / Brother Where Are You" Cannes'dan eli boş dönerken, 2001'deki "Orada Olmayan Adam / The Man Who Wasn't There" Joel Coen'e Cannes'daki üçüncü En İyi Mizansen ödülünü getirdi.

2013'teki Kapanış Gecesine katılmayan Coen'lerin Ödülü'nü, aktörleri Oscar Davies alıyor.

2000 yılındaki basın konferansında Coen Kardeşlerin yanında (henüz yönetmenlik yapmayan) Hollywood şöhret basamaklarını hızla tırmanan aktör George Clooney ve bağımsız sinemanın karizmatik figürü John Turturro vardı.

2001'deki basın konferansında ise, başrolü teslim ettikleri Joel'in eşi Frances Mc Dormand, müthiş bir çıkış yakalayan aktör Billy Bob Thornton, Coen Kardeşlerin yanında yer alıyordu.

İki kardeşin altı yıl sonra Cannes'a dönüşleri görkemli oldu. Joel ve Ethan Coen senaryosunu müştereken yazıp yönettikleri "İhtiyarlara Yer Yok / No Country For Old

Men", konusu Rio Grande'de geçen müthiş bir kaçakçılık ve intikam öyküsü anlatıyordu.

2007'de, Cannes Film Festivalinin 60. yıldönümünü kutladığı bu festivalde (içlerinde Orhan Pamuk'un da yer aldığı) Stephen Frears başkanlığındaki jüri Altın Palmiye'yi Rumen filmi "4 ay, 3 hafta, 2 gün" filmine verdi. Cannes'dan elleri boş dönen Coen Kardeşler rövanşlarını beş ay sonra gerçekleşen Oscar'larda aldılar.

2007 Oscar'larının kesin galibi ilan edilen "İhtiyarlara Yer Yok" En İyi Film, En İyi Yönetmen, En İyi Uyarlama Senaryo ve En İyi Yardımcı Aktör olmak üzere toplam dört Oscar kazandı. Bu son ödülün galibi Javier Bardem psikopat kiralık katil Anthon Chigurh kompozisyonuyla sinema tarihine adını yazdırdı.

Altı yıl bir suskunluk döneminden sonra Coen Kardeşler geçen yıl Cannes'a dönüş yaptıkları "Sen Şarkılarını Söyle / Inside Lewyn Davis" ile festivalin ikincilik ödülü olan Jüri Büyük Ödülünü kazandı.

1960'larda New York'ta geçen konuyla film, başarısız bir folk şarkıcısı üzerinden dönemin müzik piyasasında yaşananları anlatıyordu. Coen'lerin alışılmış mizah anlayışından yoksun, karanlık, parıltısız, temposuz, bu sönük filmi hiç beğenmedim. Filmin basın konferansında iki kardeş her zamanki ciddi, ağırbaşlı, mesafeli tutumlarıyla soruları cevaplandırıyordu. Ertesi gün Amerika'ya dönüş mecburiyetleri olduğu için kapanış galasında ödülleri onların adına filmin baş aktörü Oscar Isaac almıştı.

Beatles fırtınası Cannes'da esiyor (1968)

Charlie Chaplin

**SCHWARZENEGGER - BEATLES - PRENSES
MARGARET - LADY DI - CHIRAC - MADONNA
MICHAEL JACKSON - CHARLIE CHAPLIN**

CANNES'A GELMEYENİ DÖVÜYÖRLER

Cannes müthiş bir fuar. Filmini satmak isteye de, kitabının promosyonunu yapmak isteyen de, starletlerini prodüktörlerin gözüne sokmak isteyen emprezaryolar da, çevirmekte olduğu filmi geniş kitlelere duyurmak isteyen yapımcılar da, Mayıs ayında Cannes'a akın ederler.

Basını tavlamanın yolu boğazdan geçer. Prestijli bir otelde kiralanmış bir salonda verilecek yemek veya kokteyle Cannes'daki basın mensuplarına davetiyeler gönderilir. 40 yıl önce basın bürosundaki posta kutumuzda her gün sayısız davetiye bulurduk. Promosyon amaçlı bu davetiyeler bazen çakışır, aynı saate denk gelenlerin birinden çıkıp diğerine koşardık. O yıllarda lokantaya para harcayan gazetecileri dövüyorlardı. Cannes'daki gazeteci sayısı 900'lerden 4.500'lere çıkınca,

davet sahipleri daha seçici davranmaya başladılar.

Arnold Schwarzenegger Cannes'a 1967'de ilk gelişinde sıfatı "Vücut Geliştirmede Dünya Şampiyonu" idi. 20 yaşındaki Avusturya kökenli bu sporcunun gözü yükseklerdeydi. Dikkati çekebilmek için Cannes'da festivali izlemeye gelen foto muhabirlerini Croisette plajlarından birine davet etti. Sadece gelişmiş kasların ilgi çekmeye yetmeyeceğini bildiği için Paris'ten Crazy Horse striptizcileri ile poz vereceğini duyurdu. İki koluna birer striptizci oturarak çektiği

Madonna
1991 yılında
Cannes'a
gelmişti

Prensess Maugaret'un Cannes galasına festival başkanı Favre le Bret eşlik ediyor

Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac 1997'deki bir galaya jüri başkanı Isabelle Adjani ile gelmişti

1997 festivalinin diğer bir ünlüsü, pop kralı olarak tanınan Afro-Amerikalı efsanevi şarkıcı Michael Jackson'du

pozlar ertesi gün bütün gazetelerdedi. Sonraları sayısız macera filminde oynadı. Hollywood'da ünlenince John Kennedy'nin yeğeni Maria Shriver ile evlendi. Cannes'a sayısız kez karısıyla geldi. Politikaya atılıp başarılı oldu, 2003'te California valisi seçildi. Bu başarı öyküsünü 48 yıl önce Cannes'da "çıplak kızları havaya kaldıran herif de nereden çıktı?" diye soran biri olarak anlatıyorum.

Ertesi yıl bir gece yarısı günün yorgunluğu ile otele dönüş yolumda tesadüfen karşılaştığım Ringo Star ile George Harrison 1968'de çok ünlüydü. 60'lı yılların popüler müzik grubu Beatles'ların dört elemanından ikisi olan Ringo Star ve George Harrison o yıl çevirdikleri "Yellow Submarine" filminin tanıtımı için Cannes'da bulunuyorlardı.

Rue d'Antibes'de küçük bir sinema salonunun önünde biriken kalabalığı yarıp, eşim Tuna ile birlikte, basın kartımı gösterip Beatles'ın çevirdiği bu filmi izlemeye koyulduk. Yarıda kalan 1968 Cannes Film Festivali'nin renkli anılarından biri, gece yarısı hiç hesapta yokken Ringo Star ve George Harrison'a rastlamak oldu.

Katıldığım ilk festival olan 1966'nın en renkli anılarından biri, yarışmadaki İngiliz filminin galasında Prensess Margaret'in arkasından kırmızı halıyı geçip filmin gösterileceği salona girmekti. Kraliçe II. Elizabeth'in tek kardeşi olan Prensess Margaret o yıllarda Anthony Armstrong-Jones ile evliydi, ama Cannes'a tek başına gelmişti.

Bir başka talihsiz İngiliz prensesi olan

Lady Di'nin yanında eşi Prens Charles olduğu halde, 1987 yılında Cannes Film Festivali'ne gelişine yıla damgasını vuran olay olmuştu. Her zamanki zarafeti ve kendisine çok yakışan mahcup hali ile Festival Sarayı'nın kırmızı halılı merdivenlerini eşinin kolunda tırmanan Prensess Diana foto muhabirlerinin hücumuna uğramıştı. O gece aynı galaya katılan İtalyan aktris Ornella Mutti, Prensess Di'nin gölgesinde kalmıştı. Foto muhabirleri Prensess Di'yi birkaç dakika içinde görüntülerken 30 bin Frank'lık pelikül tükettiklerini ertesi sabah gazetelerde okumuştum.

Fransız Cumhurbaşkanı Jacques Chirac 1997 yılında Cannes Film Festivali'ne geldi ve yanında o yılın jüri başkanı Isabelle Adjani olduğu halde, yarışmadaki bir Fransız filminin galasına katıldı.

1997 festivalinin diğer bir ünlüsü, pop

kralı olarak tanınan Afro-Amerikalı efsanevi şarkıcı Michael Jackson'du. ABD'yi yarışmada temsil eden beş filminden biri olan Stan Winston'un "Ghosts"ın galası ve basın konferansında hazır bulunmak üzere Cannes'a gelen Michael Jackson'u görebilmek için genç kızlar Festival Sarayının önünde sabahın köründe nöbet tuttular.

Michael Jackson kadar ünlü diğer bir Amerikalı şarkıcı olan Madonna, Cannes'a 1991 yılında geldi. Aynı zamanda müzisyen, dansçı, aktris, film yapımcısı ve senarist olan Madonna, 1991'de katıldığı galaya Jean Paul Gaultier'nin füze göğüslü ünlü eksantrik kıyafeti ile gelince, bir moda simgesi olduğunu da kanıtlamış oluyordu. Cannes Film Festivalinin 50. Yılı'nı kutladığı 1971'in onur konuğu Charlie Chaplin'di. Sinema sanatına yaptığı hizmeti Fransa tarafından Légion d'Honneur nişanıyla ödüllendirilen 82 yaşındaki Şarlo'nun

ailesiyle birlikte Cannes'a yaptığı ziyaret heyecan uyandırmıştı.

Ünlü yönetmenler film festivallerine "sinema dersi" vermeleri için davet edilirler. Benim unutamadığım tek etkinlik, Festival Sarayı'nın en büyük salonu olan 2.200 kişilik Lumiere Salonunda 2008 yılında Quentin Tarantino'nun verdiği sinema dersi idi.

Sinemayı tezgâhtar olarak çalıştığı video mağazasında öğrenen Amerikan sinemasının bu harika çocuğu, 1994'te Cannes'da "Ucuz Roman / Pulp Fiction" ile Altın Palmiye'nin sahibi olmuştu. 2004'te jüri başkanı olarak görev yapan Tarantino, dört yıl sonra festival tarihinin en büyük katılımlı sinema dersini veren kişi oluyordu. Yerinde duramayan, müthiş bir hitabet yeteneğine sahip, hiperaktif Tarantino, jest, mimik, espri ve canlılığıyla festival müdavimlerine unutulmaz bir gün yaşatmıştı.

Luchino Visconti-
Burt Lanster-Claudia
Cardinale "Il
Gatopando" için
Cannes'da

Anita Ekberg Cannes
Majestic Oteli
havuzunda

1966'da Jüri
Başkanlığı yapan
Sophia Loren,
Carlton Oteli'ndeki
balkonundan foto
muhabirlerine poz
veriyor

**MASTROIANNI - LOREN - CARDINALE - EKBERG
DELON- BELMONDO - LOLOBRIGIDA**

ESKİ TÜFEKLER

Cannes Film Festivali izleyicileri galalarda, partilerde, etkinliklerde bir önceki gün neler kaçırdıklarını öğrenmek için her gün bedava dağıtılan Gala dergisine bakarlar. Bazı ünlüler tüm galalarda, kokteyllerde hatta Croisette plajlarında ve Cannes sokaklarında boy göstermekten hoşlanırlar. Kimileri ise gözden uzak olması konusunda titiz davrandıkları otellerindeki odalarından çıkmazlar. Bu bölümde, 49 yıl süresince rastladığım bazı ünlülerle ilgili anılarımı aktaracağım.

Bu yıl festivalin yüzü olarak seçilen ve 67. Festivalin afişinde yer alan Marcello Mastroianni, Cannes'a sayısız filmin aktörü olarak geldi. İki kere de Cannes'dan En İyi Aktör ödülü ile ülkesine döndü. Bunlar Ettore Scola'nın "Kıskançlık Dramı / Drama della Gelosia" (1970) ile Nikita Mikhalkov'un "Siyah Gözler / Oci Ciorne" (1987) idi.

Cannes'a ilk kez Federico Fellini'nin kült filmi "Tatlı Hayat / La Dolce Vita"sı ile 1960'ta gelen Marcello

Mastroianni iki yıl sonra Pietro Germi'nin en ünlü filmi olan "İtalyan Usulü Boşanma / Divorzio All Italliana"sıyla festivale katıldı.

1955'te Vittorio de Sica'nın "Napoli'nin Altını / L'Or de Napoli" ile ilk kez geldiği Cannes'da çarpıcı güzelliğiyle dikkat çeken Sophia Loren'in başrolünü oynadığı altı film Cannes'da yarıştı. 1961'de yine Vittorio de Sica'nın başyapıtı "La Ciociara"da kızı gözleri önünde tecavüze uğrayan anne rolünde En İyi Aktris ödülünü kazandı.

Claudia Cardinale
Cannes'da

Sophia Loren,
Alain Delon,
Romy Schneider
Cannes'da

FESTIVAL DE CANNES

İlk katıldığım festival olan 1966 Cannes Film Festivalinde Sophia Loren jüri başkanıydı. Hayatta iken (kendisinden bir karış kısa) kocası yapımcı Carlo Ponti ile festivallere gelen Loren'e kocasının ölümünden sonra bir festivalde galalarda oğlu kavalilik etti.

Sophia Loren ile Gina Lollobrigida'nın en büyük rakibi olan Claudia Cardinale, Cannes'a ilk kez Valerio Zurlini'nin "Valizli Kız / La Ragazza Con La Valizia" sı ve Mauro Bolognini'nin "Kötü Yol / La Viaccia" sı ile geldi. Cardinale 1961'deki bu iki İtalyan filminin başoyuncusu olarak büyük sükse yaptı.

İki yıl sonra Lucino Visconti'nin "Leopar / Il Gattopardo" su ile Cardinale'in Cannes'a dönüşü muhteşem oldu. Film Altın Palmiye kazanırken, Cardinale sinemanın en çok aranan yıldızları arasına girdi.

Yılmaz Güney'in "Yol" ile Altın Palmiye kazandığı 1982'de Cardinale başrolünü oynadığı Werner Herzog'un "Fitzgerald" sı ile geldiği Cannes'da festivalin gözdesi olmuştu.

1970'li yılların süper starı Croisette'in demirbaşlarından Gina Lollobrigida, Cannes'a 70'lerde, 80'lerde hemen her yıl katıldı. Ama onlar kadar prestijli yönetmenlerle çalışmadığı için iki ezeli rakibesi

Loren ve Cardinale'nın gölgesinde kaldı.

İtalyanların zaferi ile sonuçlanan 1972 festivalinin onur konuğu Gina Lollobrigida'ydı. O yıl Elio Petri "İşçi Sınıfı Cennete Gider / La Classe Operaia Va In Paradiso", Francesco Rosi ise "Mattei vakası / Il Casso Mattei" ile büyük ödülü aralarında paylaşmışlardı. Jüri başkanı olan İngiliz yönetmen Joseph Losey, efsanevi oyuncu Gian Maria Volonte'nin bu ödüllerdeki katkısının altını çizmişti.

Sinemanın en büyük aşklarından birinin kahramanı olan Alain Delon - Romy Schneider ikilisi, sinemanın altın çağı olarak adlandırılan 50'li ve 60'lı yıllarda Cannes'ın müdavimleri arasındaydı. Her ikisi de sayısız filmle Cannes'da yarışmalara katılmalarına rağmen hiç ödül kazanamadılar. Cannes'da ilgi odağı olmayı başarmış Alain Delon, "Leopar / Il Gattopardo" (1963), "Kaderini Arayan Adam / M. Klein" (1976), "Nouvelle Vague" ve "Le Retour de Casanova" gibi unutulmaz filmlerdeki olağanüstü kompozisyonlarına rağmen, ülkesindeki bu festivalde hiç ödül kazanamadı.

Romy Schneider'in başrolünü oynadığı, Vittorio de Sica, Federico Fellini ve Luchino Visconti gibi üç dev İtalyan yönetmeni bir araya getiren "Boccaccio 70" 1962 film festivalinde

Sophia Loren, bir galada

yarışma dışı olarak gösterilmişti. Delon - Schneider ikilisinin birlikte oynadıkları en ünlü film "Havuz / La Piscine" (1968) idi. 1982'de intihar eden Romy Schneider'i, 70'li yılların sonunda katıldığı bir festivalde yüzünü kaplayan hüznün maskesini unutamıyorum.

Alain Delon (2013)

Marcello Mastroianni kızı Chara ile (1996)

Belmondo eşiyile bir galada (2011)

Alain Delon, kızı ve Claudia Cardinale ile (2013)

Alain Delon son yıllarda Cannes'a dargındı. Bu yıl Cannes'a ustası René Clément'in "Kızgın Güneş / Plein Soleil" filminin projeksiyonunda bulunmak üzere geldi. 78 yaşındaki aktör, her söyleşisinde "Burada bulunuyorsam René Clément'in sanatına saygı duruşunda bulunmak içindir, başka anlam yüklemeyin" demek ihtiyacını hissetti.

Delon'un adı geçmişken bir hatıramı nakledeyim: 1988'de ailem ile Cannes'a giderken, havaalanında aynı salonda tesadüfen bir araya geldiğimizde heyecandan bayılmak üzere olan iki kızımın Alain Delon'un, birlikte resim çektiler teklini hiç nazlanmadan kabul ettiğini, kızlarının çok mutlu olduğunu anımsıyorum.

1960 Cannes Film Festivali'nin oy birliğiyle Altın Palmiye ödülüne layık görülen Federico Fellini'nin başyapıtı "Tatlı Hayat / La Dolce Vita"nın efsanevi İsveçli bombası Anita Ekberg o yıldan sonra festivalin müdavimi oldu. Bu filmdeki Sylvia rolüyle

ünlenen Ekberg, 1987 Cannes Festivali'ne kendisini keşfeden Fellini'ye destek amacıyla katıldı. Ünlü yönetmenin "Fellini Intervista" adlı filmi bu festivalde yarışma dışı gösterilmiş, ödülü alan Maurice Pialat'ın "Şeytanın Güneşi / Sous le Soleil du Satan"ı festival tarihinin en çok yuhalanan Altın Palmiye'si olarak tarihe geçmişti. Yves Montand başkanlığındaki jüri Federico Fellini'ye oy birliği ile "Cannes'ın 40.Yılı" ödülünü vermişti.

Jean-Luc Godard'ın Yeni Dalga Akımı'nın başyapıtlarından "Nefes Nefese / A Bout de Souffle" ile keşfettiği Jean-Paul Belmondo, Cannes'a "Borsalino", "Les Mariées de l'An" ve 1974'te Alain Resnais'nin "Stavinsky" filmlerinin oyuncusu olarak geldi. Son yıllarda felç geçirdiği için konuşamayan Belmondo'yu bu hali ile görmek içimi acıttı. Ben Belmondo'yu 1967'de film çevirmekte olduğu Nice'deki "La Scoumarine" setinde, yönetmeni José Giovanni ve rol arkadaşı Claudia Cardinale ile şakalaşan neşe küpü Belmondo olarak hatırlamayı sürdüreceğim. ■

KOROPLAST

Hayatı Kolaylaştırır

ZAMAN KAZAN

KENDİN İÇİN KULLAN

DİKKAT HEDİYE VAR!

Koroplast paketlerinden çıkan şifreyi gir;
hem zaman hem de her hafta yüzlerce hediye kazan.

tatisepeti.com
2.000 TL'lik
TATİL PAKETİ

trendyol.com
1.000 TL'lik
HEDİYE PAKETİ

YEMEK KURSU
HEDİYE

cinemaximum

SİNEMA
BİLETİ

KAHVE
HEDİYE

HER HAFTA YÜZLERCE HEDİYE!

AYRINTILI BİLGİ İÇİN:

www.koroplastlazamankazan.com

Bu kampanya Zaman Kazan logolu ürünlerde geçerlidir.

Venus Freeze

yeni yıldızımız...

Özel Dermamed Poliklinikleri kurucusu Dr. Levent Türbedar; cilt sıkılaştırma, bölgesel incelme ve selülit tedavilerinde kullanılan ve etkisiyle dikkat çeken yeni Venus Freeze sistemini anlatıyor.

Venus Freeze'i Özel Dermamed Polikliniklerine katma amacınız nedir?

Dermamed kliniklerinde, bugüne kadar birçok başarılı Radyofrekans (RF) ve zayıflama cihazlarıyla çalıştık. Medikal estetik alanındaki yenilikleri takip eden bir kurum olarak daha iyi sonuç, daha fazla emniyet ve daha kolay uygulama esaslarını hep dikkate almışızdır. Venus Freeze şu an bize göre bu özelliklerde bir sistem.

Elinizdeki cihazlardan da iyi sonuçlar almıyor musunuz?

Tabii ki alıyoruz; ancak değişim iyidir. Ayrıca aradaki farklar anlaşılıp, hasta memnuniyeti gözle görülünce, hepimize daha fazla güven geleceğine eminim. Bakın öncelikle şu bilgi dikkate değer bir bilgidir; Amerika Birleşik Devletlerinde piyasaya sunulduğu andan itibaren son bir yılda tam 600 adet Venus Freeze satılmış. Bu cihazı alan 600 kliniğin hepsi yeni açılmamış, muhakkak bir takım farklı cihazları kullanan kliniklerdi. Yani daha iyi bir sistemle çalışmaya onlar da karşı koyamadılar.

Venus Freeze'in diğer cihazlardan farkı nedir?

Önceki çalıştığımız Radyofrekans cihazlarının watt güçleri, 20W, 30W, 50W civarındaydılar. Venüs Freeze'in gücü tam 150W'dır. Diğerleri niye daha güçlü olamıyorlardı dersenen cevabı şu; onlar teknoloji olarak daha fazla enerji, cildi acıtma ve yakma riski taşıyorlardı ve daha yüksek bir noktaya çıkamıyorlardı.

Bu enerjiye çıkmak ve hastayı incitmemek nasıl mümkün oluyor?

Öncelikle Venus Freeze, (MP)² adı verilen, Radyofrekans ile Manyetik Titreşim uygulamalarını bir araya getiren ve dediğim gibi invazif olmayan bir teknoloji ürünü. Bu eşsiz birleşim (FDA onaylı tek teknolojidir) acı vermeksizin cildin derinliklerine etki edebiliyor. Bunun yanı sıra bu kadar yüksek enerjiyi her bir kutuptan, sıralı bir şekilde veren özel bir enerji dağıtım teknolojisi var. Bu bize eşit ve emniyetli bir ısınma sağlıyor.

Siz böyle deyince insan en ince ayrıntısına kadar merak ediyor. Bu cihazın uyguladığı yüksek ısı tam olarak nasıl bir etki sağlıyor?

Öncelikle şunu tekrar vurgulamalıyız: Bu gibi cihazlar, dışarıdan içerideki yağları kaloriye çevirip, yakamaz. Dolayısıyla temel hedef çevresel inceleme olduğunda kişinin mutlaka yediklerine de dikkat etmesi gerekir. Yüksek ısının etkisine gelince şöyle sıralayabilirim;

- İlk önce etkilenen ve 45 derecelere çıkan cildin fibroblastları yanma hissi algılayarak, kolajen üretimini artırır. Su tutulması ve elastikiyet artar.
- Aşırı şişmiş, düzensiz yağ hücrelerinin fazla yağını sıvılaştırarak masaj etkisiyle hücre dışına çıkmasını ve oradan da kana karışmasını sağlar.

Venus Freeze'i hangi tedavilerde kullanıyorsunuz?

Cilt sıkılaştırma, çevresel inceleme, kırışıklık ve selülit tedavilerinde... Multipolar radyo frekans, dokuda termal bir reaksiyon oluşturarak, vücudun tepki vermesini ve doğal yollarla kendisini iyileştirmesini sağlıyor. Vücudun verdiği bu kendi kendini yenileme tepkisi yeni bir kolajen dokusu oluşumuna ve elastin lif üretimine neden oluyor. Ciltteki aktif kolajen cildin genç ve sıkı görünmesini sağlarken, yeni oluşan lifler cildin elastikiyetini artırıyor.

Dr. Levent Türbedar

■ Sıkışmış kan ve lenf yollarının genişleyerek, bölgenin daha fazla oksijenlenmesini ve beslenmesini sağlar, yani bölgesel metabolizma artışı olur.

■ Bu derin ısıtma işlemi sırasında uygulanan masaj hareketleri, ergonomik başlık sayesinde, aynı zamanda mekanik olarak selülitin sebebi olan bağ dokusunun elastikiyetini artırmaktadır.

■ Yine bu hareketler, ısınmış dokuda başarılı bir şekilde lenf drenajını gerçekleştirmektedir.

■ Geniş olan vücut probu, enerjiyi derinlere gönderip, yağlara etki ederken, küçük olan yüz probu ise hem rahat kullanımlı hem de yüzün yağ dokusunu eritmeyen bir etki sağlamaktadır. Bu durum klinik çalışmalarla da ispatlanmıştır.

Bu cihaz başka hangi alanlarda etkili?

Manyetik alan eklenmiş Venus Freeze cihazımız uygulama alanında yeni kılcal damar oluşumunu artırarak, bölgenin oksijenlenmesi ve beslenmesini de artırıyor. Böylece tüm doku katmanlarının kalitesi artar. Yine bu sebeple yara iyileşmesini artırdığı birçok klinik çalışmalarla gösterilmiştir. Bu da çok önemli bir etki. Cildin yenilenmesini sağlayan ve yaşlanmayı engelleyen de yine aynı özellik. Yapılan bir çalışmada özellikle yüz bölgesinde %100 memnuniyet elde edilmiştir.

Son olarak Venus Freeze hangi bölgelerde kullanılabilir?

Tüm vücutta ve yüzde kullanılabilir. Özellikle batin bölgesi, yüz, kollar ve baldırlarda tamamen ağrısız bir toparlanma gerçekleştiriyor. Doğum sonrası karın sarkması, kilo alıp vermeden dolayı bacak ya da kolları oluşan deformasyon, herkesin kâbusu selülit ya da kırışıklıklar etkin şekilde tedavi ediliyor. Sonuçlardan hem biz hem de hastalarımız çok memnunuz diyebilirim.

BAĞIŞIKLIK SİSTEMİ

ve Bağışıklığı artırmanın yolları

VÜCUT DOĞUMDAN BAŞLAYARAK ARTAN BİR YOĞUNLUKLA ORGANİZMAYA YABANCI MADDELERE KARŞI ÇEŞİTLİ REAKSİYONLAR GÖSTERMEYE BAŞLAR. TEMELDE BU REAKSİYONUN AMACI ORGANİZMAYI HASTALIKLARDAN KORUMAKTIR. ÖZELLİKLE PROTEİN YAPISINDAKİ BU YABANCI MADDEYE KARŞI VÜCUDUN GÖSTERDİĞİ TANIMA VE YOK ETME REAKSİYONLARININ TÜMÜNE BAĞIŞIKLIK DİYORUZ.

Bağışıklık sistemi, eski çağlardan bu yana ilgi çeken bir konu olmuştur. Günümüzde “bağışıklık bilimi” olarak bilinen “immünoloji”,

Eski Roma’da askerlikten muaf (korunmuş) asillere denilen “*immunitas*” sözcüğünden gelmektedir. Bağışıklıktan ilk bahseden Thucydides olmuştur. MÖ 430 yılında Atina’daki veba salgını sırasında daha önce bir nöbet geçirip iyileşmiş insanların ikinci defa hastalığa yakalanmadıklarını gözlemlemiştir. Daha sonra Pasteur yine bu bağışıklık olaylarını gözlemleyerek aşılarda geliştirilmesine öncülük etmiştir. İmmünoloji 19. yüzyılın sonlarına doğru hümmoral ve hümmresel bağışıklığın hızlı gelişmeleriyle büyük ilerleme kaydetti. Özellikle antijen-antikor reaksiyonunun özgülüğünü açıklayan Paul Ehrlich hümmresel bağışıklığın bulucusu Metchnikoff ile birlikte 1908 yılında Nobel Tıp Ödülü aldılar. Kan ve organ naklini bu gelişmelere borçluyuz. Canlı organizmalar tek hümmre halinden itibaren doğuncaya kadar oluşan ve genetik yapılarının kendilerine verdiği protein ve karbonhidratlar gibi vücudun temel yapı taşlarına herhangi bir reaksiyon göstermezler. Bunu birlikte büyüyen köpek ve kedinin arkadaş olmasına benzetebiliriz. Ancak vümm doğumdan başlayarak artan bir yoğunlukla organizmaya yabancı maddelere karşı çeşitli reaksiyonlar göstermeye başlar. Temelde bu reaksiyonun amacı organizmayı hastalıklardan korumaktır. Özellikle protein yapısındaki bu yabancı maddeye karşı vücudun gösterdiği tanıma ve yok etme reaksiyonlarının tümüne bağışıklık diyoruz. Bu yabancı maddelere de antijen adı verilmektedir. Bu yabancı maddeler bakteri, virüs ya da ağız veya damar yoluyla dışarıdan

alınan maddeler olabildiği gibi, kendi normal hümmrelerimizden farklılaşarak tümöral yapıya dönüşen kendi hümmrelerimiz de olabilir.

Doğadaki bakteri gibi çok basit yapıdan insan gibi çok karmaşık yapıya kadar tüm canlılarda bir çeşit bağışıklık sistemi vardır. Ağaçların reçinelerini, yapraklardaki mumları veya hayvanlardaki kabukları ya da insan dahil diğer canlılardaki mide asidi, gözyaşları ve tükürükleri bu tip ilkel bağışıklık mekanizmalarına örnekler verebiliriz. Organizma ne denli karmaşık olursa bağışıklık sistemi de o denli komplike olmaktadır. Omurgalılarda bağışıklık sistemi özel işlevlere sahip çok sayıda farklı hümmre ve molekül içermektedir. Bağışıklık sistemindeki bozukluklar hastalıklara neden olabilir. Bağışıklık sistemindeki yetersizlikler birçok mikrobik hastalıklara yol açabileceği gibi kanser oluşumunu da artırmaktadır.

Bağışıklık sistem yetmezliği X-SCID gibi genetik hastalıkların bir sonucu ya da organ nakli için kullanılan ilaçlarla veya HIV retrovirüsünün neden olduğu AIDS gibi bir enfeksiyonun sonucu olarak da görülebilir. Bazen bağışıklık sistemi yabancı proteinlere vermesi gereken reaksiyondan daha fazlasını vererek şiddetli yanıtlara neden olurlar.

Bunları da alerji olarak adlandırıyoruz. Bununla beraber viral bir enfeksiyon veya dış etki sonucu vümm kendi dokusunu yabancı olarak algılayıp, onu yok etmeye çalışır. Bunlara da otoimmün (*kendinebağışık*) hastalıklar denmektedir. Bunun en yaygın örnekleri pankreası yok eden tip 1 diyabet, eklemelerin saldıriya uğramasıyla oluşan romatoid artrit, hipotiroidiye neden olan Hashimoto hastalığı veya böbreklerin harap olması sonucu oluşan nefritler sayılabilir.

Bağışıklık sisteminin organları lenf bezleri, bademcikler, kemik iliği gibi lenfoid dokular ve dalak karaciğer, barsaklar, timus gibi lenfoid doku içeren organlardır. Bağışıklık sistemi canlı koruyucu elemanlarıyla öncelikle yapısına yabancı olan “antijen”lerin vümmde girmesini engellerler. İlk kademede engeller deri, solunum ve sindirim sistemidir. Bu engelleri aşan antijenler ikinci savunma sistemiyle yok edilmeye çalışılır. Bu iş öncelikle dalak, lenf bezleri ve kemik iliğinde yer alan fagositler ve makrofajlar tarafından yapılır. Bir üst solunum yolu enfeksiyonu sırasında bademciklerimizde şişmesi veya bacağıımızdaki bir yara sonrası kasık lenf bezlerinin büyümesinin sebebi bu dokulardaki faaliyetlerin artmasıdır. Bu ikinci koruma sistemi de başarılı olamazsa, edinilmiş bağışıklık sisteminin temel hümmreleri olan B ve T lenfositler devreye girerler. Böylece oldukça karmaşık olan bir zincir sistemi tetiklenir. Antijen varlığını haber alan T hümmreleri, diğer savunma hümmrelerini bunlara bağlı gelişen birçok biyokimyasal olayı tetiklerler. Doğadaki bütün canlılarda olan ilk 2 bağışıklık (doğal bağışıklık) ile birlikte omurgalı canlılarda 3. bağışıklık sistemi (edinilmiş bağışıklık) gelişmiştir. Bu gelişmiş yanıt, antijen ortadan kaldırıldıktan sonra da bir “bağışıklık belleği” şeklinde hatırlanır ve bu, aynı etkenle bir daha karşılaşıldığında daha hızlı ve güçlü bir yanıt verilmesini sağlar.

Prof. Dr. Alip GÜRKAN

İNŞANDA BAĞIŞIKLIK BOZUKLUKLARI

Bağışıklık sisteminde temel olarak 3 türlü bozukluk görülür:

- Bağışıklık yetmezliği
- Otoimmün
- Aşırı duyarlılık

BAĞIŞIKLIK YETMEZLİĞİ

İki yaşın altında ve 50 yaşın üstündeki kişilerde bağışıklık sistemi azalır. Bununla birlikte, obezite, alkolizm, madde bağımlılığı, iyi beslenememe, kortizon gibi organ nakli ve kanser tedavilerinde kullanılan diğer bazı ilaçlar ile HIV gibi bazı mikrobik ajanlarda savunma sistemini zayıflatırlar. Ayrıca demir, çinko, selenyum, bakır gibi bazı elementlerin ve A, C, E, B6 ve folik asit gibi vitamin eksiklikleri de bağışıklık yanıtını zayıflatırlar. Bunun dışında kanser veya savunma sistem organlarının genetik ya da sonradan gelişen hastalıklarında da bağışıklık sistemi zayıflar.

OTOİMMÜNİTE

(Kendine Bağışıklık)

Burada bağışıklık sistemi kendi dokusuyla yabancı dokuyu uygun şekilde ayırmakta hataya düşer ve vücudun kendi parçalarına saldırır. Tip 1 diyabet veya romatoid artrit bu bozukluğun tipik örnekleridir.

AŞIRI DUYARLILIK

(Alerji)

Vücudun kendi dokularına zarar veren bir bağışıklık yanıtıdır. Basit bir alerjik reaksiyondan anafilaktik şok dediğimiz ölümcül olaylara kadar giden bir aşırı reaksiyon söz konusudur. Buna en iyi örnek penisilin allerjisidir.

Tümör İmmünolojisi

Bağışıklık sistemi deyince tümör immünolojisinden bahsetmemek olmaz. Bağışıklık sisteminin başka bir önemli rolü de tümör hücrelerini tanıması ve yok etmesidir. Tümörlerin değişime uğramış hücreleri, normal hücrelerde bulunmayan tümör antijenlerini ifade ederler. Bağışıklık sistemine bu antijenler yabancı olarak görünür, sunumları bağışıklık sistemini hücrelerinin değişmiş tümör hücrelerine saldırmasına neden olur. Vücudumuzda her gün yüzlerce binlerce bu tip anormal hücreler oluşmakta, ancak, savunma sistemimiz bunları tanıyıp yok etmektedir. Maalesef tümör hücrelerinin de bazı hileleri vardır. Antijenik yapısını değiştirerek veya bağışıklık yanıtını baskılayan maddeler salarak öldürücü T hücrelerinin taramasından kaçabilirler.

Düşük Bağışıklığın Nedenleri

Bağışıklık sisteminin desteklenmesi ve güçlendirilmesi, soğuk algınlığı, grip ve kanser gibi hastalıklara karşı direnç kazanarak bu gibi hastalıklardan etkilenme olasılığını azaltmak için önemlidir. Tekrarlayan ya da kronik enfeksiyonlar sadece bağışıklık sisteminin zayıfladığı durumlarda ortaya çıkar. Düşük bağışıklığın en yaygın nedeni besin yetersizlikleridir. Günlük beslenmede çok fazla şekere yer verilmesi, obezite, alkol tüketimi çeşitli nedenlerle bağışıklık sisteminin işlevini azaltır. Yeterli protein alımı en iyi düzeyde bağışıklık işlevi için şarttır. Gereğinden fazla protein tüketimi de bağışıklık sistemini olumsuz yönde etkiler. Vücuda alınan besinler enerji için oksijenle yandığında serbest radikaller yani oksijen içeren son ürünler oluşur. Ayrıca sigara, hava kirliliği, radyasyon gibi sebepler de serbest radikal

yapımını artırır. Serbest radikaller hücre ve dokularda çoğaldığında DNA yapısında hasara neden olarak kanser, kalp-damar hastalıkları ve artrit gibi hastalıkların oluşumuna yatkınlık sağlarlar. Besinlerle birlikte aldığımız antioksidanlar vücutta serbest radikallerle karşı savaşır. Serbest radikallerin yarattığı olumsuz etkinin önlenmesi ve etkisinin en aza indirilmesi için yeterli miktarda antioksidan tüketilmelidir.

Bağışıklık sistemi nasıl desteklenir?

Bağışıklık sisteminin desteklenmesinde kullanılan en önemli maddeler A, E, C, B vitaminleri, karotenler, demir, çinko ve selenyumdur.

A vitamini: Antitümör aktivitesi, savaşı hücreler (akyuvar) güçlendirilmesi, antikor tepkisinin artırılması dahil pek çok bağışıklık sürecini destekler ve uyarır. Eksikliği olan kişiler özellikle viral enfeksiyonlara daha kolay yakalanır. Süt, balık yağı, yumurta önemli kaynaklarıdır.

Betakaroten: Serbest radikallerin tutulmasını sağlar. Yeşil yapraklı sebzeler, kırmızı, turuncu, koyu sarı renkli sebzeler önemli kaynaklarıdır.

C vitamini: Antiviral ve antibakteriyel etkisinin yanı sıra bağışıklığı artırır ve güçlendirir. Turunçgiller, yeşilbiber, maydanoz, kiraz, kavun önemli kaynaklarıdır.

E vitamini: Serbest radikallerin tutulmasına yardımcı olur. Soya, susam, ceviz, badem, fıstık vb yağlı tohumlar önemli kaynaklarıdır.

B6 vitamini: Yetersizliği bağışıklık sisteminin baskılanmasına neden olur.

Folik asit –B12 vitamini: Eksikliği savaşı hücre sayısının ve enfeksiyona neden olan organizmalarla savaşma yeteneğinin azalmasına neden olur. Folik asit özellikle ıspanak olmak üzere yeşil yapraklı sebzeler, kuru baklagiller önemli kaynaklarıdır. B12 kırmızı et, balık, yumurta, tavuk, süt ve süt ürünleri önemli kaynaklarıdır.

Demir eksikliği: Lenf bezlerinin yapısının bozulması, savaşçı hücrelerin işlevinin azalması gibi bağışıklık sisteminde önemli bozukluklara neden olur. Özellikle kırmızı et, yumurta da hayvansal demir, kuru baklagiller, yeşil yapraklı sebzelerde bitkisel kaynaklı demir bulunur. Hayvansal kaynaklı demirin vücuttaki kullanım oranı bitkisel kaynaklı demire göre daha yüksektir.

Çinko: Birçok virüs cinsinin çoğalmasını engeller. Pek çok bağışıklık sistemi reaksiyonunda hayati rolü vardır.

Yumurta, et ve sütte yoğun bulunur.

Selenyum: Bağışıklık sisteminin tüm parçaları üzerinde etkisi vardır.

Omega 3 yağ asitlerinin en önemli kaynağı balıktır; meme ve akciğer kanserini azalttığını gösteren veriler vardır. Aşırı vitamin tüketiminin zararlı etkileri olabilir. Yağda eriyen vitaminler (A, D, E, K) vücutta depolandığı için uzun süre yüksek doz alımları durumunda toksik etki görülebilir. Aşırı C vitamini bazı organlarda sorunlara, B6 vitamini geri dönüşsüz sinir sistemi hasarına neden olabilir.

Antioksidanların yararları

Bazı sebze ve meyveler içerdikleri antioksidan maddeler nedeniyle kansere karşı korunmada oldukça etkin bulunmuştur.

Domates içeriğindeki likopen nedeniyle; prostat, meme, sindirim sistemi, mesane, deri ve rahim ağzı (serviks) kanseri riskini azaltmaktadır.

Turunçgil meyvesinin içeriğindeki karoten nedeniyle kanser önlemedeki önemi büyüktür.

Brokoli, karnabahar ve lahanaya gibi bitkisel besinlerin içerdikleri glukozinolatlar nedeniyle kanser riskini azalttığı bilinmektedir.

Keten tohumu içeriğindeki lignan dolayısıyla meme ve akciğer tümörüne karşı korumaktadır.

Sarımsak ve soğanda bulunan allilik sülfidler bağışıklık sistemini güçlen-

Bunlara dikkat ediyor musunuz?

Bu gıdaları tüketirken de edilmesi gereken bazı noktalar vardır:

➤ *Birçok vitamin ve yararlı maddeler sebze ve meyvelerin kabuklarında bulunduğundan ya kabuklar soyulmadan ya da ince soyularak yenmelidir.*

➤ *Sebzeleri pişirmeden hemen önce ve büyük parçalar halinde kesilmelidir.*

➤ *Sebze ve meyvelerin az suda pişirilmesi, yıkarken suda bekletilmemesi gerekir.*

➤ *Piştirilirken tencerenin kapağının kapalı tutulması gerekir. Eğer çığ tüketilebilecekse pişirmeden tüketilmesi önerilir.*

➤ *Sebze ve meyvelerin mevsiminde tüketilmesi sağlık açısından çok önemlidir.*

➤ *Yağlı tohumlar (ceviz, fındık, badem vb.) E vitamini alımı açısından günde 1-2 porsiyon tüketilmelidir.*

➤ *Kuru baklagiller (kuru fasulye, nohut, mercimek vb.) haftada 2-3 kez tüketilmelidir.*

➤ *Haftada 2 kez balık tüketilmelidir.*

➤ *Günde en az 5-6 porsiyon tam taneli tahıllar (tam buğday, esmer pirinç vb.) tüketilmelidir. Bu nedenle beyaz ekmekten ziyade tahıllı ekmelekler tüketilmelidir.*

Tek tip gıda tüketimi yerine dengeli ve her türlü gıda maddesi tüketilmelidir. Kahvaltı yapılması güne başlamada bağışıklık hormonlarının salgılanması için büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, bağışıklık sistemini güçlendirmek için alkol ve sigara gibi alışkanlıklardan uzak durmanın, fizik aktivitenin artırılmasının ve uyku düzenine dikkat edilmesinin gerektiği belirtiliyor. Özellikle gece saat 12'den önce başlayan uykunun yine vücudumuzda tamir edici hormonların salgılanmasını sağladığı da biliniyor. Tabii yapılabiliyorsa stresten uzak durulmalıdır. Üzüntülerden veya üzüntülü olaylardan (yakınının ölümü veya işlerin bozulması gibi) kaçınmak mümkün olmadığı hallerde bunu çabuk atlatabilmenin yolları bulunmalıdır. Halk arasında; "birkaç yıl önce büyük bir üzüntüsü oldu, ondan sonra da kansere yakalandı" sözü bilimsel olarak kanıtlanmasa da sık görülen bir olaydır. Büyük üzüntüler bağışıklık sistemimizi zayıflatır ve bu zayıflığın en önemli sonucu kanserdir.

dirir, serbest radikallerin atılımını artırır, tümör hücre çoğalmasını engeller, kolesterol düzeyini azaltır. Yapılan bir çalışma mide kanseri gelişme riski ve soğan sarımsak tüketimi arasında ters bir ilişki olduğunu göstermiştir.

Elma tümör hücre çoğalmasını engeller.

Soya içeriğindeki fitoöstrojenler özellikle hormon bağımlı olan kanserlerin kontrol ve önlenmesinde rol oynar. Ayrıca kalp hastalıklarının ve kemik erimesinin önlenmesinde de etkisi vardır.

Probiyotiklerin yararları

Probiyotikler ise hastalık yapan mikroorganizmaların çoğalmasını engeller, bağırsağın düzenli çalışmasına yardımcı olur. Kansere karşı koruyucu etkisi vardır. Yoğurt ve kefirde yoğun olarak bulunur. Bu probiyotik bakteriler besin olarak prebiyotikleri (pırasa, enginar, patlıcan, soğan ve sarımsakta bulunan karbonhidratları) kullanır. Bu açıdan beraber tüketildiklerinde daha iyi fayda gösterirler.

Zencefil; enfeksiyon azaltıcı etkisi vardır, kolon kanserine karşı önleyici

etkisi olduğuna dair çalışmalar bulunmaktadır.

Zerdeçal, üzüm çekirdeği, vişne, goji kanserin engellenmesinde rol oynar.

Yeşil çay, siyah çaya göre 3-5 kat daha kuvvetli antioksidan etkisi bulunur. Çeşitli tip kanser gelişimini önlediğine dair çalışmalar vardır.

Nar, kanser üzerinde etkili olabileceği ileri sürülen kısmı çekirdeğidir. Dolayısıyla narı çekirdeğiyle çiğneyerek tüketmek daha etkili olabilir.

Ekinezya, bağışıklık sistemini güçlendirir, doğrudan antiviral aktivite gerçekleştirir ve bakterilerin yayılmasını önler, soğuk algınlığını engeller.

Geleceğin gıdaları

Son zamanlarda "fonksiyonel besin" kavramından bahsedilmektedir. Fonksiyonel besinler, tamamen doğal gıdalardan elde edilen biyoaktif özellikteki maddelerin günlük yaşamda tükettiğimiz gıdalara eklenmesi ile ortaya çıkan, sentetik özellik taşımayan gıdalardır.

Fonksiyonel besin olarak probiyotik ve prebiyotik gıdaları sayabiliriz. Probiyotik gıdalar, sindirim sistemi sağlığı için kullanılan ve insan sağlığı için faydalı olacak miktarda yaşayan mikroorganizma içeren gıdalardır. Prebiyotik gıdalar ise sindirilemeyen, tüketildiğinde bağırsak floramızdaki doğal bakterileri harekete geçiren ve kalsiyum emilimini arttıran gıdalardır. Bazı ilaçlar ve antibiyotik kullanımı sonucu doğal bağırsak floramız bozulur. Bilindiği gibi bağırsaklarımızda normal sayıda ve dost mikropların olması bağışıklık sistemi için önemlidir. Bu ürünler bozulan florayı düzeltmek veya bozulmasını önlemek amacıyla taşırlar. En çok bilinen ve tüketilen gıdalar probiyotik gıdalar yoğurtlardır. Ayrıca omega 3 takviyeli yumurtalar ve sütler, kalsiyumu arttırılmış sütler, demir içeren ekmekler, tam buğday makarnaları, probiyotik meyve suları diğer fonksiyonel gıdalardır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, bağışıklık sistemi doğumdan itibaren kuvvetlenerek gelişir. İlk 1 yaşındaki zayıf dönemde anne sütünün yararı çoktur. Kontrolsüz ilaç kullanımı da çocukları olumsuz etkilemektedir. 0-6 yaş aralığındaki çocuklarda en sık görülen hastalık nezledir ve bu yaş çocuklara nezle ilaçlarının verilmesi gerekmektedir. Çocuklarda ve daha sonraki yaşlarda bağışıklık sisteminin normal yanıtı için, yani ne az ne de çok (alerji) yanıt vermemesi için, immün sistemin eğitilmesi gerekmektedir. Bağışıklık sisteminin eğitilmesi, enfeksiyonlarla savaşmak için önemli olduğu kadar kendi silahlarını kendine çevirdiği otoimmün hastalıklar (crohn ve çölyeratif kolit gibi) ve alerjik hastalıkların olasılığını azaltması bakımından önemlidir. ■

*Genel Cerrahi Uzmanı

Çocuklarda bağışıklığın güçlendirilmesi

1989'da İngiliz Doktor Strachan tarafından ortaya atılan hijyen hipotezine göre çocuklar virüs, mantar ve bakterilerle karşılaşmadıklarında alerji, astım, egzema gibi hastalıkların olasılığı artıyor. Çok çocuklu ailelerde astım daha az görülüyor. Hijyen ne kadar artarsa egzema ve alerji riski o kadar artıyor. Bir çocuk hiç hastalıklarla tanışmazsa vücut direnci gelişmez. Hastalıklarla karşılaşmaları gerekir. Aşırı koruma faydadan çok zarar getirir. O zaman çocuğumuzun bağışıklığını geliştirmek için şöyle bir yol haritası çıkıyor ortaya.

1- ANNE SÜTÜ: Hem aktif hem pasif bağışıklık için yararlı.

2- KADEMELİ OLARAK AZALAN STERİLİZASYON: İlk 3 ay hasta kimseleri çocuğa yaklaştırmamak ve mümkün olduğunca ortamı temiz tutmak önemlidir. Çünkü bu dönemde çocuğun kendine ait bağışıklık sistemi eğitilmeye hazır değildir. En önemli direnç zaten anneden geçen antikordardır. Çocukları 6. haftadan sonra hergün 5 dakika bile olsa temiz havaya çıkarmak önemlidir.

3- FERMENTE GIDALARA ERKEN BAŞLAMAK: Floranın güçlenmesi için 6. aydan sonra yoğurt veya kefir gibi fermente gıdalara başlanması uygundur.

4- ANTİBİYOTİKLERDEN MÜMKÜN OLDUĞUNCA KAÇINMA: Tüm yaşlarda antibiyotiklerin gereksiz yere kullanılmasının doğru olmadığı gibi özellikle çocuklarda immünite açısından bu daha da önemlidir.

5- PROBİYOTİKLERLE TAKVİYE: Çalışmalar üst solunum yolu enfeksiyonlarının ve mide bağırsak enfeksiyonlarının çok yoğun olduğu dönemlerde düzenli probiyotik kullanımının koruyucu olabileceğini gösteriyor.

6-BİTKİSEL BESİNLER: Çocuğun bebektikten itibaren sebze ve meyvelerdeki vitaminleri alması ve sebze ile meyvelerin mevsiminde tüketilmesi önemlidir.

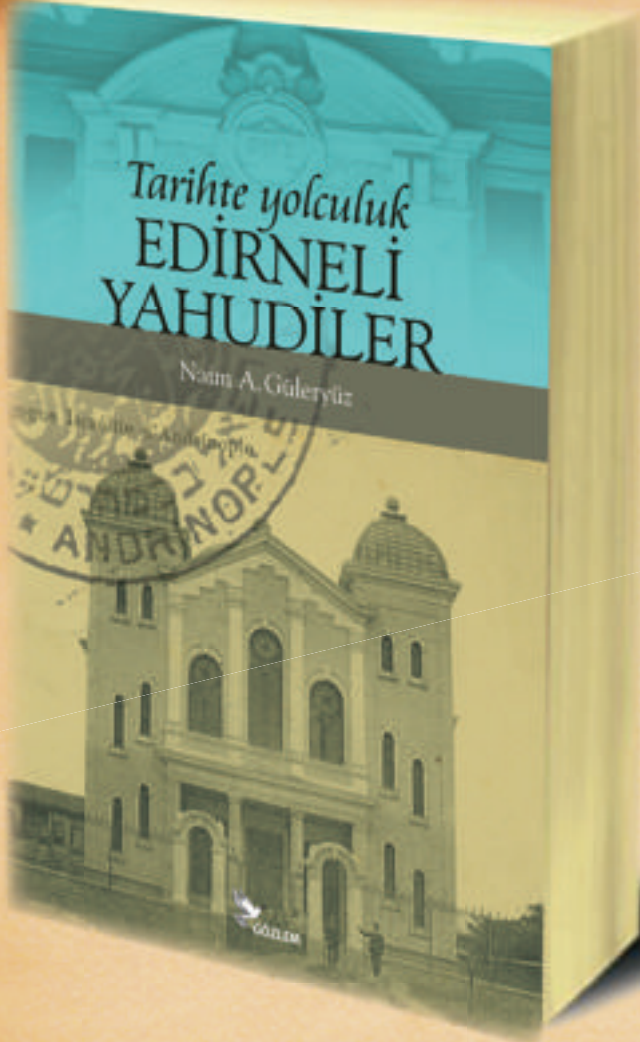
7-DENGELİ BESLENME: Dengeli beslenme, aşırı kılardan, beyaz şeker ve aşırı kilolardan kaçınma gereklidir.

8-AŞILAMA: Sağlık Bakanlığının önerdiği aşılama programına kesinlikle uyulmalıdır.

Son olarak yaz aylarına girdiğimiz bu günlerde güneş ışınlarına dikkat etmek gerekir. Bağışıklık sisteminin güçlenmesi için güneş olmazsa olmaz bir silah olmasına karşın, ilk günlerde aşırı güneş ışınlarının vücut savunmasını düşürdüğü unutulmamalıdır.

Naim
Gülyüz'ün
son kitabıyla
Edirne'ye
yolculuk

"Eliya Çelebi'nin
"Her tarafında gülistanın,
bülbülün süslediği baharistan
olan... büyük ve güzel şehir"
olarak tanımladığı, Mordehay
ben Eliezer Comtino'nun
"Akıllı ve bilge kişiler şehri"
olarak tanıttığı, Prof. Süheyl
Unver'in "Her yer biter, Edirne
bitmez" dediği Serhat kentimiz
Edirne, dünyuyla bugünüyle
adeta bir açık hava müzesidir.

Bir zamanlar Balkanlardaki
Yahudi yaşamının merkezi,
Balkan yarımadasının Tورات
ve Talmud geleneğinin simgesi,
bilim ve ilim şehri olan
Edirne'de Yahudiler, en az
yirmi yüzyıldan beri yaşadılar."

Tarihte yolculuk EDİRNE YAHUDİLERİ

Araştırmacı yazar Naim A. Gülyüz, yeni kitabında okuyucuyu tarihte bir yolculuğa çıkararak, Edirne Yahudilerinin geçmişteki parlak yaşamlarının izini sürmekte ve onların öykülerini paylaşarak gelecek kuşaklara devretmekte...

GÖZLEM KİTAP

(0212) 231 92 82

kitabevi@salom.com.tr

42. İstanbul Müzik Festivali ile yazın merhaba

SINFONIA VARSOVIA JULIAN RACHLIN

Dünyanın önde gelen orkestralarından Sinfonia Varsovia, kemancı Julian Rachlin eşliğinde 42. İstanbul Müzik Festivali'ne konuk oluyor.

Program: Ludwig van Beethoven - Prometheus'un Yaratıkları Uvertürü Op.43
Ludwig van Beethoven - Keman Konçertosu Re Majör, op.61*

Krzysztof Penderecki - Senfoni No. 2**

17 Haziran Salı

Aya İrini Müzesi - Topkapı Sarayı 1. Avlu

YENİDEN *TORI AMOS*

Tori Amos, tam 7 yıl aradan sonra, yeni albümü 'Unrepentant Geraldines' turnesi kapsamında İstanbul'da konser verecek. Tori Amos'un 14. stüdyo albümü 'Unrepentant Geraldines', bu yıl 7 Mayıs'ta Dublin'de başlayan ve büyük şehirleri kapsayan geniş çaplı bir dünya turnesiyle dinleyicileriyle buluşacak. 'Unrepentant Geraldines', bir dizi klasik etkileşimli ve yenilikçi müzikal projeye geçirdiği son dört senenin ardından eşsiz güzellikteki modern şarkıların yaratıcısı olarak Tori Amos'un öz kimliğine geri dönüşünü temsil ediyor.

22 Haziran Pazar
KüçükÇiftlik Park

NELSON FREIRE

Müziğin şiirselliğine mükemmel uyumuyla olduğu kadar hayret verici çeşitlilikteki doku ve tuşesiyle de 'yaşayan en iyi piyanistlerden biri' kabul edilen Nelson Freire, İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası eşliğinde 42. İstanbul Müzik Festivali kapsamında Türk seyircisinin karşısına çıkacak.

Program:

Felix Mendelssohn: Fingal Mağarası Uvertürü

Edvard Grieg: Piyano Konçertosu

Maurice Ravel: Anne Kaz Süiti

Claude Debussy: La Mer

18 Haziran Çarşamba

Aya İrini Müzesi - Topkapı Sarayı
1. Avlu

HUGH LAURIE

BLUES

SEVERLERLE

BULUŞUYOR

21. İstanbul Caz Festivali'nin bu yılki en önemli konuklarından biri, oyuncu, komedyen, yazar, müzisyen ve yönetmen Hugh Laurie. 'House' dizisinde oynadığı Doktor House karakteri ile geniş bir hayran kitlesi edinen, sinema ve televizyonun yıldız ismi Laurie, dizinin bitişi sonrası ağırlık verdiği müzisyenlikte de kendini kanıtladı. Blues ile yaşadığını, ağladığını ve dans ettiğini söyleyen Laurie yayımladığı 'Let Them Talk' (2011) ve 'Didn't It Rain' (2013) albümleriyle Amerikan blues listelerinde bir numaraya yükseldi. Konserlerinde komedyen tarafını da öne çıkararak izleyici ile samimi ve eğlenceli bir diyalog kuran Laurie caz ve blues tutkusunu cazseverlerle paylaşacak.

9 Temmuz Çarşamba
Harbiye Cemil
Topuzlu Açık hava
Sahnəsi

DAVID GUETTA

Dünyanın en büyük dans müziği ustası David Guetta, İstanbul'da... Dünya çapında on beş milyon albüm satışı ile dans müziğinin bir numaralı ismi olan Fransız DJ ve prodüktör David Guetta İstanbullu müzikseverlerle buluşmaya hazırlanıyor. 'Work Hard Play Hard', 'Gettin Over You', 'Turn Me On', 'Titanium' ve 'She Wolf' gibi hitleri ile milyonlarca müzikseverin kalbini fethederek yıllardır müzik listelerinde bir numarada olan Guetta'nın performansı öncesi Suat Ateşdağlı ve Qubicon DJ kabininde olacak.

27 Haziran Cuma
KüçükÇiftlik
Park

STANLEY CLARKE-

CHICK COREA

Cazın iki efsane ismi Stanley Clarke ve Chick Corea, 21. İstanbul Caz Festivali kapsamında izlenlere unutulmaz bir gece yaşatacak.

Bas gitarda Stanley Clarke ile piyanoda Chick Corea, 1970'lerden günümüze birlikte ve solo kariyerlerinde yaptıkları bestelerini akustik olarak çalacak. Caz füzyon alanında yaptıkları yeniliklerle caz müziğinde yeni ufuklar açarak Grammy Ödülü de dahil sayısız ödülün sahibi olan ikilinin konseri, festivalin uzun süre unutulmamacaklarından biri olacak.

8 Temmuz
Salı
Haliç
Kongre
Merkezi

YALNIZLIK ÖMÜRBOYU...

Unutulmaz şarkılarıyla özel bir hayran kitlesine sahip MFÖ müzikseverlerle buluşacak. Mazhar Alanson, Fuat Güner ve Özkan Uğur'un 'Yalnızlık Ömür Boyu', 'Ele Güne Karşı', 'Güllerin İçinden', 'Benim Hala Umudum Var', 'Bu Sabah Yağmur Var İstanbul'da', 'Sarı Laleler', 'Hep Yaşın 19' gibi tüm zamanlara damgasını vurmuş en sevilen şarkılarından oluşacak repertuar ile MFÖ, yine üç ayrı jenerasyondan hayranlarını bu konserde bir araya getirecek.

19 Haziran Perşembe
Harbiye Cemil Topuzlu Açıkhava
Sahnesi

ZÜLFÜ LİVANELİ İLE MEVLANA ŞİİRLERİ - RUMİ SUİTE

21. İstanbul Caz Festivali Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli müzisyenlerden Zülfü Livaneli'nin Mevlana Celaleddin Rumi'nin şiirlerini İngilizce kaleme alıp bestelediği yeni eseri 'Rumi Suite - The Eternal Day'ın Türkiye prömiyerine ev sahipliği yapıyor. Caz formları ve geleneksel Türk müziğinin harmanlandığı bu eseri, içinde uluslararası arenada da adından sıkça söz ettiren ünlü caz vokali Romy Camerun ve neyzen Burcu Karadağ'ı barındıran Henning Schmiedt altılısı tarafından gerçekleştirilecek.

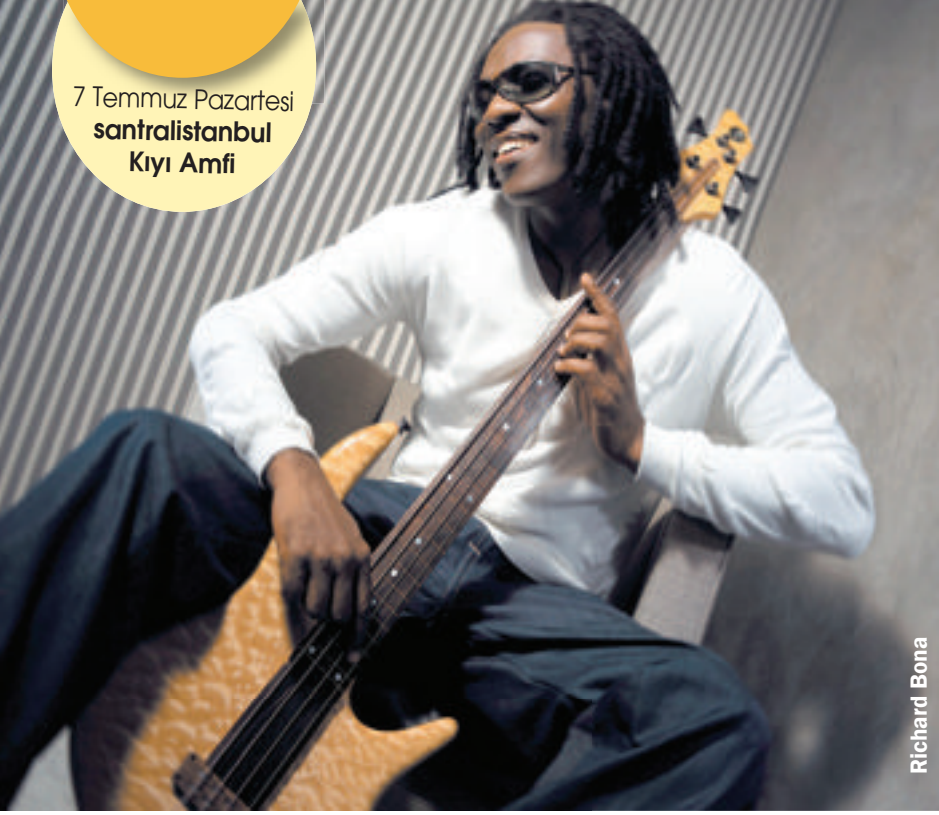
KATIE MELUA

56 platin plak ödüllü, Katie Melua, 21. İstanbul Caz Festivali kapsamında Türk seyircisi karşısında ilk kez sahne alacak. Henüz 19 yaşındayken İngiltere listelerinde ilk ona giren, iki albüme imza atan, besteci ve söz yazarı Katie Melua, 2006 yılında İngiltere ve Avrupa'nın en çok satan kadın sanatçısı olarak bir rekora imza attı. Türkiye'de de büyük hayran kitlesi bulunan Melua, ilk albümü 'Call off the Search'ten bu yana çıkardığı 5 albümü ve son kaydı 'Ketevan'a uzanan bir repertuarla ilk defa İstanbul'da konser verecek.

10 Temmuz Perşembe
Harbiye Cemil Topuzlu
Açıkhava Sahnesi

2 Temmuz
Çarşamba /
Sepefçiler Kasrı

7 Temmuz Pazartesi
santralistanbul
Kıyı Amfi

Richard Bona

MANU KATCHE- RICHARD BONA

Caz müziğin dört dev ismi ilk defa İstanbul'da aynı sahnede olacak. Perküsyonu ile büyüleyen Manu Katche, caz müziğinin yaşayan en iyi başçılarında Richard Bona, Avrupa caz sahnesinin önemli saksafoncusu Stefano di Battista ve yetenekli piyanist Eric Legnini, İstanbullu izleyiciyi büyüleyecek.

KIRILL TROUSSOV

Klasik müziğin yeni süper starı piyanist Yuja Wang'ı Kirill Troussov ve Gautier Capuçon'la üçlü olarak ilk kez bir araya getirecek bu Festival Buluşması, adeta bir 'oda müziği zirvesi' niteliği taşıyor.

Johannes Brahms:
Viyolonsel ve
Piyano için Sonat,
Mi minör, No. 1,
Op. 38
Felix Mendelssohn-
Bartholdy:
Piyanolu Üçlü, Do
minör, No. 2, Op. 66
Antonin Dvorak:
Piyanolu Üçlü, Mi
minör (Dumky), No.
4, B 166 (Op. 90)

24 Haziran Salı
Boğaziçi Üniversitesi
Albert Long Hall
Kültür Merkezi

FAZIL SAY İLE SAİT FAİK'İ ANIYORUZ

Fazıl Say ve Borusan Yaylı Çalgılar Dörtlüsü, 42. İstanbul Müzik Festivali'nde ölümünün 60. yılında ünlü şair Sait Faik'i anıyor. İstanbul Müzik Festivali, Sait Faik'i, çağımızın önde gelen bestecileri arasına ismini şimdiden büyük harflerle yazdırmış olan Fazıl Say'a verdiği yeni yapıt siparişiyle hatırlıyor. Eser dünya prömiyerinin hemen ertesi günü dinleyicilerle buluşacak.

Sahneleyen & Metin: Özen Yula

Piyano: Fazıl SayBorusan Yaylı Çalgılar Dörtlüsü

Kemençe: Derya Türkan

Kanun: Hakan Güngör

Vurmalı Çalgılar: Aykut Köseleli

Vokaller: Birsen Tezer, Serenad Bağcan

Anlatıcılar: Demet Evgar, Songül Öden, Esra Bezen Bilgin

26 Haziran Perşembe / Zorlu Center - PSM, Ana Tiyatro

Heybeliada'ya Bir Bilet

Tunç Lokum / Denizler Kitabevi
200 sf.

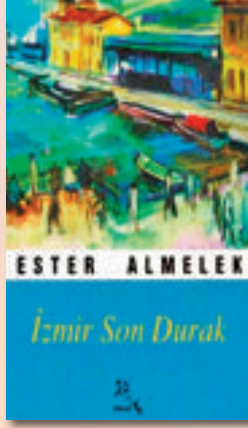

...Yaz mevsimi gelip okullar kapandığında pazar günü, sabah erken saatlerde Kurtuluş'taki evimize gelen hamallar, adaya gidecek eşyaları branda kumasından yapılan büyük yeşil hurca istifleyip

götürürlerdi. Onların ardından biz de ailecek bir taksiye atlar, Ada vapuruna binbilmek için Galata Köprüsü'ne giderdik... Heybeliada, çocukluğumun ve ilk gençliğimin geçtiği, iyot, tuz ve mimoza kokulu bir mekândı. İlk balığımı adada yakaladım, ilk kavgalarımı adada yaptım ve ilk defa bir küçük hanımefendiye adada aşık oldum...

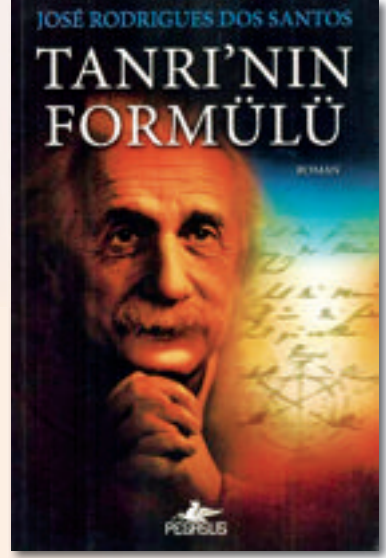
İzmir Son Durak

Ester Almelek / Minval Yay.
152 sf.

Ester Almelek, "İzmir Son Durak" adlı eserinde İzmir'de başlayıp Berlin Kreuzberg'den Şanlıurfa Göbeklitepe'ye kadar uzanan bir hayat öyküsünü işliyor duru Türkçesiyle... Çılgın partileri, arkeolojik kazıları, insanlık

hallerini, insanın başarı hırsını, hayata küskünlüğünü, tökezlemesini, yenilenmesini okuru sıkmadan, yormadan, uzun ve dolambaçlı anlatımlara yer vermeden ele alırken izleği aşk oluyor...

Tanrı'nın Formülü

José Rodrigues Dos Santos
Pegasus Yay. / 552 sf.

1951 Sonbaharı: İsrail'in ilk başbakanı David Ben Gurion, Albert Einstein'la tanışmak için Princeton'a gider. Ziyaretinin amacı nükleer silah elde etmektir. Atomla başlayan gizli sohbetleri hızla Tanrı'nın varlığına doğru yönelir. Einstein Tanrı'nın formülünün peşindedir. Dünya düzenini tepe taklak edebilecek bir önemde olduğu için CIA de bu belgenin izini sürmektedir.

Günümüz Kahire'si, Tahrir Meydanı: Kriptolog ve tarih profesörü Thomas Noronha'nın hayatı, çekici İranlı bir kadın olan Ariana Pakravan'ın, çok gizli bir elyazmasını deşifre etmek için yardımını istemesiyle alt üst olur. Albert Einstein imzalı elyazmasının başlığı Tanrı'nın Formülü'dür. Bu formülü deşifre edebilecek tek uzman Noronha'dır. Bunun farkında olan tüm güçlerse Noronha'yı izlemektedir. Kendisiyle birlikte dünyanın da kaderini ilgilendiren bu formül pandoranın kutusuna dönüşmek üzeredir.

"Tanrı'nın Formülü", zamanın başlangıcına, evrenin kökenine ve hayatın anlamına dair bu müthiş macerada kuantum fiziğini dinle, Batı felsefesini Doğu mistisizmiyle buluşturan "Tanrı var mı? Doğum ve ölüm nasıl şeyler? Evren sonsuz mu yoksa bir gün yok olacak mı?" gibi insanlığın her zaman üzerine kafa yorduğu sorulara da bir cevap ararken okurlara unutamayacakları bir macerayı da sunuyor.

"Tanrı'nın Formülü" bilimin hâlâ keşfetmeye çalıştığı biricik yer olan dünyadan ve onun başlangıcı ve sonundan bahsediyor. Hikâyenin konusu bilimsel ayrıntılara boğulmadan okuyucuyu ilk sayfadan sonuna kadar ele geçiriyor.

İzmir Sephardic Cuisine

L. Eskinazi, E. Antebi, O. Gürkan,
N. Franco, S. Enriquez, V. Sarfati
Etki Yay. / 140 sf. / Sert Kapak

Batı Anadolu'nun zengin yeme-içme kültürünün önemli bir parçası olan İzmir Yahudilerinin yarattığı Sefarad Mutfağı,

geleneksel tüm mutfakların yaşadığı tehlike ile karşı karşıya: Ayaküstü alışkanlıklarına, bozulmayı peşi sıra getiren tüm sosyo ekonomik ve kültürel dönüşümlere karşın, İzmir Sefarad Mutfağı da yaşamaya çalışıyor.

Bu bilince sahip İzmirli 6 Musevi hanım el ele vererek önce çocuklarına, daha sonra da bu coğrafyanın kültürel birikimine saygı duyan herkese ulaşmak için anneannelerinden, annelerinden derledikleri 100 yemek tarifini İngilizce kaleme alarak bu kitapta bir araya getirdiler...

Mutlu Bir Yaşamın Anahtarı - Yahudiliğin Gerçek Ruhu

Rabi David Aaron / Gözlem Yay.
200 sf. / Sert Kapak

Gerek laik, gerekse dindar Yahudiler, Rabi David Aaron'un Yahudi bir yaşam sürmenin getirebileceği sevincin ne kadar derin olduğunu açıkladığı bu yeni kitabında,

kendileri için bir bilgelik ve esin kaynağı bulacaklar. Rabi Aaron, kendisine özgü mizah anlayışı, içtenliği ve coşkusuyla, temel olduğu kadar yanlış da anlaşılabilir Yahudi uygulamalarını (Tanrı'yla

olan ilişkimiz, Tora öğrenimi, dua, emirleri yaşamak, Şabat'ı kutlamak ve kaşer'e bakmak) ele almakta, onların içimizdeki tanrısallığa erişmemiz ve onu dile getirmemiz için bize nasıl yardımcı olduklarını göstermektedir.

Penti

ÜST
14.90
TL'DEN
BAŞLAYAN
FİYATLARLA*

ALT
9.90
TL'DEN
BAŞLAYAN
FİYATLARLA*

**KARIŞTIR
YAKIŞTIR**

*3 parça alındığında geçerlidir.

Online alışveriş
pentı.com

Pazar kahvaltılarınız % 30 indirimli!

Türkiye'deki tüm cafe ve restoranlarda pazar kahvaltılarınızı Afili Bonus Platinum kartınızla ödeyin, %30 indirimden doya doya faydalanın.

Afili Bankacılık size ve ailenize özel, çünkü hayat Deniz'de güzel.

* İndirime hak kazanılabilmesi için işlemin pazar günü saat 09:00 - 13:00 arasında yapılması gerekmektedir. Tek seferde en fazla 40 TL, 1 ay içerisinde 200 TL indirim kazanılabilecektir. İlgili indirimlerden asıl kart sahibi ile birlikte sadece tek bir ek kartı yararlanabilecektir. İndirim tutarları işlemin yapıldığı ayı takip eden ay içerisinde karta iade şeklinde olacaktır. Harcamanın yapıldığı işyeri MCC kodunun (Merchant Category Code) cafe ve restoranlar dışında MCC koduna sahip olması durumunda indirim kazanılamayacaktır.

